B03/4/40/3

National Library
Bibliothèque Nationale
1978

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
PUBLISHED WEEKLY BY THE
LATVIJA AMERIKA PUBLISHING LIMITED
Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York, Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466; V. Jaunkalnietis, 1365 Taylor Ave, Racina, Wis. 53403; — California — Editor KARLIS KALEJS, 3622 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

NR. 33 SESTDIENA, 1978. GADA 26. AUGUSTS 28. GADS

SATURDAY, AUGUST 26, 1978

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 60 centu

Nāves stari neitralizēs atomuzbrukumu

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA
SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

No visām pasaules malām Romā sabraukušie katoļu baznīcas augstie priesteri — pāri par 100 kardināļu — vienojušies, ka jaunā pāvesta ievēlēšana notiks pēc senas baznīcas tradicijas. Divas reizes dienā katrā slepenā konklāva sesijā notiks ik pa diviem balsošanas gājieniem. Ja priekšpusdienas balsošanā neviens kandidāts nebūs dabūjis nepieciešamo ⅔ balsu vairākumu, tad balsošanas zīmītes sadedzinot ar slapjiem salmiem, Sikstīnas kapellas loga skursteni, melnie dūmi liecinās par nesekmīgu balsošanas gājienu. Pirmie balsošanas gājiena rezultāti Vatikānā būs redzami jau 25. augusta pusdienas laikā. Otrā gājiena balsošanas rezultātus paziņos pl. 18.

Kad konklāvs būs ievēlējis jauno pāvestu, tad, zīmītes sadedzinot, lietos sausus salmus un baltie dūmi liecinās, ka katoļu baznīcas jaunais galva ievēlēts.

Domājams, ka jaunais pāvests nāks no konservātīvo kardināļu spārna. Ievēlāmais pāvests būs 26. Sv. Pētera troņa mantotājs. Pāvests Pauls VI par savu pēcteci būtu vēlējies redzēt Turīnas archibīskapu Dživanni Benelli. Viņš ir pazīstams kā izteikts komūnisma apkarotājs.

Pagājušajā nedēļā ASV prezidents Kārters zīmīgā intervijā pieskārās gan iekš, gan ārpolitikas problēmām. Viņš uzsvēra, ka SALT sarunās Maskava vēl nav piekāpusies dažos svarīgos jautājumos. Gala vārds būšot jāsaka Brežņevam un viņš pats to teikšot ASV vārdā. Kārters apstiprināja informāciju, ka viņš ar ārlietu ministra Vensa starpniecību nodevis Brežņevam aicinājumu apmeklēt ASV. Viss atkarājoties no Pad. savienības tālākās nostājas, bet Brežņeva ierašanās Vašingtonā varot notikt ātrāk nekā gaidīts. Tanī pašā laikā Kārters paziņoja, ka viņš neplānojot doties uz Pekingu un Vašingtonā nav pagaidām paredzēta Mao pēcteča Huā vizīte. Daudz dzirdēts, ka Kārtera nenosvērtības un diplomātiskas nesekmības rezultātā ASV esot zaudējušas savu vadošo lomu starptautiskajā politikā. Neskatoties uz dolara vērtības drāmatisko krišanos, Rietumeiropa un arī Japāna joprojām uzskata ASV par brīvās pasaules saimnieciskās dzīves ritma noteicēju, galveno militāro aizstāvi un svarīgāko politisko partneri. Tā dēvētās Trešā pasaules valstis — Latīņu Amerikā, Afrikā un Āzijā palaižas uz amerikāņu palīdzību, saimniecisko sadarbību un ieroču piegādi. Vašingtona iespēju robežās ir visās šajās trijās katēgorijās centusies nākt pretī. Pat komūnistu valstis Austrumeiropā un Āzijā raugās pēc amerikāņu diplomātijas uzmanības savas saārdītās saimniecības paglābšanai. Nav jāaizmirst, ka amerikāņu iespaids un saimnieciskais pabalsts ir vienīgie faktori, kas pasargājuši no katastrofas ap pusduci saimnieciskā krizē iestīgušas valstis. Kārters, aicinot 5. septembrī uz Vašingtonu Izraēlas ministru prezidentu Beginu un Ēģiptes prezidentu Sadatu, apzinās lielo politisko risku būt vidutāja lomā abu līdz šim nesamierināmo vadošo Vidējo austrumu politiķu starpā. Palestīniešu problēmas atrisināšanā Vašingtona esot sagatavojusi jaunu ieteikuma plānu. Lebanonā amerikāņu diplomātija ir aizkavējusi šīs valsts ieslīdēšanu chaosā un plašā asiņainā pilsoņu karā. Vidusjūras dienvidus telpā Vašingtona ar sekmēm sākusi izlīdzināt Turcijas un Grieķijas pretišķības Kipras jautājumā, kā arī no jūras iegūstamās eļļas izmantošanā.

Pad. savienības un Ķīnas attieksmes pēdējā laikā noslīdējušas līdz kritiskam stāvoklim. Maskava tagad apsūdz Pekingu Pad. savienības ielenkšnas „machinācijās", bet Pekinga no savas puses Kremlim pārmet neattaisnojamas ekspansijas un dominēšanas politiku. Šo divu komūnistu milžu konflikta fonā tagad galdā parādījusies tā dēvētā „amerikāņu kārts". To netieši izspēlēja pats Hu, aplieciot ķīniešu vēlēšanos nodibināt ciešākus sakarus ar rietumiem. Huā jūsmīgā uzņemšana Rumānijā un Dienvidslavijā pavēra jaunus apvāršņus lielvalstu turpmākās starptautiskās attieksmēs. Piedzīvojuši diplomti brīnās par to, ka Maskava nespēja aizkavēt šo demonstrātīvo un un provokātīvo Huā tikšanos ar Rumānijas komūnistu vadoni Čaušesku un ar Dienvidslavijas diktātoru maršalu Tito. Huā Bukarestas un Belgradas apmeklējums nepaliks bez atbalss arī Prāgā, Varšavā, Budapeštā un citur. Runā, ka Brežņevs gan Čaušesku brīdinājis, bet pēdējais to ignorējis. Kā Belgradā, tā Bukarestā Huā esot aplieciājis Pekingas gribu nebaidīties sniegt palīdzīgu roku, ja kādas austrumvalsts strādnieki sacelt pret pastāvošo režīmu un mēģinātu atraisīties no Pad. savienības lāča ķetnām.

Par aizvadītās nedēļas lielāko sensāciju jāuzskata amerikāņu jaunā ieroča izmēģinājums Kapistrāno pilsētiņā Kalifornijā. Lielā slepenībā šī mēneša sākumā tur izmēģināti „nāves stari", tā saucamie „laser beams", kas var radīt pilnīgi jaunu stratēģiju ienaidnieka atomieroču atvairē.. Šie nāves stari jau 1973. un 1976. gadā pierādījuši savu noderību ienaidnieka helikopteru un lidmašīnu aktīvitātes paralizēšanā. Tagad pirmo reizi nāves stari vērsti pret raķetēm. Neesot šaubu, ka šis amerikāņu technoloģijas sasniegums eventuāli paralizēšot ienaidnieka atomieroču uzbrukuma iespēju gan starpkontinentālā, gan arī no zemūdenēm izšaujamo lādiņu klasē. Citiem vārdiem tas nozīmē, ka militāra konflikta gadījumā amerikāņi spēs ienaidnieka atomraķetes apturēt jau gaisā, iekām tās sasniedz paredzēto mērķi. Tas ir neapsverami svarīgs jauns atradums, kas pašos pamatos mainīs līdzšinējās militārās stratēģijas principus. Pentagonam tuvu stāvošās aprindās runā, ka šis jaunais ierocis būšot pietiekamā skaitā amerikāņu bruņoto spēku rīcībā jau dažu gadu laikā. Protams, ka turpināsies šo staru iedarbības lauka paplašināšanas izmēģinājumi. Pentagons saprotamu iemeslu dēļ atsakās no jebkādiem tuvākiem komentāriem. Varbūt, ka kopā ar citām brīvām tautām, arī mēs varēsim savas politiskās cerības likt uz amerikāņu jaunajiem nāves stariem, kas nodrošinās pasaules mieru un pavērs ceļu taisnības triumfam.

Aleksandrs Ķegumnieks

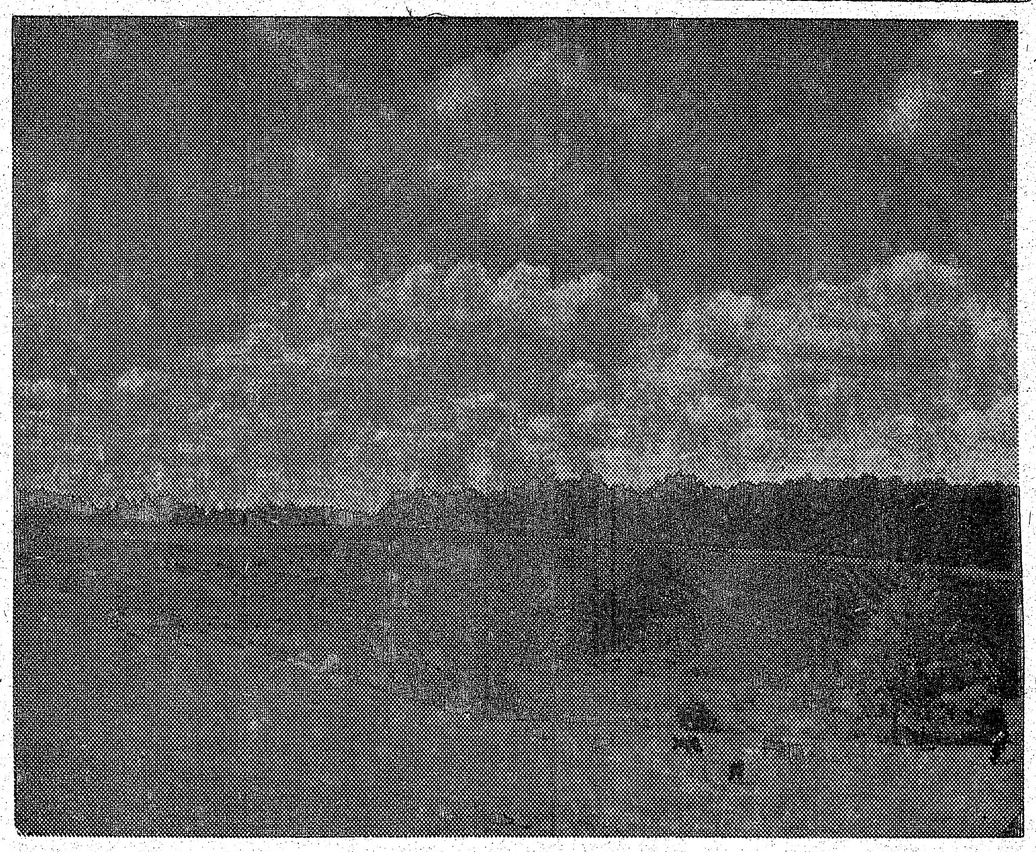

LAUNAGĀ Ernesta Šulca uzņēmums

Jānodrošinās ar apmešanās vietām

PASAULES BRĪVO LATVIEŠU
DZIESMU DIENU RĪCĪBAS KOMITEJAS ZIŅOJUMS

Mūžībā aizgājušā rīcības komitejas locekļa prāvesta Oskara Sakārņa vietā rīcības komiteja aicinājusi mācītāju Leonu Čuibi, kas aicinājumu pieņēmis un turpinās prāvesta O. Sakārņa iesākto darbu.

Pieteikšanās uz apmešanās vietām izdarāma, iesūtot pieteikšanās lapas, kuŗas rīcības komiteja izsūtījusi uz visām zemēm. ASV svētku brošūra un pieteikšanās lapa, kā arī koplidojumu informācija izsūtīta uz 14.000 adresēm, citās zemēs pieteikšanās lapas un attiecīgo informāciju izplata rīcības komitejas zemju pārstāvji. Tie, kam pieteikšanās lapu nebūtu, aicināti tās pieprasīt šiem pārstāvjiem:

Zviedrijā: Gotlandes Dziesmu dienu rīcības komiteja, Box 7157, 103 88 Stokholm. Anglijā: Marie-Anne Zariņa, 106 Hanover Rd., London NW10 3DP. Vācijā: Jēkabs Ķiploks, Severinstr. 140, 5 Köln 1. ASV: American Latvian Assoc., Latvian Gotland Fund, P. O. Box 429, Rockville, MD, 20850. Kanadā: Žanis Šmits, 133 Colin Ave., Toronto, Ont. M5P 2C4. Austrālijā: Laila Ļauļa, 129 Dalton St., Eltham, Victoria 3095. Citās zemēs: Sk. Zviedrijas adresi.

Rīcības komitejai būs iespējams sagādāt apmešanās vietas visiem pieprasītājiem. Taču jāatkārto agrākais lūgums: neatlikt pieteikšanos uz vēlāku laiku (ja vien tas iespējams) un iesūtīt pieteikuma lapas vēlākais līdz 1. oktobrim. Uz Visbijai tuvākām vietām priekšroka tiem, kas agrāk pieteikušies.

Visās zemēs, kur ir rīcības komitejas pārstāvji, tiek organizēti tā sauktie „čārteru grupu lidojumi. Informācija par šiem jautājumiem dažās zemēs izsūtīta tautiešiem līdz ar brošūru un apmešanās vietu pieteikuma lapām. Visa informācija pieprasāma zemju pārstāvjiem.

Pašlaik svarīgākais uzdevums — aktīvizēt korus, lai varētu sākt programmas iestudēšanu. Dziesmu svētku nošu krājums izsūtīts uz visām zemēm. Koŗu vadītāji var notis pieprasīt pie zemju pārstāvjiem: Kanadā, Austrālijā, Vācijā un Zviedrijā. ASV notis pieprasāmas diriģentam E. Brusubārdim. 5727 W. Wright St., Milwaukee, Wis., 53210, U.S.A.

Tautas deju programma izsūtīta tautas deju kopām. Kopām, kas to nebūtu saņēmušas, jāraksta tautas deju uzveduma vadītājai Ingrīdai Lei-

(Turpinājums 20. lp.)

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1978. G. 26. AUGUSTS, 33. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 934-7917. — Čikagas redakcijas vad. V. Jaunkalnietis, 1305 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403. Redakors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28. Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personisks uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 25 dol., 6 mēnešiem — 13 dol., 3 mēnešiem — 6.50 dol. Atsevišķa numur cena 60 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.50, tekstā $5.75, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1 par rindiņu, atkārtojot atlaide.

Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514

Dzimtenes apmeklētāju iebaidīšana

KO ZVIEDRIJAS ĀRLIETU MINISTRIJA VAR DARĪT NIEDRES LABĀ?

Lai gan Igaunijā nesen apcietinātais Niedre ir Zviedrijas pavalstnieks un kā par tādu zviedru iestādes arī par viņu rūpējas, taču iespējamā palīdzība ir ļoti maza.

Zviedrijas latviešu sabiedriskās dzīves vadībai ir nepārtraukts kontakts ar ārlietu ministriju, zviedri ir ļoti laipni un labprāt sniedza paskaidrojumus, cik nu ir ko ziņot. Un daudz tas nav. Ārlietu ministrijas uzdevumā par Niedri rūpēties uzdots Zviedrijas ģenerālkonsulātam Ļeņingradā. Tā pārstāve apmeklējusi Niedri Rīgā un drīzumā notiks nākamais apmeklējums. Pirmajā apmeklējumā prokurora izmeklēšanas cietumā Niedres un konsulāta pārstāves satikšanās laikā klāt bijuši arī prokurors, izmeklēšanas tiesnesis, Latvijas „ārlietu ministrijas" pārstāvis un tulks. Prokurors paskaidrojis, ka pēc padomju likuma visi izmeklēšanas materiāli uń gaita skaitās slepeni, tāpēc par neko tādu nav bijis iespējams runāt.

Nav varēts pat pajautāt pašam Niedrem, kad un kur viņš īsti apcietināts, jo šai „spēlei" esot savi likumi. Aprunāties par apstākļiem apcietinājumā bijis atļauts. Par kaut ko vairāk nav bijis iespējams runāt.

Stokholmas vakara laikrakstā Aftonbladet, kas ir arodbiedrību izdevums, par Niedres apcietināšanu rakstīja zem liela virsraksta: Par spiegošanu aizdomās turētais zviedrs smagi slims. Raksta saturs un uzdevums — zīlēt, kāpēc Niedre apcietināts. Par to izteikušies Niedres kaimiņš Tumbā Noldis Millers un Imants Rebane, kas rakstā vairākkārt minēts kā Baltijas institūta sekretārs un kancelejas šefs.

Noldis Millers teicis, ka Niedres veselība ļoti vāja un cietuma režīms var būt bīstams un kritisks. Kā vienīgo iemeslu Niedres apcietināšanai Millers minējis, ka Niedre Latvijā fotografētos uzņēmumus rādījis latviešu publikai Stokholmā (tas tiesa, Niedre pāris reizes rādījis Rīgas uzņēmumus Stokholmā). Bet vai tas būtu iemesls apvainot Niedri spiegošanā?. Pavisam citā stilā izteicies Imants Rebane. „Tur cilvēkus neapcietina bez iemesla (sic!). Visticamākais ir, ka viņam bijis kāds kurjēra uzdevums un viņš tika nodots," teicis Rebane

Par Rebanes izteikumiem uztraukušies vairāki institūta valdes locekļi. Pieprasīta pat ārkārtēja valdes sēde, mēģināts pierunāt Rebani rakstīt laikrakstam atsaukumu. Rebane mēģinājis taisnoties, ka lielāko daļu sava teksta teicis žurnālistei „personiskā sarunā", nav domājis, ka to publicēs u.t.t.

Nodarboties ar minēšanu, par ko Niedri apsūdz, ir bezjēdzīgi. Arī šoreiz derīga Padomijā zināmā dzīves gudrība — kad tik cilvēks, pantu vienmēr atradīs!

Bet vienu gan var teikt jau šodien: Niedres apcietināšana skaitāma arī par iebiedēšanas mēģinājumu. Tā ļoti labi saskan ar padomju politiku pēdējos pāris gadu laikā un jo sevišķi pēdējā pusgadā: iebaidīt trimdiniekus, dzimtenes apmeklētājus, izolēt dzimtenes cilvēkus, atņemt cerības, rādīt padomju varas visspēcību.

Taču pūles ir veltas! Disidentu prāvas, bargie spriedumi, izraidīšana nesalauzīs pretestības kustību. Nāks jauna paaudze, jauni ļaudis — un prasības pēc cilvēcīgas dzīves un cilvēka tiesībām kļūs vēl dziļākas. Nevienā despotija nav varējusi sevi glābt ar tiesām un bargiem sodiem. To nespēs arī izkurtējusī, bezgalīgu melu cauraustā komūnistu imperija. J.

Lasītāju vēstules

PIEZĪMES PIE VANAGU KĀRĻA RAKSTA

Šī laikraksta 26. nr. Vanagu Kārlis pieskāries prezidenta K. Ulmaņa radio uzrunai tautai, pēc padomju karaspēka iebrukuma Rīgā, kur K. U. teicis: „Es palieku savā vietā, jūs savās". Par šo runu Vanags domā, ka tā nav krievu diktēta, bet, iespējams, cenzēta.

Bij ministrs A. Bērziņš, sakot Toronto runu K. Ulmaņa simtās dzimšanas dienas atcerei, izteicies, ka V. Munters izgādājis K. Ulmanim atļauju uzrunāt tautu radiofonā. Ja ministrs Munters bija atļauju izgādājis, tad tā varēja būt tikai no padomju sūtniecības. Tikai ar runas cenzēšanu, kā to domā Vanagu Kārlis, še nebūs pieticis, bet galveno runas kodolu vai tekstu būs devuši krievi, un tas ir: — palieciet savās vietās.. Vai V. Munters ir izgādājis atļauju, kas mazāk ticams, vai nogādājis iebrucēju rīkojumu Ulmanim sacīt minētā satura runu tautai, to nekad neuzzināsim.

Ja K. Ulmaņa sacītais par palikšanu savās vietās būtu viņa vēlējums, ne pavēle, tad kādēļ bija valdības rīkojums visiem nekavējoties nodot savas ārzemju pases, jo ar tām viens otrs varēja vēl izkļūt ārā no Latvijas un tā paglābt savu dzīvību. Ka boļševiki gribēja sagrābt visus Latvijas iedzīvotājus, lai ar tiem izrēķinātos, norāda jau tas, ka tas tika darīts. Ar draudiem pret ģimenes locekļiem daudziem lika atgriezties, piemēram, ģen. Berķim, kam bija izdevies izbēgt uz Somiju.

Pazīstot komūnistu draudus, jāpieņem, ka K. Ulmani piespieda teikt komūnistu diktēto runu tautai. O. Dz.

BĒDIGI AP SIRDI

Izlasot J. Kalnieša recenziju par Dzintara koncertu LA 15. jūlija numurā, palika bēdīgi ap sirdi. Te ir vārds pa vārdam ko J. K. raksta: „...nav neviena vienīga teksta, ne nots no kādas aizrobežas. Paldies!!"

Liekas, ka J. K. pēdējos desmit gados nav lasījis latviešu laikrakstus, jo viņš, acīm redzot, domā, ka viss, kas radies šeit, ir jau automatiski ļoti labs, bet tas, kas radies mūsu dzimtenē — ir automatiski slikts.

Latviešu sasniegumiem, lai arī kur viņi nedzīvotu, ir tikai viena mērauklа: kvalitāte. Ja J. K. viņa dzimtene jau kļuvusi par „aizrobežu", tad tā ir viņa personiskā traģēdija. Tas kas vienam ir tikai „aizrobeža", dažiem ir svētākā vieta virs zemes.

Valdis Grants Ilinojā

GAĻIE MATI UN ĪSAIS PADOMS

Š. g. LA 29. nr. parādījās V. Zariņa vēstule — Gaļie mati un dārgās mašīnas. Tā kā abi elementi zīmīgi mūsu laikmetam, tie man kā karikatūristam dod ierosmi par modernās sabiedrības ekstrēmiem gadījumiem. Kaut gan pats gaļajos matos un bārdās nekā pievilcīga nesaredzu, negribu noliegt, ka dažam šī dekorācija it labi piestāv.

Man šķiet, ka vairums jaunās paaudzes vīriešu audzē gaļus matus un bārdas citu iemeslu dēļ. Pirmkārt, tas ir pasīvs protests pret sabiedrības disciplīnu (arī ignoranci), otrkārt, maskēšanās veids, vēlēšanās izbēgt no reālitātes, slēpjoties laikmetīgā vienveidībā. Lai nu kā — nāksies ļoti grūti no sabiedrības prāta izdzēst iesēdušos stigmu, kupli apaugusi fasāde reiz bija identiska ar primitīvo cilvēku — barbaru.

Nav jābūt antropologam, lai zinātu, ka gaļie mati raksturo sieviškīgumu. Tas ir dabas veids, kā kāpināt vīrietī seksuālās tieksmes.

Būdams pret dabas piesārņošanu, atbalstu visus, kas plāno tikt vaļā no lielajām mašīnām. Esmu kritizējis gaļmatainos un īsprātainos individus, kas lepojas ar dārgām mašīnām un piesārņo mūsu dzīves telpu un elpu. Runājot par negātīvām parādībām šodien — viens no lielākajiem draudiem ir modernais komerciālisms. Tas ekspluatē jauno paaudzi, diktē absurdu izskatu un izturēšanos. **Dadzis**

KOMERCIĀLAIS NEPRĀTS SPORTĀ

Kanadā, tāpat kā ASV, beisbola un hokeja spēles notiek nepārtraukti katru dienu ikvienā pilsētā un sādžā. Katru dienu cilvēki izmet miljoniem dolaru par dārgajām biļetēm un tādā veidā piepilda lielo kapitālistu naudas makus. Pārmērīgo sporta dievināšanu ieaudzina bērniem skolās jau no mazām dienām, taču tādas lietas, kā mākslas cienīšana un izpratne paliek novārtā. Valsts neatbalsta ar saviem līdzekļiem mākslas pasākumus, tur līdzekļi jārod ar privātiem ziedojumiem. Šai kontinentā, liekas, trūkst līdzsvara starp fizisko un garīgo pasauli.

Valdis Šteinmillers Toronto

CĒSU KAUJU PROBLĒMAS

LA 27. nr. aprakstītas Cēsu kauju atceres svinības. Ir jau jauki atcerēties senās cīņas un jūsmot, kā pie Cēsīm sakāvām „melno bruņinieku". Bet katrai lietai un notikumam ir otra puse, un tāda bija arī Cēsu kaujām. Vācieši tad bija ne vis Latvijas iekarotāji, bet caurejošs karaspēks pēc Flečera pavēles: Rīga, Ieriķi, Vecgulbene, Pitalava, lai pa Pēterpils —

(Turpinājums no 6. lp.)

Ticētājs Latvijas brivibai

DZEJNIEKAM EDVARTAM TŪTERAM 85 GADI

Dzejniekam Edvartam Tūteram 30. augustā piepildās 85 gadi. Dižās jubilejas dienā dzejnieks ar dzīvesbiedri Zelmu, krāšņu ziedu gleznotāju, aizdegs svētku sveces savā trimdas mājiņā Mineapolē lielā vientulībā un klusumā.

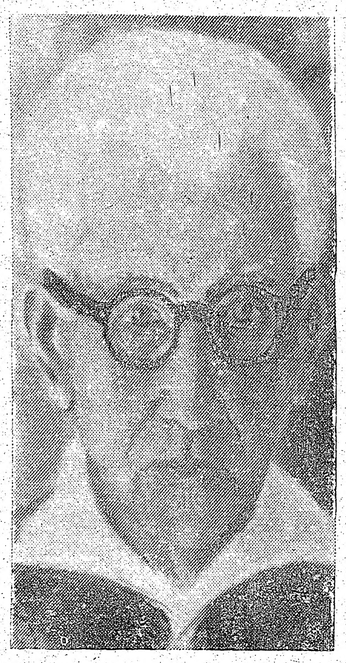

Edvarts Tūters
(Pašportrets)

Lielās jubilejas priekšdienās dzejnieks raksta; "Kaut kā jau vēl turos, bet vecuma kaitēm arī dakteri un medicīna nav spējiga sniegt kādu ievērojamu atslogojumu. Šī piecgade man var izrādīties pēdējā, jo Luža Bērziņa vai Jāņa Sarmas mužu jau Laikam nesadzīvošu: esmu taču vairāk nekā 7½ gadiņus kalpojis kaŗa "dievam" un šie gadiņi nebija nekādi vieglie."

Edvarts Tūters dzimis 1893. gadā Jaunatnes muižas Rembausmas krogū, ko tolaik rentēja viņa vecāki. Bēgdams no dzērāju raupjās valodas, zēns sadraudzējas ar klusumu un vientulību dārzā, pļavā un Kireles krastā. Klusums un vientulība paliek arvien E. Tūtera visuzticamākie draugi visā dzīvē. Grāmata, ko viņš iemācījies lasīt piecu gadu vecumā, vēl vairāk tuvina klusumam un un pavada uzticīgi ganiņa, vasaras puiša, pienotavas vadītāja, kaŗavīra, mākslas akadēmijas audzākņa, Zemkopības ministrijas ierēdņa un trimdinieka gaitās.

Dzejoļu rakstīšana E. Tūteram visu mūžu kopš 15. dzīves gada bijusi dzīves svētdiena, kuŗā viņš dalījis saules maizi dzejas draugiem. Viņa mazā un vienkāršā dzeja, sirds domu un izjūtu apgarota, līdzīga tautasdziesmai, ir tuva latviešu sirdij "ciešanu nopūtas un skaidrības ilgas taču ir latviskas sirds daļa". Ar šādu mazu un vienkāršu dzeju E. Tūtera ienākšana 1919. gadā latviešu rakstniecībā ir tik nepretencioza, ka ar savu maigo klusumu viņš paliek skaļāko dzejnieku ēnā.

Latvijā E. Tūters publicējis 5 dzejoļu krājumus: Laika soļi (1922), Pie jūras (1925), Dvēseles silueti (1928), Vijole pagrabā (1933), Mūžības dārzos (1939). Pēdējā krājumā ierakstīti dziļākie, smagākie pārdzīvojumi, ko dzejniekam liktenīgi liek pārciest vienīgā dēla Alfa nāve 1938. gadā. Berlīnes liesmās 1945. gada februārī aiziet bojā sestā krājuma manuskripts. Trimdas gados Vācijā dzejnieks publicējis trīs grāmatiņas bērniem: Pasaka par velnēniem (1947), Zēns ar pērtiķi (1947) un bērnības iespaidu tēlojumu Trauciņš ar medu (1591). Amerikas gados publicēti trīs krājumi: Pēdas sniegā (1963), Ceļš uz mājām (1968) un Straumes brīvībai (1976). Un rakstāmgalda atvilknē dzejoļi vairākiem krājumiem.

V. Tūters gadiem raksta un publicē arī filozofisku pārdomu prātulas — "vectēva zintis", kurās trāpīgu asumu skar neaizkaŗamos tabu. Vectēva zintis ļauj labāk saprast arī dzejnieka liriku. — "Lai ieslēgtos un ieaugtu cilvēces kopībā, vispirms ir jāieslēdzas savas tautas kopībā. Kam nav sava pasaules uzskata, tas savu vietu neatradīs arī cilvēces kopībā. Lai augtu, ir vajadzīgas saknes."

Pēc smaga, nepierasta fiziskā darba Amerikā dzejnieks jau 20 g. ir „brīvkungs", kopj savu dārziņu, uzglezno kādu studiju pastelja technikā un dzejo. Kaut reizēm arī slimības viņu mākušas, dzejas kokle skanējusi spēcīgi un ražīgi. Arvien augstākā gadu un vientulības kalnā kāpjot, dzejnieka vārdi kļuvuši smagāki un cietāki, skarbāki un rūgtāki, ironiski un traģiski izsāpēti, cirzdami tos, kas latvju tautu grūž postā un ciešanās..

Dzēris no klasiskās skaidrības avotiem, Edvarts Tūters stāv tālu no dzejas izniekotāju tendencēm, jo dzeja viņam patiešām vēl nozīmē dzeju — saules maizi, viņš izjūt kā svētumu un uzspiež tai nopietnības zīmīgu. Ieilgušajās trimdas sāpēs Edvarts Tūters ir radījis labāko trimdinieka sāpju dzeju pēc dzimtenes, pēc pazaudētās tēvzemes; šai tēvzemes sāpju dzejai ir jau "pasaules sāpju" lielums.

Asķēta dzīve E. Tūteram tuvāka par burzmu, par pūļa priekiem un lētiem elkiem. Dzejnieka sirds allaž silusi un degusi pret labo, daiļo, svēto. Dzīves vakara tuvumā dienu tukšumu aizpilda un sirdi silda domu labieši, sapņotāji — dzejnieka brāļi.

Dzejnieka trimdas dzīve svešā norā, svešā atmatā, svešuma tuksnesī nav dzīve, bet nedzīve. Svešā norā jāiztiek bez Vidzemītes smaida, bez cīruļu dziesmas maiguma. Svešā norā dzejniekam jādzīvo svešam starp svešiniekiem, kam sveša Latvijas zeme un sveša latvju tautas traģēdija. Lielais sapņotājs, ticētājs un cīnītājs trimdinieka neganto likteni pacieš ar tēvzemi un tēvzemei. Tēvzemē patvēries, viņš domā par tiem, kas savā zemē un taigās iet svešu varmāku klaušās.

Marijas Skultānes Minesotas ainava (akvarelis).

Svešumā tuksnesī klīstot, par vēsu, spirdzinošu malku dzejnieks pazīst vēl kādas lielākas slāpes: uzticēdamies Dieva taisnībai, viņš lūdz Dievu, lai ļauj viņam vēlreiz pasmelt ūdeni no viņa sentēvu akas Salacas labajā krastā.

Pasaules sāpju dziesminieks kā ganuzēns Dāvids, koklēdams Dieva slāpēs, nerimtīgi sūdz latvju tautas postu un lūdz tautas atpestīšanu no vergu važām:

Rādi, Dievs, ceļus un takas
tās, Kas tuvāk ved mani pie
Tevis Un latvju tautas
Mūžīgi mūžos —

Āmen!

Līdzās Andrejam Eglītim vecais kanaks savā vientulības kalnā tur Latvijas karogu. Dzejnieks tic jaunai gaismai, jaunai brīvības ausmai, tic, ka gars uzvarēs tumsu.

Tā dainu cilts, pie kuŗas piederu ir es,
Tā bija, ir un būs
—kā Dievs tai nolicis.

Var negars auroties vai piedzimt briesmonis,
Bet cīņā pēdējā — gars tumsu uzvarēs.

Dzejnieks tic, ka "reiz jaunu brīves lomu lems latvjiem latvju Dievs." Nāks jauni ticētāji un gaismas saucēji, kas, jaunā spēkā tvēruši šķēpu, pacels jaunā slavā Latvijas karogu, saules žilbinātu.

Edmunds Zirnītis

Vadītāju sagatavošanas kursi

Kanadas skautu jenda kopā ar gaidu jendu rīko skautu un gaidu vadītāju sagatavošanas kursus, kas notiks Sidrabenē no 23. — 24. septembrim un no 30. sept. — 1. okt. Piedalīšanās 30 dol. Pieteikties pie kursu vadītāja S. Leimaņa, 71 Allonsius Drive, Etobicoke, M9C 3N6, līdz 9. sept.

Kanadas skautu un gaidu jendu kopnieku kursi notiks no 20. — 22. okt. Pieteikties pie kursu vadītāja S. Leimaņa līdz 10. oktobrim.

Pasaules brīvo latviešu Dziesmu dienu laikā Visbijā, Gotlandē iecerētas arī skautu un gaidu vadītāju brokastis. Tuvāka informācija sekos.

EO.

Skolotāju Ildu Reneslāci pieminot

Svētīgu vecumu sasnieguša 9. augustā mirušo skolotāju Ildu Reneslāci, dz. Bagūn-Bērziņu, tieši viņas dzimšanas dienā, 16. augustā, apbedīja tālajā Norvēģijas pilsētiņā Melbū, kur viņa vadīja vecumdienas meitas M. Ribes ģimenē. Izvadīšanā norvēģu kristīgo studentu orķestris atskaņoja latviskas melodijas un ceremoniju beidza ar Dievs, svētī Latviju.

Nelaika dzimusi Līgatnē 1890. g. 16. augustā. Bērnībā daudz dzīvojusi sava mātesbrāļa Latvju Dainu pirmā izdevēja H. Visendorfa ģimenē. Skolotājas tiesības ieguvusi 1909. gadā pēc Rīgas pilsētas meiteņu skolas (vēlāk — 3. gimnazija) beigšanas; tai pašā gadā sākusi strādāt par skolotāju Liepājā, pēc tam Latviešu lauksaimnieku ekonomiskā sabiedrībā Rīgā. Pirmā pasaules kaŗa laikā Pēterpilī mācījusies franču un vācu valodu, vakaros strādājot latviešu bēgļu skolā. 1917. g. neilgu laiku mācīja franču valodu Vilja Olava komercskolā. Kopš 1918.g. visu Latvijas brīvības laiku mācīja vācu valodu Rīgas pils. V. Zālīša 1. pamatskolā.

Komūnistu okupācijas laikā pensijas iegūšanai nelaikei bija jāstrādā kalpones darbs. Tikai pēc ilgākām pūlēm un kad okupētajā Latvijā bija miris nelaikes vīrs Alfrēds Reneslācis, viņai atļāva izbraukt uz Norvēģiju pie meitas. Stokholmā, Zviedrijā, mīt dēls Juris Reneslācis ar ģimeni un Toron-to, Kanadā, meita dzejniece Ingrīda Vīksna ar ģimeni — kopā 3 bērni, 9 mazbērni un 2 mazmazbērni. Māsa Milda Kārkliņa dzīvo Vašingtonā, ASV.

Teic skaistam laikam, veciem
draugiem sveikas, Nav divreiz
vienā vilnī peldējies neviens.
Par katru skaistu brīdi pāri
paliek teikas, Kas viņas nepāršķirsta, bieži paliek viens.

(Ingrīda Vīksna)

Ilda Reneslāce, kas ap sevi arvien izstaroja labestību, nekad nepalika viena. Arī mūžībā aizejot viņu pavadīja tuvinieki un mīļi svešinieki, bet visā pasaulē izkaisītie audzēkņi un kolēģas domās jutīs līdz nelaikes lielajai ģimenei.

Jānis Ozols

† Ilda Reneslāce

Sarmīte Drosma Bulte

B. A., LLB, sekmīgi beigusi Vindzoras universitātes juridisko fakultāti. Prakses gadu viņa kalpos Borden and Elliot advokātu birojā Toronto. Viņa B. A. gradu angļu valodā un literātūrā ieguvusi Toronto universitātē. Ar labām sekmēm beigusi arī latviešu ģimnaziju Hamiltonā.

FOTO MĀKSLAS IZRĀDE
„SKAISTA MANA TĒVU ZEME"
DIAPOZITĪVU UN TAUTAS DZIESMU VIRKNE
(2 stundas)
Vecrīga ● Sigulda ●
● Vidzemes jūrmala ● Brīvdabas mūzejs
● Kundziņsala ● Gada tirgus
Izrādi rīko Indra Ancāne — fotografe
Teicēja: Irēna Zvagulis
Toronto latviešu namā 14. septembrī pl. 19.30
Ieeja $3.00, pensionāriem un skolēniem $2.00

Berlīnes mūŗa statistika

KANADAS ĀRLIETU MINISTRS JŪTAS PĀRSTEIGTS

Rietumu prese vai katru gadu atceras Berlīnes mūŗa „dzimšanas dienu" — 1961. g. 13. augustu, kad šis mūris, 20. gadsimta lielākais kauns, uzcelts. Šovasar 100 jūdžu gaŗajam mūrim jau 17 gadu; lai aizkavētu austrumberlīniešu pārbēgšanu uz rietumiem. Šogad, no 10 izbēgušajiem, divi izlietojuši lidmašīnu, citi divi nozaguši diplomāta automašīnu un trīs bēgļi bijuši paši Austrumvācijas robežsargi. Vienā gadījumā trīs austrumvācu studenti, pārģērbušies par robežsargiem ,nokļuvuši smagi apsargātā robežjoslā un pārkāpuši pāri augstajai sienai. Dzeloņstiepļu žogi stiepjas jūdzēm tālu, ieslēdzot upes un kanāļus, kas bija populāras izbēgšanas vietas. Lielās noteku caurules tagad nosprostotas dzelzs režģiem, mājas robežjoslā nograutas vai to logi aizmūrēti.

Mūŗa austrumu pusē atrodas patruļsargu punkti ar policijas suņiem. Valni apsargā 252 novērošanas torņi. Mūŗa rietumpusē pa laikam slepus uzkrāsoti komūnistiem naidīgi saukļi, kuŗus atvestie austrumvācu strādnieki, īsi pirms ASV prezidenta Kārtera apmeklējuma, nobalsinājuši, izlietojot ceļamos krānus. Austrumberlīne norobežota ar desmit pēdu augstu mūŗa sienu un dzeloņstieplēm. Kopš valnis uzbūvēts, Austrumvācijas robežsargi nošāvuši vismaz 70 pārbēdzējus, bet 537 austrumvācu kaŗavīri paši pārgājuši mūrī.

Kopš 1972. gada četri Otrā pasaules kaŗa sabiedrotie, kas pārvaldīja Berlīni, vienojušies ātļaut rietumberlīniešiem katru gadu 30 dienas ciemoties Austrumvācijā. Līdz šim bijuši ap 20 milj. šādu apmeklējumu. 1600 rietumvāciešiem apmeklējums nav atļauts polītisku iemeslu dēļ.

Pēc Berlīnes mūŗa apskates Kanadas ārlietu ministrs Donalds Džemisons 18. jūlija preses konferencē Berlīnē izteicies: „Neviens rietumnieks, neviens kanadietis, neviens demokrats nevar šo mūri uzskatīt citādi kā vienīgi par nelietību. Tas ir satriecošs mūsu neveiksmes demonstrējums pēdējos, vairāk nekā 30 gados, lai panāktu atbilstošu progresu detantes un cilvēka tiesību jautājumā. Šeit mēs varam mācīties, ka demokratija prasa lielu apņēmību un ka Berlīnes aizstāvama kā demokratijas simbols."

Mākslinieku sanāksmē Melburnā, Austrālijā, pulcējās mākslinieki no Pertas, Brisbanes, Adelaides un Melburnas. Priekšā no kreisās: L. Svīķeris (Mākslinieku apvienības pārstāvis Viktorijas pavalstī), G. Pārups, G. Saliņš un M. Bernšteins. Stāv no kreiās: E. Karabanovs, I. Mastiņš, T. Karabanovs, Ā. Meilerte, G. Jurjāns, T. Lūkins, S. Veiss, N. Svīķere, J. Bernšteins un J. Pārups. Foto: Dzidra Knocha

Ko dzied Rigā

„AVE SOL", „BEVERĪNA" UN „DZIEDOŅA" KONCERTI

Nedēļas laikraksta Literātūra un māksla 21. jūlija numurā Ludvigs Kārkliņš raksta par šo koŗu koncertiem, kas notika Rigā divus vakarus pēc kārtas. Mums var interesēt šo koŗu repertuārs, dziesmas, ko koŗi dzied. Ar „Ave sol" Kokars pirms dažiem gadiem viesojās Zviedrijā, bet ar vīru koŗi „Dziedonis" nupat šopavasar Rietumvācijā. Tad ar koŗu repertuāru iepazinās arī liels skaits trimdas latviešu.

Kādas tad ir šo koŗu galvenās latviskās dziesmas? To pastāsta raksta autors Ludvigs Kārkliņš: „Imanta Kalniņa dziesma ar Imanta Ziedoņa vārdiem — Ļeņinam — kopš dziesmu svētku simtgades svinībām 1973. gadā kļuvusi par vienu no mūsu iemīlotākajiem koŗa darbiem. Nav otras koŗa dziesmas latviešu mūzikā, kas spilgtāk, oriģinālāk paustu mūsu tautas uzticību Ļeņinisma idejām." Šo dziesmu dziedāja koŗis „Beverīna" un jāteic ar to apsmēja pats savu vārdu.

Tālāk Kārkliņš: „Mākslinieciski spilgti koŗa darbi ar augstu pilsonisku (?) skandējumu bija pārstāvēti arī pārējo koŗu repertuārā. Atzīmēsim kaut Imanta Kalniņa — Dziesmu dzimtenei, Marģera Zariņa — Dziesmu par partiju. Arī igauņu komponista Uno Naisoa balādes tipa dziesmu — Kaŗam nē! Šie vārdi kā enerģiska protesta saucieni izskanēja „Ave sol" programmas sākumā."

Liekas, līdzīga tipa dziesma ir arī Jāņa Ivanova — Dzimtenes ainava, jo arī to Kārkliņš ieskaitījis izcilajās dziesmās Mazāk nozīmīga, liekas, viņam likusies Valtera Kaminska un Imanta Ziedoņa — Mūžu mūžos būs dziesma.

No vecās klasiskās latviešu koŗa mūzikas darbiem „Beverīna" dziedājis Emīļa Melngaiļa — Jāņu vakars un Jāzepa Vītola Beverīnas dziedonis, jo pats koris taču lepojas ar šo vārdu. Toties liela uzmanība veltīta sacerējumiem, kas radušies tā sauktā jaunā folkloras viļņa ietekmē. Par šāda tipa koŗa darbiem autors uzskata Alfona Kalniņa, Līdzat, meitas, man dziedāt, Paula Dambja — Zvan Rīgā, Jelgavā, no cikla — Jūras dziesmas un Paula Dambja — Gaŗu balsis un Dančū dziesmas

Kokara viens vai otrs koris šī jaunā „folkloras viļņa" dziesmas dzied arī ārzemju koncertos pirmajā vietā gan izvirzot dziesmu par Ļeņinu. P.B.

Sirsnīgi pateicos māc. J. Cālīša kgm par izjustiem atvadu vārdiem, ērģelniecei Editei Timermanes kdzei par skaisto sēru mūziku, inž. H. Timbera kgm, N. Baumaņa kdzei un Plūmes kdzei no Montrealas par palīdzību grūtajā brīdī. Mīļš paldies maniem draugiem par skaistajiem ziediem, mierinājuma vārdiem un atsaucību grūtajā brīdī, pavadot manu dzīves draugu MARTU PURIŅU pēdējā gaitā.

Elmārs Puriņš

Arī Anglijā latviski nerunājošo bērnu nometne

VAI ĪSAIS NOMETNES LAIKS VARĒS PALĪDZĒT, JA ĢIMENĒ LATVISKI NERUNĀS?

Jau 26. gadu latviešu mājā Almēlijā, Latviešu nac. padomes Lielbritanijā izglītības nozares izkārtojumā, notiek mūsu bērnu nometne. Šovasar tā risinājās no 5. līdz 26. augustam. Pirmajā nedēļā bija pulcēti, galvenokārt tādi bērni, kas latviski neprot, 35 dalībnieki. Nometnes otrās nedēļas nogalē dalībnieku skaits bija pieaudzis jau uz 50.

Bērnu nometnes vadītāja šovasar bija Līdsas latviešu skolas pārzine un LNPĻ locekle Rita Jefīmova, kas šos pienākumus jau veikusi pirms pāris gadiem. Kā audzinātāji darbojās K. un I. Uskaļi, J. Zaķis (jau 8. gadu no vietas), J. Pālītis, bet nepilnu laiku DVF kultūras un sporta daļas vadītājs A. Freimanis un G. Turciņa. Audzinātāju palīgi bija I. Purmale, E. Piķelis, D. Pētersons un K. Grīnbergs, kas savā laikā paši bijuši latviešu nometnes dalībnieki.

Nometnes atklāšanas svētrītu vadīja māc. A. Putce no Bradfordas. 13. augusta rītā bērniem veltītu dievkalpojumu vadīja māc. A. Dzenītis, kas tagad dzīvo Velsā. Pēcpusdienā bija otrs dievkalpojums pieaugušiem. 20. augustā dievvārdus atkal noturēja māc. J. Jurģis no Lesteras.

Latvijas karoga pacelšanā, ko izdarīja katru rītu, svinīgajam brīdim nostājās ne tikai bērni, bet arī audzinātāji, vecāki un citi ļaudis. Nometnes vadītājas R. Jefīmovas aicināts, 13. augusta rītā karoga pacelšanas brīža dalībniekus uzrunāja DV centrālās valdes priekšsēdis J. Frišvalds, uzrunā uzsverot nometnes nozīmi latviešu valodas apgūšanā, bērnu savstarpējās iepazīšanās un pakāpeniskas ieaugšanas latviešu sabiedrībā veicināšanā. Tas var nākotnē līdzināt ceļu uz Minsteres latviešu ģimnaziju, kas arī Anglijā dzīvojošiem tagad būs vieglāk iespējama, kopš Rietumvācijas iestādes solījušas līdzīgu materiālu atbalstu, kādas priekšrocības līdz šim baudījuši tikai Rietumvācijā dzīvojošie.

Tā kā bērni galvenokārt nāk no pilsētās dzīvojošām ģimenēm, tad Almēlijā pavadītais laiks bijis visai svētīgs arī veselības ziņā. Arī uzturs bijis bagātīgs. Par šādām iespējām pateicība pienākas arī Almēlijā parzinim T. Strēlertam un M. Ķeņģei, kas gadu gājumā ir vienmēr rūpējušies par nometnes labu izdošanos.

B. J.

Baltiešu veterānu līga paplašinājas

Baltiešu veterānu līga Kanadā nodibinājusies 1976. gadā, ar nolūku apvienot visas baltiešu kaŗa veterānu grupas vienā organizācijā, lai varētu labāk koordinēt savu darbību. Jūnija sēdē Toronto uzņemtas piecas jaunas veterānu grupas, visas lietuviešu nacionālās gvardes apvienības no Delhijas, Sadberijas, Sv. Katrīnām, Montrealas un Vindzoras. Līgas prezidents St. Jakubaitis aicina līgā iestāties arī pārējās baltiešu veterānu grupas. Nākošo Baltiešu veterānu līgas sanāksmi paredz sasaukt 1979. gada pavasarī. **O.B.**

Sportistu uzņemšana Sidrabenē

Ziemeļamerikas latviešu meistarsacīkstes Sidrabenē, kuŗas notika Sidrabenes lielsarīkojuma laikā un tanī, kā zināms, piedalījās 2 vienības no ASV un no Kanadas, atklāja Latviešu sporta apvienības Kanadā valdes priekšsēdis A. Tīcmanis, bet sveicienus no ASV latviešu sporta vadības nodeva J. Šķiņķis, kas spēlēja Kursas vienības sastāvā. Lielo sportistu saimi uzņēma Sidrabenes dāmas. Sportistiem viesiem bija iespēja piedalīties arī visos sarīkojumos bez maksas, ieskaitot balli. **Ž.Z.**

Miervaldi Dambīti,

dzim. 1924. g. 16. dec.
Jēkabpilī,

MEKLĒ

māsa Skaidrīte Rigā. Rakstīt: J. Snuciņam, 498 Elizabeth Str., Oshawa, Ont. L1J 5T1.

PATEICĪBA

Sirsnīgi pateicos tiem daudzajiem brīvās pasaules latviešu cenšoņiem, kas man snieguši tik nepieciešamo atbalstu, lai es beidzot varētu nokļūt uz Rietumiem. Cīņu par neatkarīgu Latviju iespējams un pat nepieciešams turpināt jebkuŗā pasaules daļā. Komūnistu režīms bieži mēģina pastiprināt represijas pret citādi domājošiem. Čekas vara ļoti bargi vēršas pret nacionāli noskaņotiem cilvēkiem, bet bolševiki nevar nerēķināties ar brīvās pasaules sabiedrisko domu. Par to spilgti liecina fakts, ka pat tik smagi nospiestās Latvijas apstākļos viņi bija spiesti izbeigt vajāšanu pret Gunāru Rodi un mani. Dzīvodami brīvajā pasaulē, neaizmirsīsim tos, kas vēl, līdz šim brīdim smok cietumos, aiz dzeloņstiepļu žogiem par savu pārliecību, neaizmirsīsim arī tos, kam draud čekas pagrabiun padomju psīchiatriskās slimnīcas tikai tāpēc, ka viņi uzdrošinās paust savas domas par dzīvi komūnistu pārvaldītajās zemēs.

Viktors Kalniņš

Latviešu zemnieks pie zviedru ķēniņa

Kaut latviešu zemnieks daudzreiz bijis apspiests un ar ierobežotām tiesībām, tas tomēr ir cīnījies par savu tēvu zemi un par savām tiesībām, nevairoties sūdzēties savas zemes pārvaldītājiem. Par to lasām vairākos vēstures avotos. Viens no šādiem drosmīgiem vīriem bijis kaugurietis Lejas-Eriņu Krišjānis, kas divas reizes devies tālā ceļā pie zviedru ķēniņa, lai aizstāvētu savas tiesības.

Lejas-Eriņu Krišjānis dzīvoja 17. gadsimta beigās, sešas verstis lejpus Valmieras, Gaujas malā, Lejas-Eriņu mājās. Viņš bija turīgs saimnieks ar 13 iecekļiem ģimenē. Klaušu vietā viņš veica muižas kalēja pienākumus, apgādājot muižu ar zivīm. Tajos laikos zemniekiem bija atļauts savās mājās darināt (dedzināt) degvīnu. Krišjānim arī bija savs degvīna un alus katls. Neatlaidīgi strādādams, Krišjānis bija labi iekopis smilšaino Lejas-Eriņu zemi.

Tad viņš sanāca naidā ar Kauguru muižas rentnieku Gerngrosu, kas bija liels zemnieku apspiedējs. Krišjānis negribēja padoties muižas arendātora varmācībām. Rentnieks 1693. gada aprīlī lūdza ķēniņa vietnieku Strokirchu pārcelt Krišjāni uz citu vietu, motivēdams to ar Krišjāņa „nelabojamo ļaunumu, spītību un meliem". Rentnieks apsolījās Krišjānim sagādāt zemi citā vietā un maksāt par Lejas-Eriņu ceturdaļarkla vietā pusarkla, lai ķēniņam neceltos zaudējumi. Noticēdams rentnieka mīnētajiem apstākļiem, gubernātors atrada Krišjāņa pārcelšanu par vēlamu, un divas dienas vēlāk nevainīgajam latviešu zemniekam pienāca gubernātora pavēle atstāt Lejas-Eriņu mājas. Krišjāni pārcēla uz cempeniešu Maģa mājām, kas bija krietni nabadzīgākas par Lejas-Eriņiem. Nevarēdams nodarīto netaisnību apciest, Krišjānis tā paša gada 10. maijā devās uz Rīgu un iesniedza lūgumu ģenerālgubernātoram Sonam, lūdzot viņam atdot Lejas-Eriņus. Ģenerālgubernātors Krišjāņa lūgumu noraidīja, ieteikdams griezties pie ķēniņa vietnieka Strokircha. Arī tur nebija panākumu.

Uzzinājis par Krišjāņa taisnības meklējumiem, rentnieks Gerngross lika viņu un viņa divus dēlus pērt. Rīkstis latviešu zemnieka apņemšanos nespēja grozīt. Redzēdams, ka Vidzemē taisnības nedabūs, viņš sagādāja līdzekļus un devās uz zviedru galvaspilsētu Stokholmu pie ķēniņa Kārļa XI, kas bija zemnieku draugs un aizstāvis. Ieradies laimīgi Stokholmā 1693. gada 11. septembrī, viņš iesniedza ķēniņam lūgumrakstu ar šādu tekstu:

„Priekš trīsdesmit gadiem uzņēmu zem Kauguru muižas ceturtdaļu arkla atmatā esošas zemes, sastāvošas no meža, smiltājiem un silājiem. Ar Dieva palīgu uzcēlu vajadzīgās ēkas tā, ka ne vien iepriekšējo grāfu kungiem, bet pēc tam arī Viņa Majestātei no 1681. līdz 1693. gadam pienācīgās tiesas nodevas, visas man uzliktās klaušas nesis, nepaliekot muižas arendātoram ne graša parādā. Kalējs būdams, apkalu muižai visu vajadzīgo, un bez tam arendātors man uzspieda apgādāt to visu gadu ar zivīm, nedodot man ne laivas, ne tīkla. Tā kā abas šīs nastas man bija par smagām, es 1690. gadā griezos pie Viņa Majestātes vietnieka ar lūgumu atsvabināt mani no zvejnieka pienākumiem, ko tas arī darīja. Par to arendātors Gerngross atņēma man manu laivu, manus tīklus, manu bisi un manu lopu suni. Gan ķēniņa vietnieks pavēlēja Gerngrosam atņemto man atdot, bet viņš to neievēroja, aizliedza man zvejot, izpostīja man manus murdus, manus tačus. Vilki saplosīja man labu vērsi, jo nebija vairs suņa, kas sargātu ganāmpulku. Pagājušajā gadā tiesas vīrs Ķempes Jānis kungam deva padomu padzīt mani no manām mājām un tās atdot viņa brālim. Šī gada pavasarī es jau sāku zemi art, bet arendātors to aizliedza un lika man priekšā pārcelties uz Ancīšu mājām, kur iekšā trīs brāļi ar savām sievām un bērniem, kur dzīvojuši jau viņu tēvutēvi. Gan es lūdzu Gerngrosu atstāt mani manās mājās, bet tas pavēlēja man pāriet uz Maģi, kur ēkas pagalam noputējušas, kur zeme nolaista un pa daļai jau atmatā, kālab viņu saimnieks nokļuvis pie ubagu spieķa. Gerngross lika mani dzelžos slēgt un astoņas dienas priekš Jurģiem ar trīsdesmit zirgiem pārvest manu iedzīvi uz Maģi. Mani zaudējumi caur to bija lieli. Lopiem bija jāstāv dienu un nakti zem klajas debess. Lejas-Eriņos ielika jau minēto Ķempes brāli. Griezos pēc taisnības pie ģenerālgubernātora, kas mani noraidīja pie ķēniņa vietnieka, bet tā nebija mājās. Mani un manus dēlus Gerngross nežēlīgi vajāja, liekot mūs šaust."

Tālāk savā lūgumrakstā Krišjānis lūdz ķēniņu viņam palīdzēt atdabūt savu zemi un pasargāt no rentnieka varmācībām. Viņš arī aizrāda, kāds grūts liktenis atgriežoties sagaidījis tos tos zemniekus, kas braukuši uz Stokholmu taisnību meklēt.

Kārlis XI Krišjāņa lūgumu ievēro un uzdod ģenerālgubernātoram lietu noskaidrot. Rezultātā gubernātors Strokirchs 16. novembrī uzaicina Gerngrosu miera dēļ atdot Krišjānim Lejas-Eriņus. Gerngross ietiepīgi negrib norādījumam paklausīt. Viņš iesniedz Strokircham gaŗu paskaidrojumu, atkal nomelnodams Krišjāni. Paskaidrojumā norādīts, ka divdesmit piecu gadu laikā Krišjānis neesot uzcēlis vairāk kā riju ar piedarbu un kambari, nelielu labības klēti, divas mazākas kūtis un kaltuvi, pie kam vajadzīgos kokus viņš slepeni piesavinājies muižas mežos un pludinājis tos pa Gauju lejā. Krišjānis ar saviem dēliem neesot pērts par sūdzēšanos gubernātoram, bet gan par pretošanos un ceturtā baušļa pārkāpšanu. Sods bijis viegls.

Tādā pašā veidā Gerngross attaisno katru savu rīcību, vēl pierādījumam pievienodams gaŗu rakstu ar sīkumainiem aprakstiem par dažādiem Krišjāņa ļauniem darbiem.. Šiem paskaidrojumiem bija panākumi, un Krišjānim nācās palikt Maģos, Lejas-Eriņus viņš atpakaļ nedabūja. Tie tomēr neizgāja viņam no prāta, viņš sevī cieši apņēmās izlietot visus līdzekļus, lai sasniegtu savu mērķi. Krišjānis piedzīvoja nemitīgus spaidus un vajāšanas, bet latviešu zemnieka izturība palika cieta kā akmens. Un 1694. gada vasarā viņš atkal devās uz Stokholmu pie ķēniņa un pārliecināja viņu par patiesajiem apstākļiem. Ar ķēniņa pavēli 27. septembrī ģenerālgubernātoram tika uzlikts par pienākumu gādāt, lai Krišjānim atdotu Lejas-Eriņus, viņam atlīdzinātu ciestos zaudējumus un ģimeni pasargātu no varas un atriebības.

Apmēram mēnesi vēlāk Gerngross ziņoja Strokircham, ka saskaņā ar ķēniņa pavēli Krišjānis novietots atpakaļ Lejas-Eriņos. Lielā priekā un pacilātībā Krišjānis atgriezās savās mājās, kur viņš bija strādājis desmitiem gadu. Tomēr visu Lejas-Eriņu zemi Krišjānis neatguva. Auglīgo Vanagu ciematu paturēja muiža.

Vk

Laikraksts
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā
491 Colleges St.,
kā arī spiestuvē.

Toronto YMCA futbola vienība, kas Latvijas kausa izcīņā šogad ierindojās trešajā vietā. 1. rindā no kreisās: Tedis Līss, Pēteris Blatchins, Māris Kārkliņš, Tedis Stūtskis, Ivars Blūms, Jānis Grāvleja, Andris Litavnieks: aizmugurē Edvīns Kalniņš, Pēteris Mukts, Klauss Vēvels, Arturs Siksna, Lauris Kuksis, Juris Zivtiņs un Viktors Skujiņš.

Foto: J. Liģers

Kas notiek Liepājā?

TĀ RŪPĪGI NOSLĒGTA NO PĀREJĀS OKUPĒTĀS LATVIJAS

Lielākā daļa Kurzemes, kā arī tās ostas pilsēta Liepāja, joprojām skaitās aizliegts apgabals ārzemju tūristiem. Kapec, to nevienš īsti nezina, kaut vietējie nedomā, ka aizliegumam pamatā kādi militāri apsvērumi. Fiziski aizsprostojumi redzami tikai pie pašas jūrmalas, un Liepājas jūrmalā aizliegts uzturēties arī vietējiem iedzīvotājiem pēc saules rieta. Apdzīvoto vietu tuvumā jūrmalā šur tur arī redzami dzeloņstiepļu žogi, bez tam privātām laivām aizliegts iebraukt Liepājas ostas kanālī.

Liepājas rūpniecība, tāpat kā citur okupētajā Latvijā, pēdējos gados ievērojami attīstīta. Lielākais uzņēmums joprojām ir agrākā Liepājas drāšu fabrika, tagadējais Sarkanais metalurgs. Kamēr tā agrākā Sīmensa . Martina kausētavas krāsns spēja ražot līdz 30.000 tonnām tērauda gadā, tad tagad jaunās krāsnis ar 175 tonnu tilpumu ražo līdz 400.000 t tērauda gadā. Tērauda velvēšanas iekārtas ievestas no Tulas, Maskavas, Vologradas un Grūzijas. Sarkanā metallurga direktors Golubovs nesen lepni ziņoja, ka 30 procenti fabrikas ražojumu esot augstākā standarta tērauds. Fabrikas strādnieku vajadzībām izbūvēts 10.000 kv. metri dzīvokļu platības, taču dzīvokļu jautājums Liepājā joprojām ļoti akūts, un avīzē lasāmi „gultas vietu" piedāvājumi par 1 rubli diennaktī.

Metalpreču rūpnīca Liepājā gadā ražo 200.000 bērnu ratiņu un pašlaik plāno piedevām ražot vēl 95.000 leļļu ratiņu. Ne viena, ne otra manta Pad. savienībā neesot dabūjama, bet pieprasījums liels.

Liepājā bazēta arī daļa Pad. savienības "okeana zvejas flotes", kuŗas lomus pa daļai pārstrādā Liepājas zivju konservu fabrikā. 1976. gadā tā, piemēram, ražoja 1,5 miljonus kārbu skumbrijas tomātu mērcē un 500.000 kārbas zivju zupas. Bez tam vēl pilsētā darbojas apavu rūpnīca (100.000 pāŗi gadā), lauksaimniecības mašīnu rūpnīca un piena pārstrādes rūpnīca (agrāka Vikanders un Larsons). Joprojām darbojas Liepājas cukurfabrika, tālāk mazāks kombināts, labības produktu kombināts un ēļļas fabrika.

Viena no lielākajām jaunceltnēm pieder tekstilkombinātam Lauma Jaunliepājā. Tas pašlaik **buvē 5 — 9 stāvu dzīvokļu** mājas saviem strādniekiem, kuŗu vajadzums, protams, ir no Krievijas. Visi rūpniecības pasākumi ar sludinājumiem pastāvīgi meklē darba spēku, un palasot šos sludinājumus Liepājas laikrakstā, redzams, ka trūkst it viss — sākot ar elektrotechniķiem līdz trauku mazgātājām. Liepājas lidlauks ir ar mieru pieņemt arī 50 g.v. ugunsdzēsējus, jo jaunākus nav iespējams atrast.

LONDONA

Londonas latviešu pensionāru apvienība, pārtraucot savas kārtējās sanaksmes vasarā rīko ja vairākus izbraukumus: 15. jūnijā uz Gudriču, kur dalībnieki iepazinās ar 18. g.s. cietumu, sālsraktuvēm un interesanto vēsturisko mūzeju, beidzot izbraukumu ar vakariņām apvienības priekšnieka V. Albertiņa vasarnīcā Beifildā. 12. jūlijā notika izbraukums uz "Ontario Place" Toronto. Daudziem pensionāriem tas bija visai jauns un interesants piedzīvojums, bet 30. jūlijā agrā rītā stundā pensionāru apvienības autobuss devās uz Sidrabenes lielajiem svētkiem kur ekskursanti piedalījās gan brīvdabas dievkalpojumā, gan jaunceltnes iesvētē kā arī noskatījās tautisko deju uzvedumā un beigās noklausījās koŗu kopkoncertā, atgriežoties Londonā tikai vēlā stundā. Vēl paredzams izbraukums 6. septembrī uz Kleinburgas pazīstamo mūzeju. 12. septembrī atkal atsāks kārtējās pensionāru sanāksmes divi reizes mēnesī, ko parasti kupli lina ar referātiem, skaņu filmām vai līdzīgiem priekšnesumiem.

Latviešu katoļu dienas Klīvlandē

Amerikas latviešu katoļu apvienības valde, tiekoties ar Klīvlandes latviešu katoļu komiteju 23. jūlijā Garezerā, apstiprināja latviešu katoļu dienu programmu Klīvlandē. Tās notiks 2. un 3. septembrī Klīvlandes apvienoto draudžu namā, 1385 Andrews Ave., Lakewood, bet dievkalpojums St. Jasaphat baznīcā, 1435 E. 33 rd. Street. Noriese programma šāda: 2. septembrī no pl. 10 — 11 reģistrēšanās apvienotās draudzes namā, pl. 11 katoļu dienu atklāšana ar rīcības komitejas priekšsēža J. Gercāna uzrunu, ALKA's kapelāna prelāta lūgšanu, ALKA's priekšsēža Dr. Z. Zadvinska atklāšanas vārdiem, Latvijas valsts himnu un jauniešu skandējumu "Sapnis par dzimteni".

Pl. 11.30 mākslas izstādes atklāšana, kurā piedalās M. Skutāne-Metz, V. Vabale, P. Zadvinska, kokgriezējs J. Pabērzs. Pl. 12 Puisāna referāts "Latviešu katoļu rakstnieku uzdevumi rakstniecībā sakarā ar viņu tautu un vēsturi". Pl. 13 kopējas pusdienas. Pl. 14.30 rakstnieku cēliens Jāņinas Babres vadībā ar M. Postiljones isreferātu "Latviešu katoļu preses uzdevumi trimdā". Piedalās: M. Andžāne, J. Babre, K. Plencinieks-Strods, M. Urnežus, P. Zalāne. Rakstnieku cēlienu kuplinās jauniešu mūzikas priekšnesumi Pl. 19 Dr. Trinkumes referāts "Psichiatrijas lietošana disidentu vajāšanā Pad. savienībā". Pl. 20 koncertēs Grand Rapidu latviešu katoļu draudzes sieviešu ansamblis dir. M. Granta vadībā. Pl. 21 v. balle, kurā spēlēs Indianapoles latviešu deju kapelle "Atmiņas".

3. sept. pl. 10.30 no rīta latviešu katoļu dievkalpojums St. Jasaphat baznīcā, piedaloties prelātam L. Vārnam, prelātam A. Grosbergam. Dievkalpojumu kuplinās dziedone A. Vaivode. Pl. 12 kopējas pusdienas apvienoto draudžu namā. Pl. 13.30 P. Zalānes referāts "Cerība un bezcerība šīsdienas Latvijā". Pl. 14.30 priesteru panelis par tematu — Pēdējo 25 gadu pārmaiņas katoļu baznīcā. Moderātors L. Liepa. Pl. 15.30 ALKA priekšsēža Dr. Zadvinska nobeiguma vārdi un kopējas pārrunas par ALKA's turpmāko darbību. Tuvāka informācija pie J. Gercāna, telefons (216) 486 — 4310.

V. Zirnītis

Vanadžu priekšniece Austrālijā Irma Groša (attēla vidū) Adelaidē, Austrālijā, ieguvusi trīs mazmeitiņas reizē. Attēlā viņa redzama starp meitu Birutu, mazmeitu Irīnu ar dēlu Jasonu un trīnīšiem — māsiņām. Foto: Dzidra Knocha

Minsterē iekārtota Zentas Mauriņas piemiņas istaba

TO ATKLĀJA MLĢ DIREKTORS A. LIEPKALNS

12. augustā Minsterē neoficiāli atklāja Zentas Mauriņas piemiņas istabu, oficiālo atklāšanu atstājot uz novembri, kad piedalīsies arī rakstnieces cittautu draugi.

Istaba ierīkota Minsteres Latviešu ģimnazijas līdzšinējā mūzikas telpā, blakus skolas aulai. Telpa gan nav tik liela, lai uzņemtu rakstnieces atstāto gara dzīves mantojumu pilnīgi, bet tanī lietpratīgi sakopots pats raksturīgākais. Tā maz atšķiras no Zentas Mauriņas darba istabas Bad Krocingenā. Bez rakstnieces darba galda un mīļajām lietām uz tā sienmalā novietots sekretāres galds, telpā redzama rakstnieces gulta un braucamais krēsls, jo viņas dzīves solis bija ar to cieši saistīts. Centrālo sienu aizpilda Zentas Mauriņas bibliotēka, kuras divi plauktos atrodamas arī viņas pašas sarakstītās grāmatas latviešu un vācu valodā. To tuvumā ir viena Induses-Mucinieces grafika un Jura Soikāna gleznotais Konstantina Raudives portrets. Viss tāpat, kā tas bija rakstnieces dzīves laikā Krocingenā. Mūzeja iekārtotāji durvju tuvumā sakopojuši īpašu klāstu ar Rīgas skatiem. Ar to jau tīri ārēji iezīmēta viņas piederība pie neatkarības laika Latvijas un tās galvaspilsētas, kur sākušās arī Mauriņas studiju gaitas.

Visu rūpīgi savākusi un iekārtojusi Dr. Austra Rudzīte. Piemiņas istabas atklāšanas brīdī aulā bija izstādīta arī neliela dokumentācija par Zentas Mauriņas literāro darbību. Kādā blakus telpā novietotas Konstantina Raudives atstātās mantas, kādēļ viss tagad runā par divu latviešu rakstnieku mūža darbu. Izveidošana vēl nav nobeigta, kādēļ pašreizējā piemiņas istabas atklāšana notika noslēgtā latviešu sektorā, akceptējot visu latvisko.

Piemiņas istabu atklājot MLĢ direktors Arturs Liepkalns norādīja, ka Minsteres Latviešu ģimnazijas paspārnē tagad nonākusi tā Jāņa Jaunsudrabiņa, Pētera Ērmaņa un tikko minēto latviešu rakstnieku literārā darbības daļa, kas viņus visvairāk raksturo. Dr. Austra Rudzīte iezīmēja gan kopīgo, gan atšķirīgo visu šo rakstnieku literārajā profilā. Ja ielūkojamies Jāņa Jaunsudrabiņa piemiņas istabā, kas ir viņa darba istaba trimdas posmā, tad tur jaušams lauku miers un ūdeņu klusums. Ērmaņa piemiņas stūrītis liecina, ka viņam allaž bijusi interese par citiem rakstniekiem. Mauriņa savā literārajā darbā pietuvinājusies tikai tiem domātājiem un rakstniekiem, kam bijis kas īpatnējs ko teikt. Ap viņu ir izlase. Turklāt viņa bija pasaules cilvēks.

Telpas iesvētes brīdī bija klāt MLĢ skolotāji, LCK locekļi, tuvākās apkārtnes latviešu kultūras pārstāvji, kā arī divi latviešu mākslas pārstāvji no Rīgas un pat kāda latviete no Saudi Arabijas. Zentas Mauriņas un Konstantina Raudives piemiņas istabas pieejamas visiem jebkurā brīdī.

Šd.

Anda Zirnīte Garezerā

PĒDĒJAIS SEZONAS KONCERTS

Pateicoties sarīkojumu organizētāja V. Miķelsona lietpratīgajām pūlēm, šovasar Garezerā koncertu kvalitāte noturējusies samērā labā līmenī. Andas Zirnītes klavieru koncerts bija visu labo sniegumu skaists gala punkts.

Liela, pusotras stundas programma ar četriem lieldarbiem: Mocarta un Bēthovena sonāts, Vītola desmit latv. tautasdziesmu variācijas un Jāņa Kalniņa jaunā sonāta, kuru Zirnīte pirmo reizi atskaņoja Bostonā dziesmusvētkos. Kronvalda zāles grūti panesamais karstums un ne visai teicamais koncertflīģelis zināmā mērā reducēja pianistes sniegumu, kad pat atskaņojamā darba vidū jāslauka sviedri. Žēl, ka koncertu noklausījās tikai ap 200 varonīgie svīdēji, jo vienā vakarā notika veseli pieci dažādi sarīkojumi. Pārskatāmi, ar mocartisku eleganci izskanēja Mocarta sonāta, bet Bēthovena 110. opusa sonātā pianistei gadījās dažas neiztikšanas, īpaši fūgas daļā. Laikam šis grūtais lieldarbs nebija tik smalki izslīpēts kā pārējie. Bēthovena vietā būtu labāk iederējies kaut kas no Šopēna, vai Vītola.

Otrā daļā Vītola 10 tautas melodijas iezaigojās katra savā vītoliskajā krāsu paletē. Bija skaisti, ka koncerta beigās to pašu Skaisti dziedi lakstīgala A. Zirnīte spēlēja vēlreiz — kā piedevu. Iesitās gan atmiņā, ka Gaujas malas ievu krūmā lakstīgalas triļļi tomēr atskanēja romantiskāki klusināti, bez jebviena kārtīgāka forte, bez krasākiem dinamikas kontrastiem. Tur vasaras pavadīja pats Vītols, bet Zirnīšu Anda varbūt nemaz nav dzirdējusi īstu lakstīgalu.

Nepazīšanas dēļ nevaru izteikties par Jāņa Kalniņa vareno skaņu rakstu — viņa jauno sonātu, kura bija grandiozs koncerta nobeigums. Jau dzirdot to pirmo reizi, var nojaust, ka šinī lieldarbā Kalniņš atkal visai plaši atvēzējis savu ģeniāli talantīgā mūziķa roku. Zirnīte to atskaņoja lieliski, jo spilgti nodemonstrēdama savu spilgto interpretantes talantu un arī spožo technisko varēšanu. Apbrīnošana un pateicība — abiem!

J. Kalnietis

SV. KATRĪNAS

● Sv. Katrīnu Mednieku un makšķernieku kluba rīkotās eksternās šaušanas sacīkstes ar 22 kalibra šautenēm risināsies 9. septembrī pl. 9 Gunn šautuvē. Sekos saviesīgs sarīkojums ar uzvarētāju apbalvošanu un deju pl 20, 101 Garnet St. O. K.

KIČENERA

● DV nodaļas 26. gada svētku sarīkojums 28. oktobrī pl. 19 Slovēņu zālā, Mill St., Breslavā — iepriekšējā gada sarīkojuma vietā.. Programmā vīru koris Viesturs diriģenta J. Baruša vadībā. Pēc tam saviesīgs vakars ar deju. O. K.

Lasītāju vēstules

(Turpinājums no 2. lp.)

Varšavas ceļu dotos palīgā Judeničam sakaut komūnistus. Ar Cēsu kaujām vāciešiem tika radīta otra fronte.

Toreiz atrados Cēsu bataljonā, kas uz laiku bija apmeties Vecpiebalgā un Cēsu kaujās nepiedalījās, bet sagatavojās tālākām cīņām Latgales frontē pret lieliniekiem. Cēsu kaujas ļoti labi aprakstītas prof. H. Lāča grāmatā — Toreiz, kad Latvijas valsts tapa.. Igauņus ļoti labi apbruņoja angļi ar jauniem ieieročiem, galvenokārt, ar artileriju un municiju. Mums, Cēsu bataljonam, no Rīgas nāca līdz arī četri vācu lielgabali ar pašu vācu apkalpi. Arī uzturu un municiju deva vācieši. Kad 1920. g. 3. janvārī iesākām Latgales atbrīvošanas cīņas, igauņi ar lieliniekiem noliga mieru. Atbrīvotās sarkanarmijas vienības varēja vērsties pret mums.

Kad no Vidzemes ieradāmies Latgalē, arī mēs saņēmām angļu sūtījumus. Ieroči tomēr bija veci, apģērbi nolietoti. Saņemtās 6000 šautenes nebija frontē lietojamas. Lielgabali bija veci, izšauti, kas nesniedza vairs noteikta mērķa. Arī šo rindu rakstītājs saņēma nolietotu angļu mēteli. To aiznesu atpakaļ savam priekšniekam vltn. K. Aperātam un lūdzu svītrāt no manu mantu saraksta.

Tanī laikā Judeničs bija iesācis uzbrukumu Pēterpilij, jau ieņēmis priekšpilsētas, bet, izceļoties Cēsu kaujām, lielinieki atslogoja pret Latviju un Igauniju savas pozicijas; arī viens sarkano strēlnieku pulks piedalījies cīņās, un Judeniča uzbrukums tika apturēts. Cēsu kaujas lielinieki izmantoja savā labā un izglāba no baltajiem revolūcija šūpuli — Pēterpili.

J. Ezergailis Klīvlandē

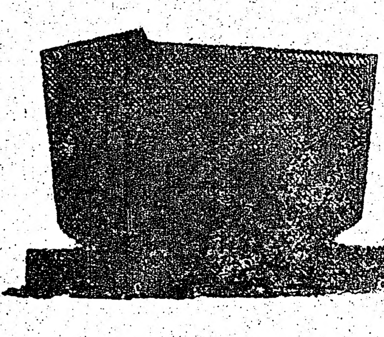

PIEMINEKĻI

487-2147, vakaros 445-8955

Kvalitātes darbs un eiropiešu mets

Igauņu uzņēmums

YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto
Starp Eglinton un Davisville

Prasīt pēc E. J. Hopp

Latvietes no visām zemēm, kurām vēl latviskas sirdis, lūdzu atsaukties vientuļam latviešu zēnam — 55 g. vecam bijušam karavīram — pensionāram. Lūdzu arī foto un biografiju.

Laimonis Apīnis,
38 West Park Ave.,
Columbiana, Ohio, U.S.A.

PĀRDODAMI

apstākļu dēļ par pazeminātu cenu, apbūves gabali. — viens 60 x 345, divi 60 x 250 katrs. Sutton West, B. C. Daži koki. Provinces parks. Cena $10.000 par gabalu. Tālr. 537-3357, vai 722-3148.

PĀRVEIDO VECRĪGAS TERRITORIJU

Rīgas pilsētas dzīvokļu pārvaldes priekšnieka vietnieks Guntis Bērzs 15. jūnijā radiofonā stāstīja par vecpilsētas rekonstrukcijas plāniem. Jau pagājušā gada oktobrī pilsētas izpildu komiteja apstiprinājusi labiekārtošanas un rekonstrukcijas plānu līdz 1984. g. Saskaņā ar šo plānu paredzēta atsevišķu administrātīvi ēku celt Vecrīgas territorijā. Beigšanai tuvojas architektoniskā piemineklja Vēstures ielā 5 rekonstrukcija. Šeit izvietosies architektūras piemineklu aizsardzības inspekcija. Pils ielā 12 pilnā gaitā rit stastiskas pārvaldes skaitļošanas centra ēkas celtniecība. Remonta darbi rit ēkā Ļenīna ielā 5/7 (t.i. Kaļķu ielā), kur paredzēts ierīkot keramikas salonu. Tuvākajā laikā paredzēta republikas tūrisma un ekskursiju padomes administrātīvās ēkas celtniecība Torņa ielā 21/25 pie vecās pilsētas nocietinājumu sienas Zvejnieku kolchozu savienības ēkas celtniecība Tirgoņu un Krāmu ielas stūri. Pašlaik apvienība Dailrade gatavo tehnisko dokumentāciju tautas lietišķās mākslās muzeja ēkas ierīkošanai ēkā Miesnieku ielā 17, bet bij. Dannenšterna namā, Mārstāļu ielā 21, pārcelsies kuģniecības muzejs no centra laukuma. Par Vecrīgas skaistāko namu kļuvusi ārlietu ministrijas ēka Pils ielā 11. Bērzs pastāsta, ka visas Vecrīgas ēkas tikšot izmantotas atbilstoši prasībām. Tikai, sakarā ar telpu trūkumu, Juŗa baznīcu Skārņu ielā 10, nevarot atbrīvot no krievu drāmas teātŗa noliktavām, tāpat daudzus citus pieminekļus.

JAUNA TAKTIKAS MAIŅA

Pērn Rīgā krievu valodā klajā laista Josifa Steimaņa grāmata — Latvijas komūnistiskās partijas taktika 1940. gada sociālistiskās revolūcijas laikā. Šai grāmatā ir vismaz viens sensācionāls atklājums, kas apgāž padomju propagandas izplatīto pasaciņu, par "darba tautas sacelšanos", kas 1940. gadā Latvijā "atbrīvojusi ceļu" sociālistiskajai revolūcijai. Padomju Latvijas Komunists, recenzējot J. Steimaņa grāmatu, nonāk pie šāda augstākā mērā interesanta atzinuma: "Pēc (padomju kompartijas) 20. kongresa ievērojami padomju sabiedrisko zinātņu speciālisti izteica ieskatus, ka pāreja uz socialismu Baltijas valstīs 1940. gadā notikusi, izmantojot parlamentāriskās demokratijas ceļu. Josifs Steimaņis tagad pārliecinoši pierāda, ka 1940. gada lemumu par valsts varas nodošanu strādnieku šķirai neizšķīra vis 1940. gada parlamenta vēlēšanās vai cīņās pašā parlamentā, bet vēl pirms vēlēšanām — 1940. gada jūnijā." Citiem vārdiem: nekādas revolūcijas Baltijas valstīs 1940. gadā nebija, un tāda arī nebija vajadzīga pēc tam, kad Baltijas valstu territoriju bija okupējis Padomju savienības karaspēks 1940. gada jūnijā. . .

(62. turpinājums)

„Jā, visiem Baumaņiem ir kas kopējs, savādniecisks", teica Alija (viņa laikam domāja arī architekta dēlu, mirušu 1904. g., Arturu Baumani), kad es tai rādīju jaunā cenzoņa iespiestās vārsmas. Tad ilgus gadus viņš bija Rakstniecības un teātŗa mūzeja direktors, arī dažu literāru monografiju autors, bet tikai pēc 1970. gada atkal sāka pievērsties beletristikai, tas ir, nupat ar kontroversālo Hernhūtiešu 8 sējumu romānu. To viņš un arī teologs Valdis Mežezers savos pētījumos saista ar aizvestā prof. Ludviga Adamoviča disertāciju. Abi dzīvie autori pašreiz lielā kontroversijā savā starpā. Atzīstos lasītājiem, ka lielo apmēru dēļ arī man pagaidām nav bijis iespējams ar Baumaņa „romānu upi" (franču izteiciens) iepazīties, tā ka nākas samierināties ar Ģētes pantiņu :

Wer wird nicht einen Klopstock loben?
Doch wird ihn jeder lesen? — Nein!
Wie wollen weniger erhoben,
Und haeufiger gelesen sein!

Laimīgos, vieglos literārā redaktora laikus atminoties, arvien vēl ienāk kas patīkams prātā, ko pastāstīt, kāds sīkums. Klaiņojošs literāts, žurnālists, ar tendenci uz „Baltās Valzivs" bruņinieka ordeni, kā toreiz teica, vienmēr, ja vēlējās, atspirdzinājumu varēja rast humoristisko avīžu (jā, arī tādas toreiz mums bija!) un žurnālu redakcijās. Tie, kas bija glaunāk ģērbušies, kam vairāk brīva laika, „nīka" kafejnīcās, kur jaunākās pļāpas vienmēr dzirdēja cik uziet. Mēs, literātu grupa ar Kārli Zariņu kā slavenāko, garlaicības nekad nejutām. Reizēm patikās tāpat mazliet izklaidēties, „padzīt velnu". Reiz mums pievienojās Linards Laicēns, kas toreiz vēl nebija sācis sastādīt vājas rindas ar trešās internacionāles nedzejiskajiem saukļiem:

Ilgi jūs domājat noslēgti gulēt
Sīksētu saimnieku krācošā miegā,
Sīkpreču niecības samainot prātus?
Cilvēki cilvēcē, valodas valoņās,
Tautības tautas, lai izrit!

Vai neskan it kā Raiņa vāja imitācija? Tas tā ap 1930. gadu, bet toreiz Laicēns bija pazīstams vēl kā labs Attaisnoto prozas rakstnieks un Ho — Tai liriķis.

Turpat apstādījumos uz sola sēdēdami, iegāvām no profesionāliem sīktirgotājiem dažus pulverīšus kokaīna un nogaršojām. Tas bija modē, par kokaīna briesmām rakstīja avīzēs. Četri pirksti cieši jāpiespiež kopā, ikšķis jāatstiepj un jāpaceļ uz augšu, tā ka delnas virspusē rodas maza bedrīte, kur pulveri iebērt, un tad tas jāievelk nāsī. Nekas, skaidrāka galva kļūst gan, bet tas laikam tik bīstami nav, ja nelieto sistēmatiski.

Draugam Vainovskim — feļetonistam Sukuburam bija aizlauzta dzīve. Tādu visvieglāk piedzīvo cilvēks nelaimīgas laulības dēļ. Neturiet laulību par nieku! Ja pareizais pāris nesader kopā, vai ja gadās kāds, kas „iemaisās" un „izjauc", tad lielāka posta nevajag.

Gridzgalietis Jānis Vainovskis dzīvoja laimīgi ar savu kundzi, Nacionālā teātŗa kasieri, kamēr viņiem nomira pāris gadu vecais bērniņš. Trauma bija tik smaga, ka rakstnieka sieva kļuva vai bez prāta, un viņu mierināja teātŗa premjērs Jānis Osis. Tikmēr, tikmēr, kamēr Vainovskiene piekērās ne vairs savam vīram, bet skatuves varonim. Humorists uztvēra savu likteni drūmā pasivitātē, un viss, ko zināja citi, bija, ka viņam māja nav vairs māja. Tā kādreiz Students stāstīja: „Kamēr Sukuburs aizņemts kolportiera gaitās, tikmēr šī rāvusies vienos krekliņos." Students pats bija pieci gadi jaunāks, bet arī ne laimīgs. Laulībā to konkurenti netraucēja, bet sieva uzlika tādu „dzelzs dūri", ka pilnīgi padarīja pašu par „nepersonu", viņš nevarēja vairs glābties it nemaz. Nelīdzēja, ka vecais joku lugu autors Vainovskis uzrakstīja par abiem ļoti patiesu traģikomēdiju (bet kā tad pašam klājās?), kas iznāca grāmatiņā. Zariņš bija laimīgāks, tam gan pastipra laulene, bet citādi silts mājas pavards un divas meitas. Es, protams, šinīs lietās vēl vispār nevarēju runāt līdz, jo biju vēl jauneklis!

Ko aiz īgnas dzīves lai iesāk? Kad apnīk pats sev un citiem — spēlē kārtis! Un Sukuburs varēja arī sēdēt caurām dienām (amats — honorāru iekasētājs autoriem, mākslas aģentūras vadītājs — nebija grūts) kopā ar sev līdzīgiem, bet kad spēlēja uz naudu, laime, kas it kā apmeklējot mīlā cietušos, negribēja ielaisties ar drūmo humoristu. Turpretim Studentam, kad tik piesēdās pie galda, parasti veicās.

Kad ciemojāmies kādā klubā lejpus Dzirnavu ielas, ko pēc feļetonista Kokaīna vārdiem pārzināja kāds vīrs ar mājas putna vārdu, — liels dzērājs, vidējs žurnālists un mazs rakstnieks, Studentu Kārlim bija sevišķi laba diena. Mēs ar otru Kārli — Zariņu sēdējām blakus telpā, kur varēja dabūt padzērienus, un vienā mierā sūcām alu. Ik pēc minūtēm 15, 20 mūs uzmeklēja Students un atdeva iegūto „peļņu", lai nenotērējas. Beidzot trumpmanis nerādījās labu laiku, tad durvis atvērās un viņš, pavisam nelaimīgs, it kā izplūkāts, lūdzās, lai aizdod no krājuma vēl drusku, tikai drusku, jo pašreiz sākot nākt tik labas kārtis . . . Mēs tik smējāmies un nedevām nekā, jo zinājām, kurp tas novedīs, ja dzejnieku klausīsim. Aicinājām azartistu labāk vilkt mēteli mugurā un taisīties uz ātrāko projām.

Ar krietno ieguvumu laidāmies tūlīt uz iecienīto Baloža krogu Vidzemes šosejā, kur pasniedza pašas lielākās karbonādes.

Latvijas Kareivis sāka ar Svariem encētieu pēc Kasparsona izstādes. Karikatūra, kur redzams suns redaktora Plensnera ģīmī ar siksnu ap kaklu un uzrakstu Latvijas Kareivis, bija, laikam, Kristapsona. Turpretī „mēness" ar uzrakstu Svari laimīgi smaidīja. Latvijas Kareivis aizstāvēja futūristus un kubistus. Laikam 1921. gadā Emīls Melngailis bija ievietojis Latvijas Kareivī feļetonu vācu baronu izloksnē. Šķiet, ar to bija domāts skart Vilhelmu Purvīti, jo par viņu baumoja, ka esot barona dēls, tāpat kā Rūdolfs Blaumanis. Purvītis līdz ar Tillbergu un Zariņu bija „veco" vadonis. Sākās ar pirmo rindu: „Jums tie Svar gan ir riktīg, bet tās bumb' ir falš!" Svari atbildēja ar Kasparsona karikatūru: uz lauku sētas sēž nejauki izstiepies melns gailis ar Emīla ģīmi, zem sētas avīze, uz kuŗas uztaisīta melna čupa. Paraksts: „L. K. paspārnē ieperinājies melns gailis, kas domājot, ka dējot olas." Tā izstāde izraisīja lielu traci, jo daži jaunās mākslas piekritēji pat ceļos nokrituši. Jā, toreiz māksliniekiem bija vairāk temperamenta!

(Turpinājums nekon)

TORONTO ZIŅAS

● Sidrabenes bērnu un jauniešu vasaras nometne, kas ilga 6 nedēļas, no 9. jūlija līdz 20. augustam, beidza darboties 20. augustā ar māc. Gunāra Abakuka, no Anglijas, vadītu svētbrīdi. Nometnes atbildīgais vadītājs māc. J. Cālītis pateicās visiem nometnes vadītājiem un personālam, pasniedzot Sidrabenes 25 gadu jubilejas kausus 30 personām. Sidrabenes nometnes zēnu galvenā vadītāja bija Kate Lapiņa, meiteņu — Aija Abene, mazo bērnu — Baiba Hilla-Kārkliņa. Viņiem palīdzēja pārējie saimju vadītāji. Nometnes administrātore bija I. Veinberga, nometnes ārsts — Dr. A. Rubenis, māsa Zigrīda Kalna. Nometnes saimniecību vadīja R. Gaile sporta daļas vadītājs — J. Daugavietis. Nometne beidzās ar karoga nolaišanu, kopīgi nodziedot Pie rokas ņem un vadi.

● Latviešu pensionāru apvienības 46 biedri Mārtiņa Prīkuļa vadībā 16. augustā bija devušies apvienības trešajā un šīs vasaras pēdējā izbraukumā uz Midlandi. Ceļš veda garām S. Vasarāja Ērgļu lizdai; pensionāri iegriezās Mansfield Forest kluba kafējnīcā brokastīs, tad apskatīja Blue Mountain keramikas rūpnīcu Kollingvudā, kur varēja iegādāties dažādus keramikas priekšmetus. Ekskursanti devās tālāk uz Midlandes baznīcu, kas celta pirmo katoļu mūku piemiņai, kurus indiāņi noslepkavojuši. Rādīja arī filmu par indiāņu ciņām pret baltajiem. Netālu no baznīcas ierīkots arī mūzejs, kas rāda indiāņu dzīvi. Pensionāri bija ļoti iepriecināti par labi izkārtoto ekskursiju.

● Māc. I. Gaide Saulainē kristījis Pēteri Aleksandru Semenovu, Anša un Ineses, dzim. Akmene, dēlu un Larisu Aiju Viljamsoni, Totenhamā, Keneta un Aijas, dzim Lote, meitu, salaulājis Ēriku Džinu Pētersoni un Normanu Paulu Harperu.

● Māc. A. Briedis salaulājis Margaretu Samu un Stefanu Fleru.

● Māc. J. Cālītis salaulājis Gunāru Balgalvi no Otavas un Brigitu Jēkabsoni; Māru Rudīti Zalcmani un Paskalu Džiarizo (Giarrizzo) un kristījis Metjū Kristoferu Krieviņu, Ilmāra un Debras dēlu.

● Savā mājā 14. augustā no sirdstriekas mirusi Emma Matilde Rolava. Viņa dzimusi 1903. g. 26. augustā Liepājā. Nelaikei paliek Toronto dzīvesbiedrs Jānis Rolavs, dēls Andris, vedekla Gēla un mazdēls Jānis Patriks. Aizgājēju 17. augustā no Trulla apbedīšanas mājas uz Jorkas kapiem izvadīja māc. I. Gaide. Izvadīšanā piedalījās arī daudzi Pensionāru apvienības biedri, jo aizgājēja bija pirmā Toronto latviešu pensionāru apvienības dāmu komitejas priekšniece un aktīva apvienības locekle.

● Toronto slimnīcā 9. augustā 83 g. vecumā mirusi Emma Graudiņa, dzim. Balode. Aizgājēju 10. augustā uz Vestminsteres krematoriju izvadīja māc. I. Gaide. Nelaikei paliek Toronto vīrs Roberts, meita Irīna, znots Gunārs Brunavs un mazbērni Karmena Salmona, Egils un Trevors Bekmaņi.

● Latvijas korporāciju apvienības meistarsacīkstes volejbolā 2. septembrī pl. 10 un basketbolā 3. septembrī pl. 10 notiks Toronto, Centennial College zālē, pie 401. lielceļa un Markham Rd., Progress Court. Pēc sacensībām 3. sept. pl. 21 Latviešu namā deju vakars; spēlēs Runči. Tuvākai informācijai zvanīt O. Kurcigam, tālr. 741-3665.

● Latvijas 60 gadu jubilejas rīcības komitejas sēde 6. septembrī pl. 19.30 Latviešu namā (Latviešu biedrības telpās).

● Burtnieku Māras saietā 12. augustā J. Vandeļa vasaras mājā Tālavā, pulcējās pāri par 20 dalībnieku. Saietu vadīja namatēvs J. Vandelis. Burtnieku vadonis Dr. A. Pērkons apcerēja Māras dienu, kas iezīmē rudens sākumu. Draudzes priekšnieks A. Memenis referēja par savu neseno ceļojumu uz Tobago, referātu papildinot ar slīdīšu demonstrējumiem. Bija rīkots Māras galds. Dziesmas ar kokli pavadīja Dr. A. Pērkons. Nākošais burtnieku sarīkojums — veļu daudzinājums 20. oktobrī.

● Toronto Latviešu biedrības pēdējā apkārtrakstā minēti divi jubilāri. Drāmas kopas vadītājai Lonijai Vasariņai apritēja 70 mūža gadi. Jubilāri apsveikuši kopas dalībnieki un cienītāju pulks. L. Vasariņa beigusi Rīgas aktieru arodbiedrības teātra skolu. Pēc tam ar T. Lāča un R. Egles ieteikumu saistījusies Ziemeļlatvijas, vēlāk Daugavpils teātrī. Sākoties karam, lai būtu kopā ar vīru, pārcēlusies uz Rīgu un darbojusies K. Pentes drāmas ansamblī, kas daudz ceļoja pa Latvijas novadiem. Trimdā Vasariņi darbojušies latviešu nometnē Glāzenbachā pie Zalcburgas, pēc tam izceļojuši uz Buenosaires, Argentīnā. Pēc vīra nāves Lonija Vasariņa kopā ar dēlu Andri pārcēlusies uz Toronto. L. Vasariņa skandējusi dzejoļus Latviešu biedrības, draudžu, pensionāru un citos sarīkojumos. Viņa sagatavojusi programmas latviešu skolas izlaiduma aktiem, iestudējusi lugas un vada TLB drāmas kopu. Arī Andris Vasariņš, kas tagad ir gaisa satiksmes kontrolieris Maltonas lidlaukā, piedalās ar dzejoļu skandējumiem latviešu sarīkojumos. Uz 65 dzīves gadiem atskatījies TLB mūža biedrs Fricis Linde. Viņš Latviešu biedrības valdē darbojies par mantzini, biedrzini un kasieri, bijis viens no pirmajiem locekļiem Sv. Andreja draudzē. Pēc Otrā pasaules kara F. Linde dažus gadus pavadījis Austrijā un Vācijā, bet 1948. g. beigās pārcēlies uz dzīvi Kanadā. Viņš pabeidzis terapijas institūtu, Kanada masieru kolledžu Toronto un ieguvis prakses tiesības. Rakstījis vēstules ASV senātoriem un kongresa locekļiem, apgaismodams mūsu tautas beztiesīgo stāvokli padomju okupācijā.

● Pēc ilgākas slimošanas Sv. Jozefa slimnīcā 20. augustā miris artilerijas leitnants Ernests Krauklis. Viņš dzimis 1906. gada 28. februārī Lielstraupē. Aizlūgumu 21. augustā Rosara apbēdīšanas mājā vadīja māc. I. Gaide, bet aizgājēju uz Jorkas latviešu kapiem 22. augustā izvadīja māc. A. Briedis. Nelaikā šķirsts bija klāts ar Latvijas karogu, un pie tā stāvēja latviešu virsnieku goda sardze. Nelaikis atstāj Toronto dzīvesbiedri Dzidru, bet Latvijā dēlu un meitas ar ģimenēm.

Saulainajās vasaras dienās ogu bagātajos laukos Miltonas tuvumā, Ont. Attēlā torontiete Karmena Strazdiņa.

Foto: J. Ligers

Latviešu zēns Edmontonas spēļu dalībnieks

Scarboro Saints Lacrosse vienība, kuras kapteinis ir latvietis Edvards Robežnieks, piedalījās Kopvalsts spēlēs Edmontonā, lai reprezentētu Ontario. Šī vienība komplektējās no 12 g. veciem spēlētājiem, un tā pieder pie Scarboro Lacrosse apvienības. Edvards spēlē jau 4 gadus. Sacensībās vēl piedalījās 4 vienības no Britu Kolumbijas un Albertas provincēm. Draudzīgās spēlēs jaunieši demonstrēja skatītājiem un televīzijai Kanadas nacionālo spēli — lakrosu. Visi spēles dalībnieki saņēma speciālas piemiņas medaļas. Atzīmējams, ka Ed. Robežnieks ar labiem panākumiem un lielām cerībām nākotnē, jau 5 gadus spēlē arī ledus hokeju. Līdz šim viņš spēlējis vairākās attiecīgā vecuma „AA" vienībās M.T.H. līgā. Nākamai sezonai viņš saistījies ar Toronto hokeja klubu. Viņa komanda būs M.T.H. līgā. Viņš spēlēs kreisā spārna uzbrucēja pozicijā. Minētā vienība ir Toronto pilsētas pagājušās sezona M.T.H.L. meistars.

A.R.

Edvards Robežnieks

Latviešu nometņu konference

Latviešu nometņu konference Sidrabenē ilgs no 1. līdz 4. septembrim. Paredzams, ka tanī piedalīsies pārstāvji arī no Venecuēlas un Kalifornijas. Konferencē aicināti nometņu vadītāji, audzinātāji, nometnotāji un ikviens, kam interesē latviešu nometņu dzīves jautājumi. Pirmā iepazīšanās dalībniekiem būs piektdien, 1. septembrī, pl. 19 pie ugunskura, kur komponists Imants Sakss stāstīs par latviešu komponistiem un latviešu dziesmām. Vakariņās ugunskurā ceptas siļķes un kartupeļi ar piedevām.

Konferences atklāšana sestdien, 2. septembrī, pl. 8.30. Svētbrīdi vadīs mācītājs Kārlis Kuškevics, bet pl. 9 konferenci atklās māc. J. Cālītis. Viņš ievadīs arī pirmo paneli: Kas ir latvisks vasaras nometnēs. Panelisti Dz. Lejiņa, Br. Rubess, M. Gulēna u.c. Pl. 11 māc. Ā. Čops ievadīs pārrunas — ar kādu saturu īstenot nometnes dzīvi; piedalās J. Mateuss, J. Dreifelds u. c. runātāji. Pēcpusdienas darba cēlienu ievadīs S. Miezīte. Temats: Intereses radīšana un tās ietekme uz disciplīnu, programmu struktūra un bērnu interese; V. Gulēns — Jauniešu sabiedriskā audzināšana; J. Cālītis — Nometnes kārtība, vadītāju priekšzīme, ieteikumi disciplīnas jautājumos. Pl. 20 diskusiju turpinājums, bet pl. 21 tautas dejas un dziesmas.

Svētdien, 3. septembrī, pl. 10 dievkalpojums brīvdabas baznīcā; pl. 11 T. Krūka runās par latviešu valodu vasaras nometnēs; B. Rubess — Nodarbības, kas veicina latv. valodas lietāšanu; E. Miniate — Vai latviešu valoda būtu jāmāca nometnēs; Spēles un brīvā laika nodarbības latviešu valodas attīstīšanai. Pēcpusdienā B. Rubess ievadīs pārrunas par nometņu vadītāju iesaistīšanu un sagatavošanu; D. Līvīte — Vadītāju kvalifikācijas; Ž. Zentiņš — Ko varam mācīties no citu tautību nometnēm; B. Rubess — Nometnes vadītāju rokas grāmatas un palīglīdzekļi; J. Mateuss — Nometnes vadītāju iesaistīšana un sagatavošana. Pl. 20 Dzidra Lejiņa ievadīs pārrunas aktuālu nometņu problēmu iztirzāšanai; piedalās māc. I. Gaide, P. Miniats, J. Pālens, K. Lapiņa, A. Puķītis u. c. Pl. 21.30 — Kamīnu vakars ar aveņu tēju.

Pirmdien, 4. septembrī, māc. I. Gaide un nometņu vadītāji iepazīstinās interesentus ar nometņu darbības pārskatiem, administrāciju, financēm, latviešu valodas problēmām, programmām u.t.t. Apspriedīs arī ierosinājumus un speciālprojektus. Pl. 11 M. Štauvers runās par tematu — Skats nākotnē (speciālnometnes, sadarbība ar citiem). Piedalās māc. I. Gaide, Dr. V. Gulēns, D. Līvīte, Br. Rubess, V. Slavieša, Z. Miezītis, J. Mežaks, māc. J. Cālītis u. c.

Piedalīšanās maksa 25 dol., ieskaitot pārtiku un apmešanos; ja piedalās tikai vienu dienu, tad jāmaksā 10 dol. Informācija un pieteikšanās pie G. Rāviņas, 9 Castle Green Cresc., Weston, Ont. M0R 1N5, Canada. Tālrunis (416) 249-9585.

Ž.Z.

Iepriecīniet savus piederīgos Latvijā!

Mums ir I šķiras džīnas par: (Nemazgātas)

Wrangler	$14.99
Levi's	$16.99
Lee	$14.99

WORLD of JEANS, 1543 Bloor St. W., pie Dundas un otrs veikals — 450 Ossington Ave., pie College ielas.

NEIGHBOUR'S RESTAURANT

562 Church St., Toronto

ziemeļos no Wellsley, tel. 924-1972.

Atvērts: No pirmdienas līdz ceturtd. 12—10 vak.

Piektdienās un sestdienās 12—1 no rīta.

Pēc 4. sept. būs atvērts arī svētdienās.

Līdzīpašnieks un atbildīgais vadītājs

Gunārs Imaks

Toronto latviešu Centra kom. optimistiska

Lai gan atvaļinājumu laiks un vasaras nometņu sarīkojumi aizņēmuši gandrīz visu mūsu brīvo laiku, Toronto latviešu centra izveidošanas komiteja 26. jūlijā tomēr bija izziņojusi informācijas sanāksmi. Iemesls: „bīstami" pietuvojies 1. augusts, kad, pēc agrāk sniegtās informācijas, bija paredzēta jaunā nama pirkšanas-pārdošanas līguma parakstīšana, bet kas vēl nevarēja notikt.

Komitejas priekšsēdis V. Liepiņš ziņoja, ka bijusi cerība, ka t.s. pārzonēšana būs tikai formāls nokārtojums, bez publiskām aptaujām, jo ēkā jau faktiski notiek visas aktīvitātes, kādām tā domāta pēc īpašnieku maiņas. Izrādījies, ka pēc pilsētas pašvaldības iestāžu ieskatiem, tās tagadējā īpašniece Ontārio kreditsabiedrību līgaa šīs aktīvitātes organizējusi tikai savu biedru starpā, tātad — interni. Latviešu centram turpretim paredzēts publiska pasākuma statuss, tāpēc jāiet garāks pārzonēšanas ceļš. Drīzumā uz ēkas parādīsoties uzraksts, ka pieprasīta zonu iedales maiņa, septembrī varot gaidīt arī apkārtnes iedzīvotāju un uzņēmumu īpašnieku sanāksmes un atsauksmes šajā jautājumā, bet iestāžu lēmums paredzams ne ātrāk par oktobri. Arī Kreditsabiedrību līga joprojām izmanto telpas savām vajadzībām un paliks tajās, domājams, līdz septembŗa beigām.

Ontārio provinces valdības iestāžu pabalsta lietā Centra komitejai bijušas sarunas ar Vintārio administrāciju. Nama pirkšanai, pārbūvei un pirmās iekārtas iegādei minēti 700.000 dol. Projktu pābaudes pirms piešķīruma izlemšanas Vintārio piekritīgajās instancēs pēdējā laikā kļuvušas stingrākas, jo piedzīvoti gadījumi, ka pabalstus nelegāli izmantojušas privātpersonas. Centra plānus un izredzes šis apstāklis gan neietekmē, noskaņojums joprojām labvēlīgs, bet formālitātes prasa laiku un darbu. 45 ziedojumu vācēji, kuŗu sarakstos pagaidām 600 vārdu, līdz šim apmeklējuši 273 personas, no kuŗām 203 (75 proc.) Centru atbalstījušas ar iemaksām vai iemaksu solījumiem 283.000 dolaru apmērā. No šīs summas 150.000 dol. jau iekasēti.

Vajadzīgi papildus vācēji, kas ar mieru apmeklēt 3 — 4 savus paziņas. Visu iemaksu atmaksa, nama pirkšanas nodoma neīstenošanās gadījumā, garantēta pilnā apmērā, atskaitot noguldījumu augļus, kas daļēji vajadzīgi organizācijas un citu kārtējo izdevumu segšanai. Izdevuma „Toronto Centrā" pirmais numurs iznācis un izplatīts bez maksas jūnijā, otro paredzēts izdot augusta beigās. Lai atvieglotu līdzekļu vācēju darbu, nepieciešama aktuālizēta informācija. 30. aprīļa soļojums „Pēdu ritmi" līdz šim devis 25.300 dol., krietni vairāk par cerēto. No kopējiem solījumiem šim soļojumam vēl iekasējami ap 2 proc.

Turpmākie uzdevumi: pastiprināta līdzekļu vākšana, pārzonēšanas, pabalstu, līgumu u.c. jautājumu kārtošana. „Komitejas darbība bijusi mērķtiecīga, bez skaļuma, bet — klusi optimistiska un tāda tā ir vēl joprojām," ziņojumu beidza V. Liepiņš.

O. L.

Veterānu salidojums

Igauņu kaŗa veterāni Kanadā rīko savu gadskārtējo salidojumu 26. aug. igauņu vasaras nometnē „Seedrioru" pie Eloras. Salidojumā ar karogiem lūgtas piedalīties arī visas latviešu un lietuviešu veterānu organizācijas, kuŗas pieder pie baltiešu veterānu līgas.

Svinību sākums plkst. 15.30 ar kopēju parādi, dievkalpojumu, vainagu nolikšanu pie kritušo kaŗavīru pieminekļa un svinīgo aktu. Vakarā jautrs kaŗavīru vakars ar deju. Šajā salidojumā arvien piedalās arī Igaunijas ģenerālkonsuls Toronto un igauņu centrālo organizāciju vadītāji. **EO.**

Atvaļinājuma laikā uzticamākais pavadonis ir latviešu laikraksts, kas glabājas ceļa somā līdz ar ceļa kartēm un makšķerēm. Foto: J. Liģers

Latvieši palīdzējuši iekārtot Kanadas nacionālo izstādi

Sakarā ar Kanadas nacionālās izstādes simtgadi Toronto, Aleksandra Budrēvica dārzu architekta un peldbaseinu konsultanta firma izplānojusi Simtgades laukumu, kas atrodas netālu no Daferīna vārtiem, austrumos no Internacionālās ēkas. Centennial Square, kā sauc šo laukumu, ir skaists dārza parks ar kokiem, puķu dobēm, strūklaku, zāļu laukumiem, „gaisa dārzu" aleju, ar 200 sakārtotiem puķu groziņiem, vīteņaugu eleju u. c. Laukumā iedēstīti ap 10.000 vasaras puķu stādu. Puķu dobes ierobežotas ar koka klučiem, celiņi nobruģēti ar apaļiem akmeņiem, lai radītu gadsimta maiņas ainavu. Tāpat pārveidots mūzikas paviljons, kāds tas bija pirms 100 gadiem. Laukumu apgaismo ar vecmodīgām gāzes un elektriskām laternām stabu galos. Gar laukuma malu iekārtoti pagājušā gadsimta tipa veikali, bankas, ugunsdzēsēju depo, foto veikals, Ītona preču nams, kāds tas bijis Toronto centrā.

Dārzu architekta A. Burdēvica firma sāka laukuma plānošanas darbus jau pērngad, bet darbu pārraudzīšanu izbūves vietā — jau kopš šī gada maija. Par priekšstrādnieku strādāja dārznieks Kārlis Zariņš. Mount Pleasant kapsētas pārvalde dāvinājusi laukumam vasaras puķes, kuŗas iedēstījis J. Skrastiņš.

—ls—

Latvijas korporāciju apvienības meistarsacīkstes volejbolā 2. sept. pl. 10 un basketbolā 3. sept. pl. 10 notiks Toronto, Centennial College zālē, pie 401. un Markham Rd., (Progress Crt.). Pēc sacensībām 3. sept., pl. 21 Latviešu namā deju vakars. Spēlēs Runči.

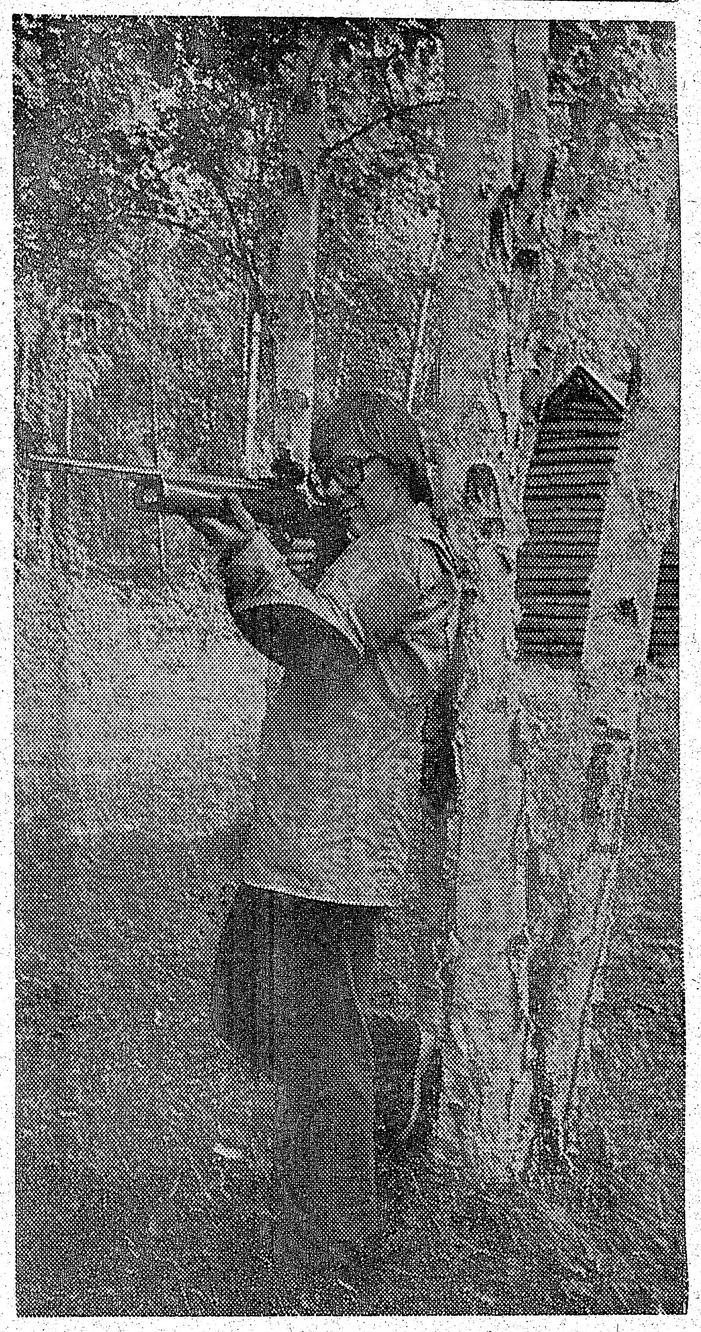

Laura Rūdolfa šaušanas sacīkstēs 19. augustā Bērzainē strēlnieku klasē ar 90 punktiem ieguva pirmo vietu, bet sieviešu klasē ar 347 punktiem izcīnīja meistares godu. Foto: J. Liģers

Labi rezultāti Bērzainē

DV nodaļas šaušanas sacīkstes 19. augustā mednieku un makšķernieku kluba lauku īpašumā Bērzainē norisa tveicīgā dienā, kādēļ piedalīšanās bija vājāka nekā iepriekšējās sacīkstēs. 12 šāvēji sīvi cīnījās par labāko rezultātu ar mazkalibra 22 šauteni 4 šaušanas klasēs. Meistarklasē atkal uzvarēja, jau piekto gadu pēc kārtas, pašreiz Kanadas latviešu labākais šāvējs, Kanadas DV meistars Pēteris Grauds, jaunajos mērķos iegūstot līdz šim nesasniegtu rezultātu — 583 punktus. Tālākās vietās O. Zvirgzdgrauds (560), A. Rūdolfs (549), S. Dambergs (542).

Snaiperu klasē: E. Viškers (527) un V. Ivāns (406). Strēlnieku klasē Laura Rūdolfa (490), V. Veidemanis (419) un B. Davis (344). Dāmu klasē meistargodā tika Laura Rūdolfa (347), otrā vietā Kristīne Davis (218).

Pistoļu šaušanā labākais bija S. Dambergs ar 178 punktiem (iesp. 200), seko P. Grauds (157) un O. Zvirgzdgrauds (153).

Zem apmākušām debesīm un krītot lietus lāsēm, spraigi risinājās māla baložu šaušanas sacīkstes K. Šverna un A. Mackara vadībā, piedaloties 10 šāvējiem (arī viesiem). „A" klasē uzvarēja M. Paulēns ar 21 balodi (iesp. 25). Tālākās vietās K. Šverns (20), M. Holcmanis (20) un V. Veidemanis (18). „B" klasē: B. Davis (15), A. Rūdolfs (14), G. Paeglis (13) un E. Viškers (9).

Šaušanas sacīkšu atbildīgais vadītājs bija O. Zvirgzdgrauds ar palīgiem Lauru Rūdolfu, I. Eglīti, A. Rūdolfu un P. Graudu. Pistoļu šaušanu vadīja S. Dambergs.

Balvas labāko vietu ieguvējiem pasniedza šaušanas sekc. vad. O. Zvirgzdgrauds. Īpašu balvu šaušanas soorta sekmēšanā saņēma K. Šverns. Viņš arī rūpējās saviesīgajā vakarā par skaņu lenšu mūziku. Par vakara viesu pacienāšanu gādāja Mirdza Zvirgzdgrauda ar Veru Bebri, bet par atspirdzinājumu bufeti A. Beizaks.

O. K.

HAMILTONA

● Šejienes mednieku un makšķernieku kluba 25 gadu jubilejas sarīkojums notiks 30. septembrī, pl. 18.30 — 35 Catharine St., South (Hamilton Multicultural Centre). Dalības maksa 15 dol. no personas. Maksā ieskaitītas vakariņas, dzērieni un deja ar Runču mūziku. Pieteikšanās pie Z. Upīša (20 Blake St., Hamilton, Ont. L8M 2S5, tālr. 547-6119), vai E. Šmita - Kalēja (623 Bayshore Blvd., Burlington, Ont., tālr 522-7190) līdz 16. septembrim. Kluba rīkotās ekstērnās šaušanas sacīkstes ar 22 kalibra šauteni un pistolēm 26. augustā, pl. 9 kluba īpašumā Lielupē. Pēc sacīkstēm zaļumballe.

O. K.

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

16. septembrī pl. 19 Lietuviešu namā, 1021 College ielā, Sidnejas teātŗa ansambļa aktieŗa Ulža Siliņa jautrs feļetonu un pastāstu vakars.

Sv. Andreja draudzes dāmu komitejas 1978. g. sarīkojumi draudzes dievnamā

24. septembrī Morellas Vilkas referāts — Sv. Andreja baznīcas vēsture.

1. oktobrī Pļaujas svētku sarīkojums.

22. oktobrī Draudzes pēcpusdiena ar Anglijas viesa māc. Sapieša referātu.

29. oktobrī kopdievkalpojums ar ar igauņu draudzi un abu draudžu kopīga pēcpusdiena.

12. novembrī Tirdziņš. Tortes, cepumi, maize, Jāņu siers. — Par labu Sidrabenei.

3. decembrī Jauniešu koncerts Adventa ieskaņai.

TORONTO KONCERTU APVIENĪBAS

20. sezonas KONCERTI

28. septembrī pl. 20 Johnson Building, Walter Hall Melitas Mičules (mecosoprāns) koncerts.

12. oktobrī pl. 20 Town Hall, Artura Ozoliņa (pianno) konc.

2. decembrī pl. 20 Town Hall, Skaidrītes Līdumas-Hildebrantes (soprāns) koncerts.

29. martā pl. 20 Town Hall, Jovas Graubiņas (vijole) koncerts.

24. septembrī pl. 15 DV namā Toronto vanadžu kopas sarīkojums „Latviešu tautas tērpi un latviskie tērpi."

21. oktobrī pl. 19.30 Bickford Park skolā Toronto latviešu teātris izrādīs L. Geršes komēdiju „Taurenītis lido" Dz. Pūpēža režijā.

4. novembrī Dainas koŗa koncerts.

11. novembrī Diždanča 30 gadu pastāvēšanas sarīkojums.

24. un 25. novembrī Toronto latviešu ģimnazijas 25 gadu atcere ar dievkalpojumu, aktu, teātŗa izrādi un balli.

26. novembrī pl. 17 Latviešu namā Olgas Griķes-Pētersones koncerts.

SIDRABENE

23. septembrī pl. 19 gadskārtējais sidrabeniešu vakars groziņu veidā. Spēlēs Runči.

SV. KATRĪNAS

9. septembrī Sv. Katrīnu MM klubs rīko eksternas šaušanas sacensības GUN kluba laukumā. Pēc tam balle ar godalgu izdalīšanu, 101 Gernet Str. Spēlēs Runči.

14. oktobrī pl. 19.00, Multicultural Center, 185 Bunting Rd., vanadžu koŗa Senatne koncerts ar saviesīgu vakaru.

Atceras Čechoslovakijas invāziju

Pad. savienības invāzijas Čechoslovakijā 10 gadu atceres dienā 21. augustā ap 200 čechu izcelsmes kanadiešu Toronto pulcējās demonstrācijā pie Ontario parlamenta ēkas, lai parādītu, ka viņi nav aizmirsuši to dienu, kad padomju tanki ieŗipoja Prāgā un sagrāva komūnistu partijas reformista Aleksandra Dubčeka „Prāgas pavasari". Demonstranti, no kuriem daudzi paši bija piereedzējuši invāziju, nesa Čechoslovākijas nacionālos karogus un plakātus ar pretpadomju saukļiem. Runātāji atgādināja, lai kanadieši nekad neaizmirstu, kas noticis Prāgā pirms desmit gadiem. To aizmirstot, arī Kanada var viegli zaudēt savu brīvību.

Gatavosimies 18. novembŗa akcijām

DV Kanadas valdes ārējās informācijas daļas vadītājs P. Vasariņš piesūtījis DV ārējās informācijas pārstāvjiem un politiskajiem darbiniekiem aicinājumu gatavoties politiskām akcijām, sakarā ar Latvijas 60 dibināšanas gadu atceri. LNAK politiskā nozare plāno vairākas akcijas. Viena no tām ir PBLA ierosinātā akcija pret Pad. savienības centieniem pārkrievināt resp. iznīcināt latviešu tautu. Šai akcijai vācami materiāli, kuŗus varētu izmantot memorandam 18. novembrī. Jārīkojas steidzīgi, jo laika vairs nav daudz.

Tieši 18. novembrī pie padomju sūtniecības Otavā notiks liela latviešu demonstrācija. Tanī aicināti piedalīties Montrealas, Toronto un apkārtnes pilsētu latvieši, protams, arī otavieši un visi citi apspiesto tautu piederīgie. No Toronto uz Otavu aties autobusi, iespējams — arī no Montrealas.

Pārējās vietās, no kuŗām Otava grūtāk sasniedzama, 18. novembrī organizējamas vietējās demonstrācijas. Ieteicams lūgt, lai šo dienu pilsētu galvas izsludina par Latvijas neatkarības dienu un pie pilsētu valžu namiem uzvelk Latvijas karogus, par ko savlaicīgi jāpadomā. Karogu uzvilkšana būtu apvienojama ar runām un demonstrantu plakātiem, piedaloties arī mums draudzīgo tautu pārstāvjiem.

★ Nelaikā pāvesta Paula VI modinātāju pulkstenis, ko viņš lietoji kopš savām jaunības dienām, pēkšņi sācis zvanīt pāvesta miršanas stundā. Pulkstenis parasti modinājis pāvestu katru rītu pl. 6, bet svētdien, 6. augustā, tas sācis zvanīt pl. 9.40, kad Svētais tēvs miris.

IZĪRĒJAMA

viena vai divas istabas ar virtuvi klusā mājā vienai sievietei Danforth Broadview rajonā.

Tālr. 461-2256.

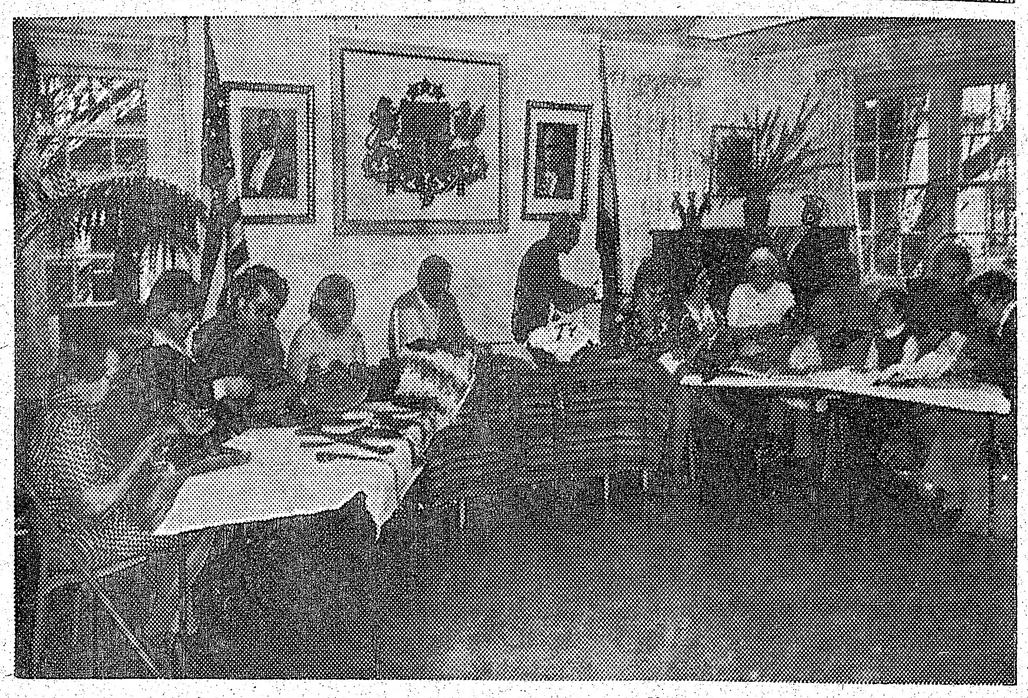

Pēc daiļamatnieces Annas Graudiņas aicinājuma pirms trim gadiem nodibinājās Kalamazū Latviešu biedrības rokdarbu grupa, kas noorganizējās pie biedrības dāmu komitejas. Grupā piedalās arī daži vīrieši, kā to pastāsta dāmu komitejas priekšniece H. Pole. Rokdarbiem dažreiz pulcējas pāri par 20 dalībnieku. Cītīga padomu sniedzēja ir daiļamatniece Laima Bērziņa. Attēlā rokdarbu grupa darbā. No kreisās: M. Bērziņa, L. Klaumane, L. Roziņa, Ivars Roziņš, A. Zadiņa, F. Šmidchena, L. Bērziņa, G. Sīka, I. Šverna, N. Gaiķe, M. Paudrupe, Jānis un Evita Šverni, L. Šverna un Z. Vitande. Grupā vēl darbojas A. Austriņa, A. Grīnberga, R. Strautkalne, M. Rulle, V. Galēna, L. Kaugara, V. Šmidchena un A. Lapiņa.

Foto: V. Namatēva

Aglonas Dievmātes svētki Londonā

Bīskapa J. Rancāna fonda saskaŗe ar fonda balvas jaunajiem laureātiem notika 12. augustā Londonā, Ont., tradicionālajos Aglonas Dievmātes svētkos. Šī svētku diena Londonā bija jau 30. pēc kārtas. Galvenā svētku norise tāpēc bija 30. gadu atceres dievkalpojums, kas sākās sestdienas vakarā un turpinājās svētdienas rītā ar Sv. misi. No latviešu priesteŗiem piedalījās Dr. B. Kokins (Toronto), prāv. J. Pudāns (Albanija, Ņujorkas pavalstī), tēvs Jānis—Krastiņš (Montreala) un Londonas latv. katoļu draudzes prāv. St. Mozga, kas visus pagājušos gadus veidojis šos svētkus. Solo dziedājumus veica kontralts Antonina Vaivode. Svētrunas teica prāv. J. Pudāns un Dr. B. Kokins.

Pēc vakara dievkalpojuma svētku dalībnieki pulcējās poļu baznīcas zālē svētku aktam un cienastam. Pēdējo ar labu gaumi bija sagatavojusi A. Jurkāne ar palīdzēm. Londonas draudzes priekšnieks A. Jurkāns aicināja pie runātāju pults Bīskapa J. Rancāna fonda valdes priekšsēža vietnieku Kazimiru Znotiņu. Liels gandarījums bija atcerēties bīskapa J. Rancāna garu, ko viņa vārdā nosauktais fonds ir apņēmies uzturēt dzīvu. K. Znotiņš paziņoja Bīskapa J. Rancāna fonda piešķirtās atzinības balvas klātesošām šī gada laureātēm — dziedonei Antoninai Vaivodei un dzejniecei Janīnai Babrei.

Atzinības motivācijas ir bagātas un pārliecinošas. A. Vaivode ir apdāvināta ar spēcīgu, labu, skaisti tembrētu balsi. Viņa veikusi nopietnu balss skološanas darbu, kas prasījis daudz pūļu un laika. Rezultātā viņa apguvusi lielisku balss techniku. Bijusi vienmēr atsaucīga aicinājumiem dziedāt un ar savu koncertu turnejām kļuvusi plaši pazīstama latviešu sabiedrībā. Saņēmusi presē daudzas cildinošas atsauksmes. Viņa daudz darījusi Dieva slavināšanā daudzo zemju baznīcās. Divās skaņu platēs — *Tēvs, Tavs prāts lai notiek un Gods Dievam augstībā* viņa apliecina savu garu, balss košumu, dziedāšanas rūpīgo techniku un plašo varēšanas spēju skaņu pasaulē.

Janina Babre, vairāku dzejas un prozas grāmatu autore, iegājusi plaši redzamā laukā. Viņas klātiene pagājušos gados bija redzama daudzos svētīgos pasākumos. Savā dzejā viņa pieskārās svarīgiem reliģiskiētiskiem motīviem. Daudz J. Babrē bija palīdzējusi pie M.

(Turpinājums 11. lp.)

Korporāciju kopas Ģimenes vakara sarīkojumā Melburnā, Austrālijā. 1. rindā no kreisās: A. Misiņa, L. Lielnora, J. Rone un A. Pučure. Aizmugurē no kreisās: A. Slavinskis, māc. A. Ozoliņš, J. Šitovs, Dr. A. Melliņš, E. Krūmiņš, V. Slavinska, B. Melliņa, J. Briedis, I. Melliņa, R. Šķoba, L. Lielnors, I. Leitmane, E. Stokāne, A. Šmits, E. Leitmanis, M. Mitkova, A. Krasts, K. Mitkovs, J. Ronis, A. Strīķe, M. Strīķis, I. Krasta, U. Misiņš, I. Rone, M. Krasts un I. Pučurs. Šai vakarā piedalījās viesi no visām Austrālijas lielākajām pilsētām.

Foto: Dzidra Knocha

Zemnieku diena Mežvidos

SACENSĪBAS RUDZU MAIZES CEPŠANĀ

Mežvidos, Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzes lauku īpašumā 12. augustā pulcējās latviešu agronomu saimes locekļi, lai noklausītos ziņojumus, pārrunātu turpmākās darbības jautājumus un izraudzītu biedrības amatpersonas. Par biedrības priekšnieku ievēlēja pundurkoku audzēšanas speciālistu un sabiedrisko darbinieku agr. Jāni Venneru no Kalamazū un par valdes locekļiem agronomus Jāni Bergu, Jāni Peizi, Ainu Tālbergu, Pēteri Māliņu un Pauli Bārdu, revīzijas komisijā — A. Varoni, R. Šteinu un A. Danenbergu. Ilggadējais biedrības priekšnieks agr. K. V. Liepiņš darba slodzes dēļ vairs nekandidēja, bet arī turpmāk darbosies pie agronomu biedrības žurnāla Zeme un Tauta. Viņu vienprātīgi izraudzīja par biedrības goda priekšnieku, bet par goda biedriem agr. Vold. Mežvēveri un agr. Jāni Mierkalnu. Sapulce bija ierosinājumiem bagāta.

Nākošajā dienā sanāksmē piedalījās arī daudz citu interesentu, kopskaitā 56; no tiem agronomi bija 18. Tālāko ceļu bija mērojuši prof. Dr. agr. E. Žubeckis, veterinārārsts agr. V. Vanags no Kanadas un agr. J. Cerbulis ar dzīvesbiedri no Pensilvēnijas. Līdzšinējais biedrības priekšnieks agr. K. V. Liepiņš plašāk pakavējās pie mūsu tautas gaitām laikmetu mainās, sevišķi izcelot apstākļus dzimtenē, kur cilvēki tiek verdzināti un izsūkti, bieži vien tiem laupa pat viselementārāko brīvību. Mūsu tautas ņūtrona bumba var būt nacionālisms un kopā turēšanās — teica runātājs.

Jaunais biedrības priekšnieks agr. J. Venners cildināja agr. K. V. Liepiņa un agr. J. Berga nopelnus biedrības labā, kas bijuši ilggadēji darbinieki. Par pārtikas jautājumu, ko rada iedzīvotāju pieaugums, runāja prof. Dr. agr. E. Žubeckis, bet par dzīvnieku slimībām un to iespaidu uz cilvēkiem veterinārārsts un agr. V. Vanags. Abi referenti izraisīja dzīvas pārrunas. Par auglu koku un citāda veida sakņaugu aizsardzību pret kaitēkļiem stāstīja agr. J. Venners, uzsverot, ka lietojamas ķīmikālijas, lai tās neiznīcinātu dabiskos kaitēkļu apkarotājus. Miglošana un kaitēkļu apkarošana jāizdara pareizā laika periodā.

Ļoti interesants posms Zemnieku dienas norisē izvērtās referāts un pārrunas par rudzu maizes cepšanu, ko vadīja agr. Aina Tālberga. Savu ilggadējo pieredzi, cepot rupjo rudzu maizi, attēloja agr. A. Meiers, dodot arī attiecīgo recepti. Viņa stāstījumu papildināja prof. O. Jirgensons, agr. J. Peizs un agr. J. Pūtelis. Agr. J. Peizs demonstrēja arī līdz no mājām paņemtās dzirnavas. Agr. J. Cerbulis ieteica ziest uz maizes sviestu, bet ne margarīnu, jo sviests tiekot pareizāk izmantoks kā veselīga barības viela. Rudzu maizes paraugus bija atveduši desmit sanāksmes dalībnieki, un, klātesošiem vērtējot pēc punktu sistēmas, par labāko un garšīgāko atzina Maigas Kalniņas cepto, kas ieguva 35 punktus. 2. vietā Anatols Meiers ar 32 p., 3. v. prof. Oskars Jirgensons ar 25 p. un 4. v. Evīra Damberga ar 22 punktiem. Nobeigumā visi pakavējās pie Mežvidu pārvaldes dāmu izkārtotā groziņu azaida.

Valters Zirnītis

Latviešu māja Almelijā, Anglijā, šovasar atskatījās uz 25 darbības gadiem. Īpašums atrodas pie Velsas robežas, ap 20 jūdzes no Herfordas. Vidējā attēlā svētku dalībnieki ar viesiem jubilejas aktā. Pirmajā rindā no kreisās mājas pārzinis T. Strēlerts un mājas komitejas priekšsēdis A. Abakuks ar angļu viesiem un lietvedi T. V. Ozoliņu (pēdējais pa labi). Aizmugurē DV Dienvidanglijas pārstāve — Austra Liepiņa un DV priekšnieks Anglijā L. Rumba. Apakšā — dziesmu vienība Atbalss, kas kuplināja aktu ar dziesmām. No kreisās: Jānis Grīnbergs, Laimonis Grīnbergs, vienības vadītājs L. Īsts, Ilze Kuplēna, Jāna Grīnberga un Lilija Zobena-Īste.
Foto: Harijs Blezūrs

Aglonas . . .

(Turpinājums no 10. lp.)

Vištelja baznīcas dziesmu grāmatas Dziedāsim Tam Kungam. Te viņa atdzejojusi daudzu dziesmu tekstus latviski. Viņas sarakstītās grāmatas, kas izteiksmīgi izceļ cilvēka garu un tā saites ar Dievu, ir guvušas nopietnu kritiķu cildinošas atsauksmes. J. Babri esam dzirdējuši daudzos rakstnieku rītos. Viņa stāsta ar reliģisku, dzejisku iedvesmi un dziļu pārdzīvojumu, izceļot notikumus. Galvenais temats J. Babres dzejā ir Dieva atklāsme.

Pēc balvu pasniegšanas fonda pārstāvis K. Znotiņš atgādināja fonda darbību. Tā valdes priekšsēdis ir prof. Dr. Heronims Tichovskis. Fonds ir globālā organizācija, kas pārstāv tautiešus no visiem kontinentiem. Kupls audzis mūža biedru skaits. Nesen fonda statūti papildināti ar jauniem nosacījumiem darbības labākai sekmēšanai.

Rakstniece Biruta Senkēviča atcerējās dienas, kad tapa pirmie Aglonas Dievmātes svētki Londonā. Viņa pieminēja dedzīgo šo svētku iniciātoru Dr. Annu Gifteri, Janinas Babres un savu līdzdalību šīs idejas īstenošanai, beigās nolasot savu reliģiska satura dzejoli.

Janina Babre savā priekšlasījumā runāja par tematu: Ticības svētceļniece un Baznīcas māte. Ievadā dzejniece nolasīja savu dzejoli par Aglonas Dievmāti, kas ietverts mūzikas skaņās.

Nākošā dienā pēc svinīgās mises, svētku rīkotāji saņēma daudz apsveikumu. No Latviešu katoļu apvienības Kanadā sveica valdes priekšsēdis Salimons Gabrāns. Daudz speciālu sveicienu nodeva J. Babre, arī no latviešu un igauņu pārstāvja pie Vatikāna mons. Dr. K. Ruča. Pie šīs izdevības viņa dalījās ar klausītājiem arī savos reliģiskos pārdzīvojumos. No katoļu stud. b-bas Dzintars sveica Dr. V. Mileiko, no LNAK J. Grodnis. Bija arī sveicieni no Detroitas katoļu saimes. Ar rakstu bija sveicinājuši Dr. A. Giftere un DV Londonas nodaļa.

Sarīkojuma programmu veiksmīgi vadīja draudzes priekšnieks A. Jurkāns.

Viktors Rundans

MIRIS DIENVIDAFRIKAS PREZIDENTS

Pirmdien, 74 g. vecumā no sirdstriekas miris Dienvidafrikas prezidents Nikolas Diderichs.

Pasaule viņu vislabāk pazina kā nelokāmu un karstu zelta bazes piekritēju pasaules monetārajai sistēmai. Savā laikā viņš pat ieguva Mr. Gold pievārdu.

★ Agrākais ASV prezidents Ričards Niksons kļuvis vectētiņš. Viņa meitai Džulijai Eizenhauerei piedzimusi meitiņa Džēnija. Tā ir Ričarda Niksona un viņa dzīvesbiedres Petijas pirmais mazbērns.

✝

Dr. Veronika Bergfelds

dzimusi 1903. gada 13. septembrī, Rīgā,

mirusi 1978. gada 25. jūlijā, Adelaidē, Austrālijā

Sēro —

Ātrenu, Dārziņu un Juŗa Bergfelda ģimenes Austrālijā

Leitnants

Ernests Krauklis

dzimis 1906. gada 28. februārī Lielstraupē,
miris 1978. gada 20. augustā Toronto

Per aspera ad astra

Latviešu virsnieku apvienība Kanadā

Skautu vadītājs

Gunārs Kārkliņš

aizgājis mūžībā

Viņa skauta garu un draudzību glabāsim vienmēr —

10. Ventspils skautu vienība un tās vadītāji Londonā — A. Beitāns, K. Senkēvičs, J. Tesvins, M. Brikmanis un G. Brikmanis.

Pēkšņi no mums šķīrusies mūsu mīļā

Lilija Čaibe

dzimusi Mercs,

dzimusi 1904. gada 3. septembrī Rīgā,
mirusi 1978. gada 7. augustā Toronto

Viņu mīļā piemiņā paturēs

vīrs, meita, znots un mazdēls ar ģimeni

Pēkšņi mūžībā aizsaukts

Jānis Valdis Puriņš

dzimis 1913. gada 1. martā Jēkabnieku pagastā,
miris 1978. gada 30. jūlijā Toronto

Nemeklējiet mani virs zemes,
Es sveicinu Jūs no aiz zvaigznēm . . .

Par viņu sēro

svainēs ar ģimenēm Kanadā, ASV un Latvijā

Garīgs spiediens Latvijas apmeklētājiem

VASARAS KURSU OTRĀ NEDĒĻA STRAUMĒNOS

Vasaras kursu otro nedēļu Straumēnos, Anglijā, ievadīja kursantu un Straumēnu saimes kopējs izbraukums autobusā pa skaistākajām Vidusanglijas vietām. Pēc tam bija atkal jāpulcējas Zviedru istabā, lai klausītos lekcijas, un piedalītos pārrunās. Prof. G. Ķeniņš runāja par padomju statistiku attieksmē uz iedzīvotāju skaitu un pieaugumu Latvijā, analizēdams uzdotos skaitļus un paskaidrodams to iespējamo izpratni. Kaut arī statistika mums daudz ko stāsta par apstākļiem un dzīvi okupētajā Latvijā, tomēr daudz kas arī tur paliek apslēpts. Šo „neizteikto faktu un datu" izpratnei nepieciešamas ļoti labas zināšanas par politiskiem, kultūrāliem un saimnieciskiem apstākļiem ne tikai mūsu dzimtenē, bet visā Pad. savienībā.

Zviedrijas viešņa dzejniece Veronika Strēlerte savu priekšlasījumu ciklu ievadīja ar ļoti interesantās problēmas — Dzeja un lasītājs — risinājumu. Divus priekšlasījumus Strēlerte veltīja „ikdienas cilvēkam Latvijas prozā", ar literāro darbu citātiem, kas raksturo ikdienas dzīvi dzimtenē. Grūtie saimnieciskie un komūnisma ideoloģijas uzspiestie apstākļi izveidojuši latviešu tipu, kāda senāk nebija. Par literatūrā tēlotiem raksturiem runādama lektore deva ļoti pārskatāmu ainu par dzīvi Latvijā vispār. Tikai divos pēdējos priekšlasījumos Strēlerte pievērsās latviešu gramatikai, norādīdama uz biežāk sastopamām valodas un gramatikas kļūdām.

E. Vilipsone vairākos priekšlasījumos demonstrēja dažādus latviešu daiļamatniecības izstrādājumu paraugus. Latvisko pazīmju meklējumos lektore apskatīja arī Madernieka, Cīruļa un citu mākslinieku darbus. Viņa deva arī norādījumus latviešu deju jaunradē. Tajā pašā laikā cita interešu grupa nodarbojās ar kokļu spēli Lilitas Zaļkalnes vadībā. Nevarēdams pats ierasties, J. Kaža savu referātu par raidījumiem uz Latviju bija atsūtījis un to nolasīja A. Lejiņš. Referāts deva ierosinājumus, kas jauniešus var uzmudināt rosīgāk piedalīties radio raidījumu sagatavošanā.

Politiskās pārrunas abās kursu nedēļās vadīja Atis Lejiņš. Šajā priekšlasījumu ciklā bija V. Zaļkalna referāts par sakariem ar Latviju, kā arī pārrunas par braukšanu uz Latviju. Ļoti labi Lejiņš analizēja padomju propagandas paņēmienus, kā piemēru izlietodams prof. Žagara lekciju pag. vasaras kursos Latvijā, kas ieskaņota lentē. Braucot uz Latviju, jaunietim ir jāapzinās, kāpēc viņš to dara; jāprot labi latviešu valoda un jāiepazīstas jau iepriekš ar tā režīma raksturu un izpratni, kas tagad mūsu zemē valda. Jāapzinās arī tiesības, kādas dotas katram tūristam un kuras padomju ierēdņi stingri ievēro. Tie jaunieši, kas spēj izturēt zināmu garīgu spiedienu, ar ko nenovēršami dzimtenē jāsastopas un kas labi pārzina kā politiskos, tā saimnieciskos apstākļus tagadējā Latvijā, var uz Latviju braukt, nenodarot mūsu tautai nekādu ļaunumu.

Kā vecākos, tā jaunākos kursu dalībniekos dzīvu interesi modināja agrāko jauniešu kongresu filmas, ko demonstrēja tagadējais ELJA priekšsēdis K. Kangeris. Bija interesanti salīdzināt jauniešu darbību pirms desmit un vairāk gadiem ar pēdējiem kongresiem.

Divi vakari beidzamā nedēļā bija veltīti literatūrai. Pirmajā Gunārs Janovskis pastāstīja, kāpēc viņš sācis rakstīt. Viņš lasīja arī divus savus sacerējumus. Otrs vakars bija veltīts dzejai. Savu un Margitas Gūtmanes dzeju lasīja Veronika Strēlerte, bet kursanti — Ingrida Balode un Agris Krūmiņš — Juŗa Kronberga un Pāvila Johansona darbus. Kursu vadītāja Dzidra Purmale lasīja Olafa Stumbra dzejoļus. Ar pāris dziesmām piedalījās kursos izveidotais ansamblis Tauriņš.

Beidzamā dienā iztirzāja kursu guvumu. Runātāji bija paši kursanti. Lielākais ieguvums bijis zināšanu papildināšana latviešu valodā. Visi esot runājuši latviski! (Šai ziņā lektoru atzinums gan bija „citāds..."). Laikrakstos, kas iznāk brīvajā pasaulē, jaunieši vēlējās vairāk lasīt par latviešu dzīves notikumiem, kritikas par mūziku un literatūru. Tur tieša atbilde bija: nāciet talkā un rakstiet! Valodas jautājumā jums palīdzēs ir redaktori, ir skolu audzinātāji, ir vecāki.

Šajos kursos bija arī trīs lektori, kas runāja angliski: Vladimirs Bukovskis, Leslijs Īsts un Dēvids Floids, kas kursantiem deva iespēju dzirdēt, kā par mūsu mākslu, politisko darbību un nākotnes izredzēm domā citu tautu piederīgie. Sevišķi interesants bija Leslija Ista mūsu mūzikas un komponistu apskats, kā arī Dēvida Floida stāstījums par mūsu problēmām starptautiskā skatījumā. Floids mudināja jauniešus, kā viņu pienākums — neaizmirst Latvijas un latviešu vārdu.

A. L.

Paula Strazdiņa KUNGU FRIZETAVA

812 Queen St. E. — klientu trūkuma dēļ izbeidz darbu ar 1. septembri.

Vāc ma okupētā

Sakarā a
stoja grām
ta, Toronto
sis rakstīj
norādot uz
dām un i
miem attie
ņavīriem u
atbildes vē
stojs lūdzi
mos un p
par komūn
deportācijā
kļaušanas
autors iece
jaunajai g
valstīm k
Viņš lūdzi
dokumenta
teriālam i
ru angļu v
un dokum
izdarīs vi
draugi An
stoja tēvoc
igauņu di
Londonā, k
par baltieš

Rīgā i

Rīgas ra
raidīja kād
skolas skol
sagatavotu
dība un t
galvenokārt
pīra nelieto
abiem esot
pētajā Lat
trūkst, jo
stīs nekā r
atvieto ar
dzi nemaz
papīru. Pa
tādēļ ieroh
uz periodik
izdot tik li
ir pieprasī
laikā bez ž
cinot, kur n
sadedzinot,
iemetot ko
angļu vārd
cu veco at
atsevišķu k
savākšanai

Rīgā eso
deficīts, be
pot. Daudzā
neviens tos
jasmātes ū
ūdepus arī p
jā kanāļa m
mājas, to
mierīgi iep

Sudrabl

Maz vairs
atskatīties
zināt šos
kopējām
bām, ir ta
staraksts
pienākumie
ri apzināti
gadā, saaici
nām, tad
tumu, kuŗā
nības. Un
un laikā s
vietējā dz
īpašā laulī
greznota a
svečturi, k
skan mūz

Protams
savā kāzu
grezni tēr

Vāc materiālus par okupētām Baltijas valstīm

Sakarā ar grāfa Nikolaja Tolstoja grāmatu Victims of Yalta, Toronto latvietis Arnis Ķeksis rakstījis vēstuli autoram, norādot uz nepareizībām, kļūdām un ievērojamiem trūkumiem attieksmē uz latviešu karaviriem un civilistiem. Savā atbildes vēstulē A. Ķeksim Tolstojs lūdzis sūtīt visus iespējamos un pieejamos materiālus par komūnistu varmācībām un deportācijām pēc Latvijas ieklaušanas Pad. savienībā, ko autors iecerējis izmantot savai jaunajai grāmatai par Baltijas valstīm komūnistu okupācijā. Viņš lūdzis pievienot katram dokumentam, vai cita veida materiālam īsu informātīvu saturu angļu valodā. Paši materiāli un dokumenti nav jātulko, to izdarīs viņa palīgi, latviešu draugi Anglijā. Grāfa N. Tolstoja tēvocis bijis ministrs pie igauņu diplomātiskās misijas Londonā, kas modinājis interesi par baltiešu jautājumu.

A. Ķeksis aicina izmantot šo vienreizējo izdevību, dokumentēt pasaules presē Baigo gadu, sūtot visus materiālus, rakstus, liecības, dokumentus, fotografijas, grāmatas u.t.t., sākot ar 1917. g. revolūciju, miera līgumu, komūnistu darbību Latvijas brīvības gados, kā arī par komūnistu noziedzībām vēlākajos gados, sākot ar 1944./45. g. okupētajos apgabalos un pēc kara beigām. Visi materiāli sūtāmi tieši: Count Nikolai Tolstoy, Gable House, Parbrook, Nr. Glastonbury, Somerset, Baltonsborough 208, Great Britain.

A. Ķeksis būtu ļoti pateicīgs, ja viņam paziņotu par nosūtīto, lai zinātu, vai Tolstojs saņem pietiekami daudz materiālu par visiem komūnistu okupācijas gadu posmiem mūsu dzimtenē un pārējās Baltijas valstīs. A. Ķekša adrese: 8 Lomond Dr., Apt. 2006, Toronto, Ont., Canada, M8X 2W3.

Rīga ļaužpa ūdens

Rīgas radiofons 9. jūlijā pārraidīja kādas techniskās vidusskolas skolotājas Ilzes Jansones sagatavotu raidījumu — Izšķērdība un taupība, kuŗā vērsās galvenokārt pret ūdens un papīra nelietderīgu izšķiešanu, jo abiem esot zināma robeža. Okupētajā Latvijā nesaka: tā un tā trūkst, jo komūnistiskajās valstīs nekā netrūkst, bet šo vārdu atvieto ar angļu limits, ko daudzi nemaz nesaprot. Tā arī par papīru. Pastāvot papīra limits, tādēļ ierobežota pierakstīšanās uz periodiku. Grāmatas nevarot izdot tik lielā metienā, cik liels ir pieprasījums. Bet tajā pašā laikā bez žēlastības papīrų iznīcinot, kur mājā esot krāsnis, tur sadedzinot, bet kur krāšņu nav iemetot kopējā konteinerā (arī angļu vārds, — kā nu lietos vecu veco atkritumu tvertni), jo atsevišķu konteineru vecpapīru savākšanai neesot.

Rīgā esot arī dzeramā ūdens deficīts, bet to neviens netaupot. Daudzās mājās krāni tekot, neviens tos nesalabojot. Arī mājasmātes ūdeni netaupot. Rīgas ūdeņus arī piesārņojot. Bolderājā kanāļa malā uzceltas 13 lielas mājas, to kanalizācijas ūdeņi mierīgi ieplūstot Daugavā. Arī no ķemmdzijas rūpnīcas netīrie ūdeņi ieplūstot Daugavā.

Jansone pārmet izšķērdību arī ēšanā un ieteic izvirzīt lozungu: samazināt uztura devas lielajiem izēdājiem.

Par ūdens trūkumu Rīgā 14. jūlijā radio nolasīja 96 klausītāju vēstules. Rīgas centrā tiek taupīts tik nepieciešamais šķidrums — ūdens. Naudu maksājam rēgulāri, bet dzīvojam sausā. Mums drīzumā būs jātransportē ūdens maisos uz Rīgas centru, kur tiek taupīts šis ļoti nepieciešamais šķidrums. Centrā pārsvarā komūnālie dzīvokļi, kur viena vannas istaba 5 līdz 10 ģimenēm, kā olimpisko spēļu dalībnieku zelta medaļa. Cīņa par otru un trešo vietu sākas pēc pusnakts. Cilvēki visu enerģiju patērē naktīs cīņā par vannas istabas iekaŗošanu.

Rīgas pilsētas kanālizācijas saimniecības pārvaldes priekšnieks Jēkabsons atzīst, ka vasaras peridā pilsētas centra daļā namu augšējie stāvi ar ūdeni tiekot apgādāti ar pārtraukumiem. Ūdens apgādes uzlabošanai pašlaik Daugavā tiekot celtas jaudīgas ūdens saņemšanas iestādes, kuŗas nodošot izmantošanā šī gada rudenī.

Sudrabkāzu svinības dzimtenē

Maz vairs ir to pāŗu, kas var atskatīties uz sudrabkāzām. Uzzināt šos pāŗus, ielūgt tos uz kopējām sudrabkāzu svinībām, ir tagad viens no dzimtsarakstu biroju darbinieku pienākumiem. Un kad visi pāri apzināti, reiz gadā vai pusgadā, saaicināti kopā uz pārrunām, tad arī vienojas par datumu, kuŗā notiks vēlamās svinības. Un tā — zināmā dienā un laikā sudrabkāzieki ierodas vietējā dzimtsarakstu birojā, īpašā laulību zālē, kas vienmēr greznota ar ziedīem, ar lielu svečturi, kuŗā deg sveces, un skan mūzika.

Protams šādās reizēs, kā jau savā kāzu dienā, arī dāmas ir grezni tērpušās ar tradicionālajiem līgavas ziediem rokās. Kungi — frakās vai tumšos uzvalkos ar ziedu un miršu zariņu pogcaurumā. Kad pāri vedējtēva un vedējmātes vadībā ir svinīgi iegājuši laulību zālē — tie parakstās pasniegtajā sudrabkāzu goda grāmatā. Dzimtsarakstu biroja vadītājs (parasti sieviete) saka runu un katram jubilāram pasniedz sudrabkāznieku apliecību. Un tad „jaunais vīrs" svinīgi, ceļā uz zelta kāzām, dāviņa sievai gredzenu. Pēc tam seko koncerts, un koris vai solists atskaņo tradicionālās dziesmas, piem., Zemei un bērniem atdoti mūži, Sadedz savu balsi meklējot, tikai savu balsi vienīgo, un citas. Pēc tam seko apsveikumi, viņa glāžu saskandināšana un ar ziedu vijām greznotās mašīnās, jubilāri kopā ar viesiem, ne reti kopā ar bērniem un bērnu dodas mājup, lai pie dzīru galdiem šīs sudrabkāzas turpinātos.

Vienīgi par to, ko par mīlestību domā pusmūžā, kā viņi to pārdzīvo vai rezignēti pasmaida, un galvenais — kas šos garos gaduş cilvēkus ir vienu pie otra saistījis — mīlestība, ģimene, ieradums, vai kopīgi iegūtā manta, lai varētu nonākt līdz sudrabkāzām, tas paliek nepateikts.

Uz laukiem, sevišķi kolchozos, sudrabzāku svinības ir labs iemesls kopā pabūšanai, kopīgai paēšanai un arī iedzeršanai.

Mans mīļais vīrs, mūsu dārgais tēvs, vectētiņš un brālis

Ernests Krauklis

dzimis 1906. gada 28. februārī Lielstraupē,

Dieva mūžības gaismā iegājis 1978. gada 20. augustā Toronto

Dievs ir mans svētības avots un mans gods, mana stiprā klints, mans patvērums ir Dievs!
(Ps. 62, 8)

Mīlestībā

sieva Toronto, meitas un dēls ar ģimenēm un lielā radu saime dzimtenē

Mūsu mīļā māmiņa

Marija Krūze

dzimusi Baris

dzimusi 1888. gada 17. septembrī Latvijā,

mirusi 1978. gada 31. jūlijā Rīgā.

Lielais miers nu klusi, klusi,
Tavai sirdij pieskāries;
Trūkst Tavas balss, Tavas siltās sirds,
Kā saules stars tik mīļas mums ikvienam.

Mīļo māmiņ, saldu dusu dzimtenē!

Mīļā piemiņā paturēs

dēls Imants, vedekla Astrīda, mazdēli Ronalds, Gerijs un Arnolds un pārējie radi Latvijā

Mūsu mīļais

Gunārs Aleksandrs Kākliņš

dzimis 1928. gada 8. aprīlī Rīgā,

miris 1978. gada 10. augustā Toronto

Dievs, Tavās rokās ir sākums un beigas,
Tavās rokās ir alga un sods;
Un es mierīgi eju bez steigas,
Jo šī ticība mieru man dod.
(L. Breikšs)

Dziļās skumjās

sieva, dēls, māte, māsa Astrīde ar ģimeni Čikagā, brālis Juris ar ģimeni Frankfurtē, Vācijā, māsīcas Zigrīda un Margrete ar vīru un tante Elza Londonā, Anglijā, radi Kanadā, ASV un Latvijā

BEIGAS

Tie plivinājās vējā kā karaku̦ga krāsainie vimpeļi svešā ostā. Viņas vieglie svārciņi sitās ap kailajām kājām, nerātnajam vējam turpinot savu rotaļu. Brīžiem tas pasvieda plānos bruncīšus bīstami augstu. Nekas šajā ziemā nebija mainījies. Ko pasaule zināja, kas norisinājās katra atsevišķa cilvēka dzīvē, kas katra bija sava maza pasaulīte par sevi!

Kalums latviešu puķu veikalā pasūtināja klēpi sarkanu rožu.

„Kas tās sūta, ko rakstīsim uz apsveikuma kartītes?" pārdevēja jautāja.

„Nerakstait nekā, tikai saņēmējas vārdu," Kalums strauji atbildēja un samaksāja par rozēm.

„Kā nu tā, bez sūtītāja vārda? Tik liela nauda izsviesta par neko!" pārdevēja nosauca Kaumam pakaļ un izbrīnā pašūpoja galvu.

Kalums iegriezās tuvējā tavernā un pieprasīja lielu mēru sarkanvīna. Tas uz Stefānijas un viņu abu bērna veselību!

Kad Kalums izgāja uz ielas, viņš sev jautāja:

„Jā, uz kāda veselību — zēna vai meitenes?"

Viņš steidzīgi sameklēja telefona grāmatā slimnīcas numuru un no automāta piezvanīja.

„Žirbinska kundze?" jautāja slimnīcas dzemdību nodaļas vecākā māsa pēc uzvārda noburtošanas.

„Jā, Žirbinska kundze. Lūdzu pasakait, vai jaunpiedzimušais ir zēns vai meitene?"

„Vai runā Žirbinska kungs?" telefonā skanēja māsas balss.

„Jā, tas pats," Kalums sastostījās.

„Jūs jau vairākas reizes šeit bijāt un pats bērnu redzējāt," māsa brīnījās.

„Esmu aizmirsis, vai tas bija zēns vai meitene?"

„Nu, protams, meitene. Ak, šie emigranti!" māsa nopūtās un nolika klausuli.

Par priecīgo notikumu jau zināja arī Pēteris Ceriņš. Kad mākslinieks bija ieradies restorānā paēst pēdējās nopelnītās brīvpusdienas, jo, ziemu strādādams pie Juŗa Spoguļa, nebija visu savu normu vēl patērējis, Žirbinskis likās sevišķi laipns un teica:

„Mīļais mākslinieks, gaidījų dēlu, bet piedzima meita. Tev būs glezna atkal jāpārzīmē. Māte nevar turēt savās rokās zēnu, ja tai ir meita."

„Tas ir jauns, atbildīgs darbs, par kuŗu būs atkal jāpiemaksā," mākslinieks bez kādas apdomāšanās teica.

„Dabūsi vēl pāris brīvpusdienu, labi treknas."

„Ārsti par šādu operāciju prasa tūkstošus," mākslinieks ar brīvpusdienu piedāvājumu nebija apmierināts.

„Cik tad tu īsti gribi?" Žirbinskis kļuva nepacietīgs.

„Piecdesmit dolaru vē nebūtu nekāda nauda tagadējā inflācijas laikā," Ceriņš sprieda.

„Tikai viens otas vilciens pāri attiecīgai vietai, un tu nekaunies noprasīt veselu pus simtu!"

Žirbinskis tā bija noskaities, ka nesolīja mākslinieka nekā.

Kad māte un bērns bija no slimnīcas pārvesti, Žirbinskis Stefāniju maigi apskāva un teica:

„Lai glezna paliek nepārzīmēta, mums nākošais būs dēls!"

„Varbūt," Stefānija skumji pasmaidīja, zinādama, ka Žirbinskis nekad nekļūs tēvs.

39.

Kalumam lidmašīnas biļete bija jau kabatā. Viņš šinī pilsētā klusi bija ieradies un tikpat klusi gribēja atkal pazust. Lūcija un Pastalnieks gan iebilda, ka vēl šovasar varēja taču pie viņiem padzīvot, kad bargā ziema pārdzīvota, bet drīz samierinājās. Ko tur svešu cilvēku it kā saitē turēs!

Kalums uzmeklēja soliņu, kur pirmo reizi šinī pilsētā bija saticis Mārtiņu Prieduli. Tajā bija iegriezti daži jauni burti. Kalums tiem vēl pievienoja „St." un „A. K." un iepriekšējā gada datumu, pasmaidīdams par savu sentimentālitāti. Somu architekta Viljo Revella celtie pilsētas valdes nama bloki augstu sniedzās pret zilajām pavasaŗa debesīm. To virsotnes likās viegli šūpojamies, pārpeldot pāri dažiem baltiem mākonīšiem. Strūklaka svieda gaisā priecīgas ūdens šaltis. Vējš sīki raustīja daudzos karogus augstajos mastos ap laukumu, kur notikušas daudzas demonstrācijas par tagad modē nākušajām cilvēka tiesībām. Ziemsvētku nedēļās tur pie improvizētiem ziedojumu vākšanas katliem savos formas tērpos stāvējušas pestīšanas armijas kareives, lai svētkos iepriecinātu daudzos pilsētas slaistus.

Prieduļa sols, kā Kalums to sauca, tagad stāvēja vientuļš un tukšs. Priedulis te sen vairs nenāca, kopš Mirdza bija ieradusies no Latvijas un atstājusi savas kolchoza cūkas likteņa varā. Tepat vaļējā mašīnā bija piebraukusi Stefānija un pamājusi Kalumam ar savu labi kopto roku. Kalums vēl brīdi uzkavējās šinī vietā, tad lēni piecēlās un gāja tālāk. Stūŗa māja, kuŗā atradās Žirbinska restorāns, bija paplašināta. Tur vēl kaut ko darīja inženieŗa Margoda Rājuma daži strādnieki. Kalums restorānā neiegriezās, lai nebūtu jāsatiek Nikolajs Žirbinskis, kas tagad atkal mīlināsies ar Stefāniju un velti gaidīs, kad tā viņam dāvinās dēlu.

Kalumam šī pilsēta pēkšņi likās pretīga. Viņš to tagad ienīda. Te bija nolaupīta viņa Stefānija un viņa bērns, kas mīlēs svešu cilvēku un to sauks par savu tēvu. Tikai ātrāk projām no šīs vietas!

Kalums lidmašīnā sēdēja pie paša loga. Blakus apsēdās kāds pasažieris. Kalums sniedza roku un nosauca savu vārdu.

„Guntis Salāts!" atbildēja ceļabiedrs.

„Tātad mana vasaras stāsta autors!" Kalums bija pārsteigts. „Gan latvisks, bet tāds neparasts vārds. Ja to uzrakstītu daudzskaitlī un bez gaŗumzīmes, ar diviem „t", iznāktu Salatti. Domātu, ka italietis."

„Arī mani kāds ir izdomājis," Salāts atzinās.

„Tātad mēs abi neeksistējam?" Kalums jautāja.

„Mēs visi eksistējam un kopā lidojam. Šeit mēs sēžam ar radniecīgām īpašībām — naidu, skaudību, mīlestību, neiecietību..." Salāts nopietni teica.

„Vai arī Jānis Pastalnieks, Lūcija Vāvere, Mārtiņš Priedulis, Mirdza un Juris Spogulis lido kopā ar mums?"

Arī viņi, tava Stefānija ir pie mums, Narda un visi citi — Margods Rājums, Nora, Džēms Kollins, Žirbinskis, jaunais Pastalnieks Linards"...

„Tu neminēji Pēteri Ceriņu."

„Varbūt šinī pulkā iemaldījies arī Pēteris Ceriņš. Viņu būs grūtāk atrast."

„Kurp mēs tagad lidojam?" Kalums pēc brīža jautāja.

„Mēs visi lidojam uz saviem kapiem," Salāts tikko dzirdami atbildēja.

Lidmašīna pacēlās augstu virs mākoņiem. Tie peldēja apakšā kā sabangota jūŗa. Kalums paraudzījās pa logu. Virs galvas plētās zilas debesis un spīdēja spoža saule.

„Debesis nav tālu!" viņš klusi teica.

Modris Lorbergs

NENOTIKUSI INTERVIJA

Kā jau sapnī,
Viņas Majestāte Karaliene
pienāca klusi
un negaidīta —
Laikam vēlējās
kārtīgu cilvēku satikt
un prātīgi parunāt — — —

Kā tagad pašam
un kā Olaines pusē?
karaliene jautāja
un neaicināta apsēdās
teltenes priekšā.

Jūsu Majestātei
par apvaicāšanos un vizīti
tencinu ļoti —
uztraucies atbildēju,
un mēģināju apsegt
brūnīgos kailumus —
Kā jau ziniet,
kopš Olaines pagasta senči
noraidīja būvplānus
Rīgas pilij, miestam un ostai
Pastmuižas pļavās pie Misas,
miera nav bijis
Rīgas, Pēternieku,
ne arī Olaines pusē,
tāpat kā nebūs
Jāņa Mārziņa
un manā prātā —

Vai tad nav mēģināts
ar paneļiem, kongresiem
un ļielsarīkojumiem
nemiera lietu
risināt demokratiski
pa sakaru ceļu? —

Atbildi negaidījusi,
viņa piecēlās un teica:
Jauki bija tikties —
Vēlētos vēl palikt
un risināt arī jūsu problēmu
angliskā mierā un veidā
pat vienpuses paneli
tā paša atņemtā zelta dēļ,
bet nedrīkstu nokavēt sākumu
sporta svētkiem rietumu pusē.
Mans karaliskais sveiciens
Jūsu varenam pagastam
un Jānim Mārtiņam —
teica un aizgāja neatskatīdamās
Viņas Majestāte Karaliene — —

Atmodies jaudu
ka mjera nebūs
arī nākošā stundā ar pusi,
jo Saulaines un Sidrabenes
nometņotāji bērni
valstssacīkstē spēlēs volejbumbu
pēc saviem likumiem.

1978. g. augustā

Mirdza Kroņleja

ŠĶIROTIES

1978. g. 3. jūlijā aizsaulē
aizgājušai Mirjāmai Bērziņai

Noliecās puķes,
apklusa dziesma,
Kokos ieskrēja rietumu vējš.
Skaudri kā neapdzisusi liesma
Šķiršanās sāpes dvēseli plēš.

Neraudiet mīļie,
sasniedziet rokas,
Ātri kā sapnis šī dzīve
var skriet.
Mūžības lielajiem,
gaišajiem vārtiem
Nevienam gaŗām
mums neaiziet.

Klusumā dziļā
jauni plauks ziedi,
Vieglas kļūs sirdis, asaras žūs,
Mīlestības un draudzības saites
Šai saulē, viņsaulē savieno mūs.

RELIĢISKĀ DZĪVE

Ceļš uz mūžīgās pilnības ideālu — Dievu

Ļaudis kristīgās dzīves mācību dažkārt pārprot un pieņem par neīstenojamu. Tāpēc tā vai nu nebūtu obligāta, vai tai jābūt „pārveidotai", nolīdzinātai līdz tām robežām, kurās mūsu sabiedrība tai spētu sekot. Domā, ka pilnīga sekošana Kristus mācībai neiespējama, jo tā varētu pārveidot mūsu dzīves kārtību. „Ja cilvēks sekotu visam tam, ko Kristus māca, tad viņš iznīcinātu savu dzīvi", saka šie apšaubītāji. Viņi domā, ka nerūpējoties par rītdien, par to, ko ēst un ko dzert, un ko ģērbt, ka neaizsargājot savu dzīvi, nepretojoties ļaunnam ar varu, atdodot savu dzīvi par citiem un ievērojot pilnīgu šķīstību, cilvēka dzimums nevarētu nemaz pastāvēt.

Kristus mācība vada cilvēku uz mūžīgo ideālu — Debesu Tēva bezgalīgo pilnību, pēc kuras katram jācenšas, lai uz kādas nepilnības pakāpes tas atrastos. Kristus dod savu mācību, ņemot vērā to, ka absolūta pilnība nekad nebūs sasniedzama, bet ka pati censšanās uz pilnību, bezgalīgu pilnību, vienmēr palielinās ļaužu laimi.

Patiesā dzīve, pēc mūsu laicīgās dzīves nosacījumiem, pastāv rīkojumu un likumu ievērošanā. Pēc Kristus mācības tā pastāv tuvināšanās norādījutai un katra cilvēka sevī apzinātai dievišķai pilnībai. Dievišķā pilnība ir cilvēka dzīves bezgalīgais ideāls, pēc kura tas cenšas un tuvojas.

Nevarot prasīt par daudz — parasti saka ļaudis, apspriežot Kristus mācības prasības. Nevarot prasīt, lai pavisam nerūpētos par nākotni, kā tas Evaņģelijā esot teikts. Nevarot atdot nabagiem visu, bet tikai zināmu daļu. Nevajadzīgi esot censties pēc šķīstības, bet jāizvairoties no izvirtības. Neesot jāatstāj sieva un bērni, bet neesot arī vajadzīgs viņiem pieķerties kaislīgi u.t.t. Tā ļaudis cenšas samazināt un ierobežot mūžīgos ideālus, ko Kristus ir devis Kalna sprediķī.

Samazināt vai ierobežot ideāla prasības nozīmē ne tikai samazināt pilnības iespēju, bet zaudēt pašu ideālu. Ideāls, kas ietekmē un vada ļaudis, nav izdomāts ideāls, bet ir ideāls, kas mīt katrā cilvēka dvēselē. Tikai šis, bezgalīgās pilnības ideāls, iedarbojas uz ļaudīm un mudina tos darboties. Mērena, ierobežota pilnība zaudē savu iedirbes spēku uz cilvēka dvēseli.

Kristus mācība ar to atšķirīga no citām mācībām, ka tā vada ļaudis ne ar ārējiem likumiem, bet ar iekšēju apziņu par dievišķās pilnības sasniegšanas iespēju. Cilvēka dvēselē atrodas nevis mērenie taisnības un filantropijas likumi, bet gan pilnīgās, bezgalīgās dievišķās pilnības ideāls. Censšanās pēc šīs pilnības novirza cilvēka dzīvi no lopiskā stāvokļa uz dievišķo par tik, par cik tas šinī dzīvē iespējams.

Kalna sprediķī Kristus dotais mūžīgās pilnības ideāls cilvēkam šīs zemes mūžā nav sasniedzams. Mēs nevaram kļūt tik pilnīgi kā Mūsu Tēvs debesīs, kas ir mūžīgais ideāls, bet zināmas pakāpes uz šo ideālu cilvēkam sasniedzamas. Dzīve pēc kristīgās mācības ir virzīšanās uz dievišķo pilnību, mūžīgo ideālu. Galvenais kristieša pienākums — nepārtraukti virzīties uz mūžīgās pilnības ideālu — Dievu.

J. Šķirmants

Cerība bez šaubām

Turēsimies nešaubīgi pie cerības apliecības, jo uzticams ir tas, kas apsolījis.

Ebrējiem 10,23

Vai gan kāda cerība varētu būt tik droša, ka par to nekad nevarētu šaubīties? Dievs ir daudzkārt mūsu cerībām licis piepildīties, pie tam pat brīnišķīgāk, nekā esam drīkstējuši cerēt. Dievs ir lielāks un bagātāks, nekā spējam iedomāties un cerēt. Viņš dažkārt dod arī tur, kur pat neesam cerējuši un dos, kas pat prātā nav ienācis.

Dievs ir devis mums solījumus, uz kuriem varam droši cerēt un par kuriem droši nešaubīties. Šos solījumus Viņš apstiprinājis un atklājis Jēzū Kristū. Tādēļ arī Mārtiņš Luters savās Galda Runās saka, ka visa viņa ticība būtu nedroša un varbūt sabruktu, ja viņš nevarētu balstīties uz Jēzu Kristu, ar kuru Dievs apzīmogojis un piepildījis savus solījumus.

Tādēļ mums nenākas šaubīties, ko ēdīsim un ko dzersim, jo Tēvs debesīs gādā par mums. Lai kādas būtu nesamas nastas un jūgs, Kristus to dara vieglu. Viņā mums ir mūsu grēku piedošana un salīdzināšana ar Dievu. Ir augšāmcelšanās un mūžīga dzīvība ikvienam, kas uz Viņu tic.

Mums ir cerība, kas nepazīst šaubu. Pie šīs cerības lai turamies un nekad to nezaudējam. Mūsu sirds un prāts ātri kļūst vāji un šaubīgi, kādēļ aizmirstam Dieva apsolījumus un uzticību. Īpaši tad, kad pasaulē tiek lauzti tik lieli un svēti solījumi un jāredz un jāpiedzīvo tur tik daudzas vilšanās. Dažreiz var likties, ka nav nekā, kam varētu droši un pilnīgi uzticēties, būt brīvam no šaubām.

Lai mācāmies vairāk uzticēties Dieva solījumiem! Tie mūs nepievils. Lai zinām, viena cerība ir bez šaubu sēklas — cerība uz Dievu Tēvu.

Ja Viņš dažreiz mūsu cerību nepiepilda gluži tā, kā mēs vēlamies, lai zinām — Viņa prāts un griba ir augstāki par mūsu prātu un gribu.

Viņš savus solījumus pie mums piepildīs. Viņa uzticību nevar lauzt pat mūsu cilvēcīgās šaubas un neuzticība.

(Kārlis Arnolds Birznieks,1903)

Dieva griba

Esiet priecīgi vienumēr,
Lūdziet bez mitēšanās Dievu.
Par visu esiet pateicīgi! Jo tāda ir Dieva griba Kristū Jēzū attiecībā uz jums.

1. Tesaloniķiešiem 5,16 — 18

Kādā sniega bagātā ziemā vairākas lavīnas bija nobrukušas no Šveices kalniem, līdzi paņemdamas arī vairāku cilvēku dzīvības. Sniegā tika apraktas vairākas mājas, sarauti telefona un telegrafa vadi. Tā tika pārtraukti sakari starp vairākām apdzīvotām vietām.

Kristīgajam cilvēkam ir sakari ar Dievu, ko dod lūgšana. Arī šie sakari reizēm pairst, kad dažādās dzīves lavīnas apklusina, sastindzina mūsu lūpas, ka tās nespēj lūgt.

Apustulis Pāvils savā pirmajā vēstulē tesaloniķiešiem mūs mudina lūgšanā uzturēt sakarus ar Dievu.

Būs iebildumi, ka Dievu lūgt bez mitēšanās, it kā bez vajadzības, būtu pārspīlēti.

Pāvils apgalvo, ka būt priecīgam, lūgt bez mitēšanās ir Dieva griba. Tas ir — Dievs pats grib, lai mums ir šie sakari ar Viņu. Un Jēzus Kristus ir Tas, kurš mums palīdz, lai šie sakari nepārtrūktu. Tie arī nedrīkst pārtrūkt, jo citādi mēs esam padoti postam un iznīcībai.

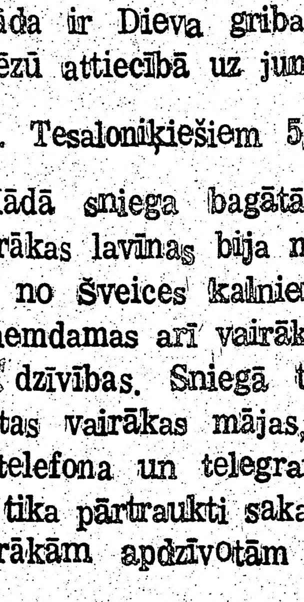

Visas dāvanas, ko saņemam, nāk no Dieva žēlastības pilnajām rokām. Tādēļ Dievs ir jāpiesauc lūgšanās un Viņam jātuvojas dziļā pazemībā. Viņš ir spēka devējs. Jo vairāk lūgsim, jo vairāk Viņš to mums novēlēs.

To visu zināja Pāvils. To viņš bija guvis savā bagātajā dzīves un darba pieredzē. Lūgšana daudzkārt bija viņu darījusi priecīgu un pateicīgu. Tāpēc viņš to ieteic arī visām savām draudzēm, un arī mums visiem.

Mēs Tevi lūdzam, visuspēcīgais Dievs. Tu vēlies mūs iepriecināt ar savām žēlastības dāvanām, un pie tam katru dienu no jauna. Piedodi, ka mēs Tevi tik maz esam lūguši.

Augusts Ķelle, 1912

„Cilvēks nedzīvo no maizes vien, bet n okatra vārda, kas iziet no Dieva mutes". Mateja ev. 4—4.

Klausaities latv. radio raidījumu katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja. Vilnis 1270.

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cres., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3827, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaide vasaras mēnešos būs sastopams pēc iepriekšējas sazināšanās. Mācītāja mājas tālr. 766-5525, Saulainē — 1 (705) 424-1118 no 7. jūlija līdz 6. augustam vai draudzes kancelejā,, tālr. 921-3827 otrdienās un ceturtdienās no pl. 13 — 20, izņemot laiku no 24. jūlija līdz 15. augustam, kad kanceleja būs slēgta.

27. augustā dievkalpojums nenotiks, Draudžu dienas Gaŗezerā.

Māc. J. Cālītis. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont., M4G 1V5. Tālr. 482-5743 mājās, 8 Rolland Road.

Mācītājs no jūnija beigām līdz augusta beigām būs sastopams pēc iepriekšējas sazināšanās. Sidrabenes tālr. 1-335-2030.

21. — 27. Draudžu dienas Gaŗezerā.

3. septembrī pl. 11 dievkalpojums Sidrabenē.

10. septembrī pl. 11 Kapu svētki.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2789. Toronto Augšāmcelšanās ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

27. augustā pl. 13 dievkalpojums dievnamā.

3. septembrī pl. 11 dievkalpojums Tālavā.

10. septembrī pl. 11 Kapu svētki Toronto latviešu kapos.

17. septembrī pl. 13 dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

24. septembrī pl. 13.30 dievkalpojums Grace United baznīcā Bramptonā.

Baptistu draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 16. Bībeles studijas un lūgšanas vakari trešdienās plkst. 19.30 Walmer Road baptistu dievnamā.

27. augustā dievkalpojumu vadīs V. Skudra.

3. septembrī dievkalpojums nenotiks.

Ar 10. septembri dievkalpojumi sāksies pl. 16 un turpināsies katdu svētdienu.

Māc. prāv. Dr. B. Kokins, 160 Sunnyside Ave., tālr. 533-9456 Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā pulksten 13.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Avenue South. Māc. K. Kušķēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G8, tālr. 385-9838.

Mācītāja K. Kušķēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl 19.30—21.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

27. augustā pl. 19 draudzes dievkalpojums baznīcā.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel 733-8906 Otavas latv. ev. lut. Miera draudzes Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā

Latviešu misijas radio raidījums

„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"

nepārtraukti 23. gada gājumā

Katru svētdienas rītu no pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM

No Niagaras WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis, 106 Dorset Rd. Scarboro, Ont., tālr. 261-4218

PRIECĪGA VĒSTS

Kristīgs latviešu radio raidījums
katru svētdienu pl. 2.45 pēcp.
no Niagaras WHLD raidītāja
Vilnis 1270 AM
Vadītājs Dāvids Ķikulsons
60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0682

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac. 100 Huntly Str., Toronto, no pirmd. — piektd. pl. 6.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta. Bufalo TV stac. 29, 700 Club, ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros.

Radio FM CBN 107.7 24 stundas. Tel. 889-3133.

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN CREDIT UNION

491 College St., Toronto, Ont., M6G 1A5

Tālrunis 922-2551

Birojs atvērts no otrdienas — piektdienai no pl. 10 rītā — 7.30 vakarā. Sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 1.00 pēcp.

Toronto nod. birojs 1539 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A5

Tālr. 533-9415

Atvērts no pirmdienas līdz piektdienai no pl. 10 rītā līdz pl. 7 vak. Sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 1 pēcp.

HAMILTONAS NODAĻAS BIROJS
16 Queen Street North, Hamilton, Ont. L8R 2T8. Tel. 529-7939
Birojs atvērts no otrdienas līdz piektdienai no pl. 4 pēcp.—8 vak. Sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 1 pēcp.

Augšminētie biroji vasaras brīvlaikā — no 15. jūnija līdz 15. septembrim SESTDIENĀS SLĒGTI.

LONDONAS NODAĻAS BIROJS
R. Bērziņa mājās
Birojs atvērts trešd. no pl. 7.00 — 9.00 vak.

„SAVINGS" NOGULDĪJUMA KONTS
Maksā 6.5% gadā, procentus aprēķina par katru dienu no mazākās summas kontā un izmaksā mēneša beigās.

PAR BRĪVU ČEKUS VAR RAKSTĪT
Par čeku kontu maksā 4% gadā, procentus izmaksā katru mēnesī, bet tikai, ja konta minima atlikums pārsniedz $500.

ILGTERMIŅA NOGULDĪJUMI
1 gada noguldījums $1000 min. par 8.25% gadā
3 gadu noguldījums $1000 min. par 8.5% gadā
Procentus izmaksā par gada ceturkšņiem.
3 gadu noguldījums $1000 min. par 9% gadā.
Procenti saņemami tikai pēc termiņa izbeigšanās.

Visiem minētajiem noguldījumiem ir dzīvības apdrošinājums. Ja noguldījumu uzsaka pirms termiņa, tad %% likme samazinās par 1%.

TERMIŅĒTI NOGULDĪJUMI
1 gada noguldījums $2000 min. par 8.5% gadā
Procentus izmaksā pēc noguldījuma termiņa izbeigšanās.
3 gadu noguldījums $1000 min. par 9% gadā
5 gadu noguldījums $1000 min. par 9.25% gadā

Procentus pieskaita noguldījumam reizi gadā, bet tiem nav dzīvības apdrošinājumu un ir uz noteiktu laiku. (Tas ir, tos nevar pirms termiņa notecēšanas izņemt.)

PENSIONĀRU NOGULDĪJUMS
1 gada noguldījums $2000 min. par 8.5% gadā, procentus aprēķina katra mēneša beigās.

RRSP UN RHOSP
Par katra noguldījuma veidu maksā 9.5% gadā.

HIPOTĒKAS AIZDEVUMI
Atklāta pirmā hipotēka līdz $100.000 — ar mainīgu likmi — 1.5% augstāka par bankas noteikto % pamatlikmi — pašreiz 10.75%.
Atklāta pirmā hipotēka līdz $100,000 par 10.25%.
Atklāta otrā hipotēka par 11.6% gadā.

AIZDEVUMI
Aizdevumi līdz $10.000 nodrošināmi pilnā apmērā ar noguldījumu kreditsabiedrībā par 11% gadā.
Personīgi aizdevumi līdz $10,000 par 12% gadā.
Jaunu automobiļu iegādei izsniedz aizdevumus līdz 80% no mašīnas vērtības, par 11% gadā ar tās ieķīlāšanu (chattel mortgage).

Aizdevumi līdz $50,000 nodrošināmi ar vērtspapīriem, piem. akcijas, bondi, hipotēkas un citi līdzīgi nodrošinājumi par 12% gadā.

RM
ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOME LTD
Thomas L. Morrison — Funeral Direktor
467 Sherbourne St. Toronto, Ont. M4X 1K5. Tel 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
Apbedīšanas ceremoniju izkārtošana

Plašā izvēlē
latviska un modernā keramika, skulptūras, sienas segas
Pieņem pasūtinājumus brokastu un pusdienu traukiem (īpatnēji latviski medus dzelteni un zaļi).
ZIGFRIDS JURŠEVSKIS — ZIGFRIDS ART POTTERY
1425A Bloor St. W., Toronto M6P 3L6, tālr. 536-8183

Latviska dāvana
SVĒTKOS
un vienmēr
Laikraksts Latvija Amerikā
Latvija Amerikā Publishing Ltd.
125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu piesūtīt manu dāvanu (L. A. abonementu), uz vienu gadu, sākot ar .....
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese .....
.....
.....
Lūdzu pievienot 1. numuram kartīti ar dāvinātāja vārdu .....
Esmu Latvija Amerikā abonents, tādēļ nosūtu speciāli dāvanām paredzēto maksu $18.—.
.....
(Vārds un uzvārds)
Adrese .....
(Adrese)

LATVIJA AMERIKĀ
LAIKRAKSTAM
125 BROADVIEW AVE., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz
☐ vienu gadu $25.00
☐ 6 mēnešiem $13.00
☐ 3 mēnešiem $ 6.50
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese .....
Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐
Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKA PUBLISHING LTD vārda

DV DRUVAS UN BRAMPTONAS NODAĻU ŠAUŠANAS SACENSBAS

M. Kalniņa lauku īpašumā pie Oranžvilles 12. augustā notika gadskārtējās DV Druvas un DV Bramptonas nod. šaušanas sacensības ar mazkalibra šautenēm DV Druvas nod. izkārtojumā. Sacensības vadīja DV Bramptonas nodaļas valdes priekšs. E. Ronis, par tiesnešiem darbojās A. Runcis un J. Ronis. Piedalījās 22 dalībnieki, no tiem 4 dāmas un 2 jaunieši. Pēc sacensībām dalībniekus uzrunāja DV Druvas nod. priekš. A. Kalniņš un DV KV Sporta dalas vad. J. Treijs. DV KV priekšnieks V. Plūdons pasniedza uzvarētājiem balvas.

DV Bramptonas nod. vispārējā klasē 1.v. ieguva A. Runcis ar 96 punktiem no iesp. 100, iegūstot arī 1.v. senioru un pensionāru klasē un vēl speciālu balvu par lielāko punktu kopskaitu. Iepriekšējā gadā savā īpašumā izcīnīto J. Verļa piemiņas balvu A. Plūdums dāvāja atpakaļ otrreizējai izcīņai. To tagad ieguva A. Runcis. 2.v. — E. Ronis ar 96 punktiem, 3.v. — A. Plūdums ar 95 p. un 4.v. — J. Ronis ar 73 p. Senioru klasē: 1.v. — A. Runcis, 2.v. — E. Ronis, 3.v. — J. Ronis. Pensionāru klasē: (ceļojošā balva kopēja ar DV Druvas nod.) 1.v. — A. Runcis, 2.v. — A. Kalniņš, 3.v. — V. Jēgers un 4.v. — J. Ronis.

Dāmu klasē: 1. vietā Mirdza Rone ar 85 punktiem, ieguva ceļojošo balvu, 2.v. Mudīte Rone DV Druvas nod. dāmu klasē 1.v. — Marija Beņķīte ar 75 p., iegūstot ceļojošo balvu, 2.v. — Astrīde Beķīte ar 72 punktiem. Vispārējā vērtējumā 1.v. — A. Kalniņš — ceļojošā balva, 2.v. — V. Jēgers un 3.v. — Marija Beņķīte.

Pārsteiguma balvu saņēma A. Andersons kā vecākais dalībnieks par parādīto lielāko centību. Apbalvotie saņēma arī personiskas balvas, ko bija sarūpējušas DV Druvas un DV Bramptonas nod. No viesu dalībniekiem sevišķi labi rezultāti bija Melderu ģimenei no Kičeneras: tēvs un dēls sasniedza 98. p. un māte 97 p. no iespējamiem 100. J. Eglītis sasniedza 95 p., E. Berķis — 93 p. Citu rezultāti bija zemāki. Izsniedza arī ceļojošo balvu par labākiem sasniegumiem pag. medību sezonā. Ceļojošo balvu par alņiem ieguva Jānis Verlis. Nobeigumā DV KV priekšn. V. Plūdons izsniedza Intai Purvai medāļu bronzā par sasniegumiem kultūras laukā.

Pēc šaušanas sacensību beigām turpat notika DV Druvas nod. rīkotā zaļumballe, spēlējot plašu mūziku: **J. R.**

Saulaines bērnu svētku loterijā neizņemtas šādas balvas: nr. 6 — Zemgales spilvens, nr. 31 — sienas sedziņa, nr. 34 — iepirkšanās zīme, nr. 37 — pārsteiguma manta.

Balvas var saņemt Saulaines virtuvē pie Ērikas Reinfeldes. Telefons 1-705-424-1118.

Latviešu apriņķī šaušanas sacīkstes

Pēc DV Druvas un Bramptonas nodaļu šaušanas sacīkstēm dienā, vakarā notika zaļumballe Mārtiņa Kalniņa īpašuma birzī. Sarīkojumu ievadīja uzvarētāju apbalvošana ar Druvas nodaļas priekšnieka A. Kalniņa uzrunu. Šaušanas sporta dalībniekus apsveica DV Kanadas valdes sporta daļas vadītājs J. Treijs. Apbalvojumus pasniedza DV Kanadā valdes priekšsēdis V. Plūdons ar DV Bramptonas nodaļas priekšsēdi E. Roni un A. Kalniņu. Īpašu balvu par sekmēm alņu medībās saņēma Bramptonas nod. biedrs J. Verlis.

V. Plūdons ar DV KV bronzas medaļu apbalvoja rosīgo LNAK kultūras nozares vadītāju Intu Purvu. Bija reti jauks laiks, tādēļ daudzi nodevās volejbola spēlei.. Dejotājiem par skaņu lenšu mūziku gādāja A. Kalniņš. Druvas nodaļas vanadžu kopas priekšniece Marijas Beņķītes vadībā darbojās ēdienu bufete, kuŗā vēl rosījās Astrīde Beņķīte, Tālija un Rasma Plūdumas un Māra Eglīte. Loterijā varēja laimēt lauku ražojumus.

Jaukajā brīvdabas sarīkojumā bija ieradušies ciemiņi arī no citiem latviešu centriem, kā arī piedalījās DV KV sēdes dalībnieki.

O. K.

Dr. A. Berķa jauns peldēšanas veikums

Longvūdas kolledžas vēstures profesors 62 g. v. Dr. Aleksandrs Berķis 27. jūlijā pārpeldējis Česapikas līci (Merilendā), sākot peldēšanu no Rozhevenas, šķērsojot Česapikas līci un izkāpjot krastā Koačes salā, kā tas bija redzams arī televīzijā. Viņš salu sasniedzis pēc 11 stundu un 50 minūšu pavadīšanas ūdenī. Berķis mainījis peldēšanas virzienu uz Koačas salu, kad motorlaivu vadītāji, kas viņu pavadījuši, brīdinājuši par vēja virziena un straumju maiņu. Šo peldēšanas veikumu aprakstījuši arī divi Virdžinijas galvaspilsētas laikraksti. Pretēji paredzētajam rāmajam ūdenim un labvēlīgajām straumēm, spēcīgie viļņi un pretēja virziena straumes pēdīgi kavēja A. Berķa peldēšanu, bet viņš tomēr mērķi sasniedza un līci pārpeldēja, lai gan divas jūdzes šaurākā vietā nekā sākumā bija iecerējis. Šopavasar A. Berķis veica arī 100 jūdžu peldējumu Floridā. Viņš pirms peldēšanas ieziedis ķermeni un aizbāzis ausis. Garās distances pierādījušas, ka tās var veikt arī pēc *60 vai pat* 70 gadu vecuma sasniegšanas. „Peldēšana nodrošina labu veselību un ilgu mūžu", izteicies profesors.

Amerikāņiem izdevies

Pēc divu angļu gaisa balonistu nesekmīgā mēģinājuma šķērsot Atlantijas okeanu, uzsākot savu lidojumu no St. Džonas Ņufaundlandē, okeanu šķērsot izdevies trim amerikāņu balonistiem, kas pēc okeana pārlidošanas 18. augustā nolaidušies pie Parīzes, kur tos sagaidījuši tūkstošiem apsveicēju. Ceļojums pāri okeanam bijis 3.200 jūdžu un beidzies 60 jūdzes no Parīzes, labības laukā.

OTAVA

● DV Otavas nodaļa rudens sezonu atsāks ar DV teātŗa Kanadā izrādi Trīs dienas Plaza viesnīcā 16. septembrī, pl. 18.30. Izrāde notiks Lakeside Recreation zālē, Britania parkā. Pēc izrādes saviesīgs vakars ar Imanta Ķipja deju mūziku. Apmeklētāju rīcībā pilna bufete. Ieeja 6 dol.; studentiem un pensionāriem puscena.

TEAKWOOD mēbeles

Hwy 7

791-2355

Pārdošana noliktavā

Einar Clausen Ltd.

Steels Ave.

Airport Rd.

Yonge St.

Don Caster Ave.

881-0000

LOTUS FLOWERS

792 Bathurst St., (Pie Bloor St.) Toronto Ont. M5R 3G1

Tel. 533-3884

PUĶES - GRĀMATAS

DAIĻAMATNIECĪBAS IZSTRĀDĀJUMI

Vienalga, kur dzīvojat: Sidnejā, Stokholmā vai Sanfrancisko — rakstiet, telegrafējiet, telefonējiet, un jūsu puķu pasūtinājumu izpildīsim nekavējoties. Ināra un Arvīds Tīruni

PAVASARA LE 1-7353

DELIKATEŠU VEIKALS UN KONDITOREJA

361 Roncesvalles Ave. Īpašnieks K. KEDZIERSKI

SKYLINE REAL ESTATE LIMITED

2100 Dundas St. West, Toronto M6R 1W9

533-8553

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI UN APDROŠINĀŠANA

Ilmārs Jankovskis

Realtor

BONUS DRAW AUG.31

Viens miljons dolaru ekstrā

100 papildlaimestu — 10.000 dol. katrs

Vintario lozēm 31. augusta izlozei divējādi numuri.

1 Kārtējais piecskaitļu Wintario lozes numurs ar serijas numuru. Piecas iespējas laimēt $100.000 un vairāk nekā $90.000 kopvērtībā citi laimesti, visi atbrīvoti no nodokļiem.

2 Astoņskaitļu prēmiju izlozes numurs. Ja prēmiju numurs uz jūsu lozes tieši atbilst vienam no 100 īpaši izlozētiem prēmiju numuriem, jūs laimējat $10.000, atbrīvotus no nodokļiem.

Par dolaru jums ir abas iespējas. Pamatojas uz 96 ložu serijām.

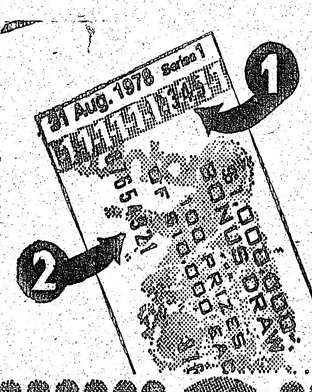

IEGĀJĀJIETIES LOZI TŪLIŅ.

Šai speciālajai prēmiju izlozei biļetes pārdos līdz ceturtdienai, 1978. g. 31. augustam plkst. 6 vak., lai izdarītu iepriekšējo prēmiju izlozi.

Lozes tiek pārdotas ātri, tāpēc negaidiet. Iegādājieties savējo tūliņ. Un nenokavējiet īpašo vienas stundas Vintario priekšnesumu televīzijā, ko sniedz

Monmouth Township ārēnā, Wilberforce, plkst. 9 vak.

wintario BONUS DRAW

WE ALL WIN ONTARIO LOTTERY CORPORATION

BROADVIEW WOOLS, ARTS & CRAFTS

Īpašn. Elza Avots

Veikali Toronto:

674 Broadview Ave., pie Danforth, tel. 469-2005
9 Queen St. East, pie Yonge ielas 368-5011

Liela izvēle īstas un sintētiskas vilnas dzijas, vietējās un ārzemju; aužamās dzijas, vilnas dūņari. Materiāli dažādu latvisku rokdarbu sagatavošanai, linu materiāli, diegi, audekli, kanva visādos rupjumos. Dāvanām dažādi rokdarbi un audumi atsevišķi tautas tērpu gabali. Padomi rokdarbu jautājumos.

Veikali atvērti:

Pirmd., otrd. un trešd. no 9 rītā — 6 vak.;
ceturtd. un piektd. no 9 rītā — 8 vak.;
sestdienās no 9.30 rītā — 4 pēcp.

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS

dabīgs, nepasterizēts

Ziedputekšņi Pollen)

Peru pieniņš (Royal Jelly) no

ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM

30 Dewson St., Toronto, Ont. M6H 1G5, tel. 534-0563

BĒRZIŅŠ Realty Ltd. Arnolds un Herberts Bērziņš
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA UN NOTĀRS

5385 Yonge St., Suite 20, (Northtown Shopping Plaza) 223-6337 Willowdale, Ont.

445-5325
72 Northdale Rd., Willowdale, Ont.

SAVITNIEKS GENERAL INSURANCE COMPANY
LIFE ASSURANCE COMPANY

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502

ZIEDI KATRAI VAJADZĪBAI
LIETIŠĶĀS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKALA A. GUGĀNA ROTAS

Veikals atvērts ceturtdienās līdz pl. 8.00 vakarā.

Māra Gugāns-Lūsis

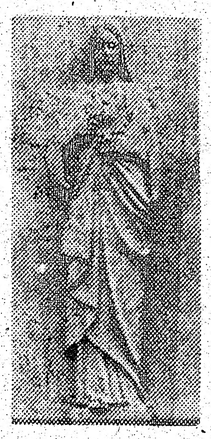

Gatavo pieminekļus un skulptūras

CANADIAN ART MEMORIALS LTD.
Port Credit, Ont.
Tēlnieks P. POLNA
16 Bowden Street,
Toronto, Ont. M4K 2X2
Tel. 466-7580

JAUNAS GRĀMATAS

Edg. Dunsdorfs — Kārļa Ulmaņa dzīve	$33.50
J. Roze — Latvijas rītausmā, saulrietā	$10.50
A. Brastiņš — Saules teiksma, t. dz. apc.	$12.00
Mārtiņa dziesmu grāmata II daļa	$11.00
Z. Sarma — Kolimas piezīmes	$3.00
Latviešu karavīrs 2. pasaules kara laikā	$21.00
A. Voitkus, — Ogles pelnos, rom.	$9.00
E. Aistars, Savā zemē, rom.	$9.50
Rūgtais Apīnis Nr. 50	$2.50
L. Grābeklis — Destiny's Darling	$12.75
V. Mežezers — The Herrnhuterian Pietism in the Baltic	$6.95
Gaismas pils viesi (Jelgavas skol. inst.)	$18.00
Valda Dreimane — Kad bēg putni, dz.	$5.00
Prof. Dr. L. Adamovičs — Raksti par Latvijas baznīcas vēsturi	$6.00
Lietiškā māksla Nr. 11	$3.50
Brīvības saule (Zedelhemas novietnes avīze)	$21.50
A. Plensners—Divdesmitā gadsimta pārvērtības	$11.-
A. Gailītis — Brīvības dziesma, rom.	$9.00
M. Čuibe — Vakarlaiva, dz.	$10.00
Archīvs 17. sējums	$10.00
H. Hartmanis — Dzīves krustceļos, atm.	$10.00
Ed. Mednis — Pirmais pasaules karš	$5.50
Kalpošana garā un patiesībā: Archib. Dr. K. Kundziņa pieminai	$6.00
Reiz kas citādāk (Hum)	$6.25
P. Gruzna un O. Liepiņš — Mamona gaitnieki	18.00

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5
Tālr. 921-7121
Pasta sūtījumiem jāpieskaita 10%

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.

Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19¾ märc. netto

LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ

Biroja laiki — pirmd., otrd., ceturtd. un piektdien no pl. 9.00 — 17.00
Piektdienās vēlāk laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu.
sestdienās no pl. 9.00 — 16.30, trešdienās birojs slēgts.

Baltic Exporting Co.

482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.

M6R 2N5. Tālr. 531-3098

Ja esat nodomājuši iegādāties
JAUNU 1978. GADA AUTOMAŠĪNU
apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS
CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO
OLDSMOBILE - CHEVY II - CHEVETTE
Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi
HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131

Robertson Motors Ltd.
1555 Danforth Ave., Toronto, Ont.

LONDONA

Prāvs skaits Londonas latviešu pulcējās sestdien 5. augustā, Jāņa Kalniņa lauku īpašumā pie Grantonas uz gadskārtējo "pupu balli". Lielajos katlos improvizētās lauku virtuvēs vārījās garšīgās pelēkās cūku pupas, gan pākstis gan izlobītās. Mājastēvs bija rūpējies arī par pārsteigumiem — laimes akā laimētāji izvilka buntītēs sasietos burkānus, sīpolus, bietes u.c. lauku labumus, kā šūnu medu rāmītī vai jau burciņās.

Londonā kapusvētki notika 13. augustā latviešu nodalījumos. Vudlandes kapsētā pulcējās ap 80 tautiešu, kur pēc svētbrīža iesvētīja piemineklī M. Lībja ģimenei. Otrā Mt. Pleasant kapsētā — svētbrīdī piedalījās ap 50 tautiešu. Abus svētbrīžus vadīja mācītājs J. Praulinš.

Par Londonā rīkotiem Aglonas Dievmātes svētkiem sīkāk ziņos katoļu kopas pārstāvis. Tie notika 12/13. augustā.

F.A.

GRAND RAPIDI

Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzes kapu svētkos 6. augustā Vūdlavna kapsētā latviešu nodalījumā dievkalpojumu vadīja un spredikojā draudzes māc. J. Mednis. Viņš arī iesvētīja kapa piemiņas akmeņus Konstantinam Kalējam, Kārlim Valdusam, Jānim Rutmanim, Ninai Ulinskai, Dainai Veinbergai, Arvidam Stukmanim, Ansim Veinbergam un Andrejam Barkanam. Māc. J. Mednis noturēja īsu svētbrīdi pie prāv. Jāņa Ozola kapa. Bija daudz apmeklētāju. Piederīgie bija puškojuši savu aizgājušo tuvinieku kapu kopas ar krāšņiem ziediem. Šinī pašā dienā māc. J. Mednis vadīja kapu svētku dievkalpojumu Grand Havenas kapsētā, kur iesvētīja kapa piemiņas akmeni Augustam Virsim.

V.Z.

DV klubā Toronto ar 25. sept. atbrīvojas
BĀRA PĀRZIŅA VIETA.
Par pienākumiem un atlīdzību lūdz sazināties ar A. Šternu, 787-6256.

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician

VĀCU OPTIĶIS —

Speciālizējies kontaktlenžu nozarē. Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.

1586 Bloor St. W. Toronto, vienu bloku no Latviešu kreditsab. Dundas - Bloor nodaļas. Telef. 535-6252.

LATVIEŠU HUB
491 College St., Toronto
IZIRE TELPAS
parīvojumiem - viesībām
lielj viesību galdus
Tel. 922-2931

Daugavas Vanagu nams

PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI

115 BROADVIEW AVE.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmd. līdz ceturtd., iesk., no pl. 12 dienā — 12 naktī,
piektdienāsun sestdienās no pl. 12 dienā līdz 1 naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

DEŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

kas? kur? ko?

Town & Country Real Estate Ltd.
V. Palma - pārstāvis

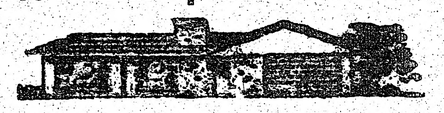

41 Heathcote Ave., Willowdale, Ont. M2L-1Y9
Tel. 444-2447

Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

Alcan Building Products
Authorized Dealer
ALCAN

Māju īpašnieki!

Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem

ir trīs veidi, kā varat ietaupīt ar ALCAN SIDING:

2) Instalācijas un apkures izdevumus
1) Ietaupa darbu un laiku
3) Uzlabo izskatu un līdz ar to mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantiju.

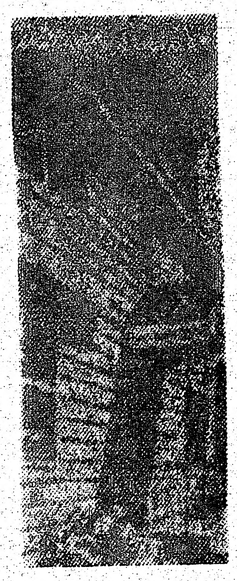

△ LIETUS NOVADA CAURULES
△ LOGUS
△ DURVIS
△ MARĶĪZES (Awnings)
△ JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)

CENTURY ALUMINUM ISTALLERS
534-2864 Īpašnieks Artūrs Mūne
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X3

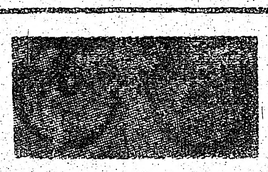

RATAS

— IGAUŅU OPTIĶIS

247 Danforth Avenue. Tel. 465-6251

Gatavo brilles pēc receptēm

Zeiss ● Rodenstock ● Crist Dior rāmji

Speciālitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaktlēcas (soft)

Pulksteņi: Omega, Triosot, Bulova.

Latviešiem atlaide

A. Eglītis — TV RENTALS

1708 Queen St. W. Toronto M6R 1B3

Tel. 537-1401

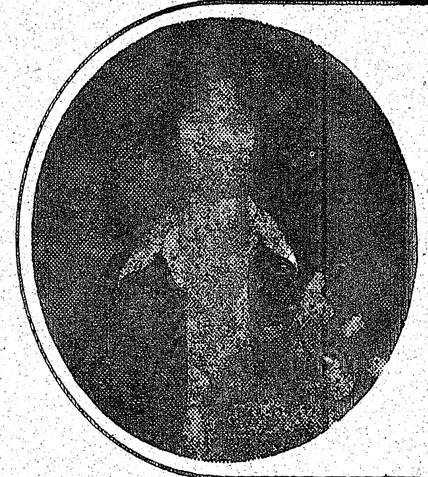

25 gadus mēs esam palīdzējuši radīt miljonu atmiņu attēlus no ievērojamiem dzīves notikumiem un personām.

BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA
247 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2 (416) 863-1166

BROADVIEW DELIKATESU VEIKALS

141 DANFORTH AVE.

Tel.: HO 5-9905 *Ausma Miķelsone*

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

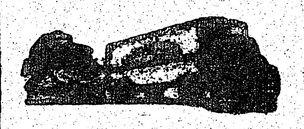

BALTIC MOVERS

TĀLR. 534-1403, Toronto

DIMANTI ● PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS

Zeltkalei

Aldonas ĶIVLENIEKS - KORMS

VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ
964½ Bloor St. W., Toronto, Ont. M6H 1L6. Tālr. 533-2837

R. S. KANE Ltd.

apbedīšanas birojs

4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale

221-1159

M. LUNSKY, O.D. M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI

Iepriekš pieteikties
Tālr. 921-3924

470 College St. (Pie Bathurst)
Toronto M5G 1A5

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI

- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- ŽURNĀLI
- AVĪZES
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM

- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber

PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE., TORONTO, ONT. M4M 2E9

(416) 466-1514

Amber Printers & Publishers Ltd. Toronto nesen iespiedusi Eduarda Freimaņa romānu Divas pasaules, glītā kabatas formāta izdevumā (Paperback), kas latviešu trimdas grāmatniecībā līdz šim nebija praktizēts. Grāmatai 332 lappuses un tā maksā $3.50. Atkalpārdevējiem 20 proc. atlaide, un tā pieprasāma apgādam.

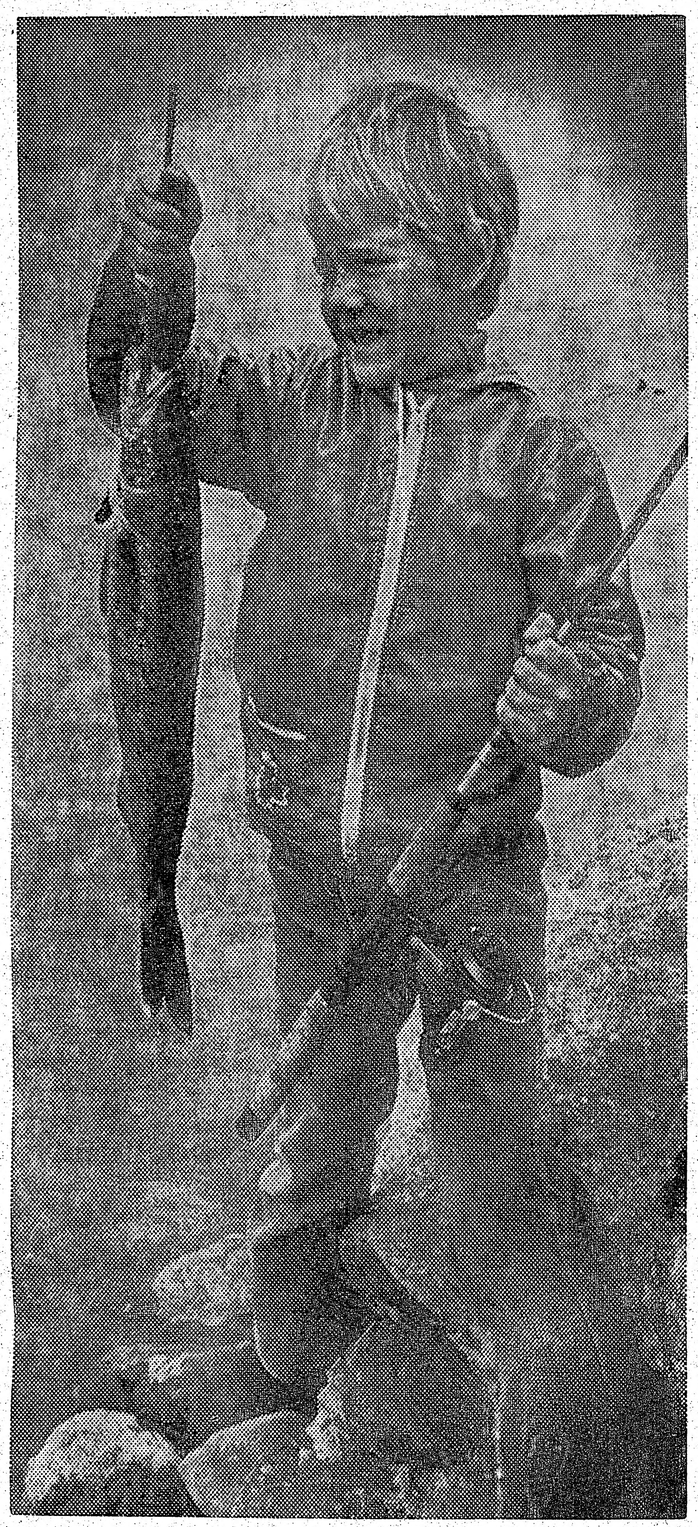

„Kas tas par nezvēru?" jautā 6 g. vecais Ēriks Kvēps pēc brangā 3 mārc. pikreles loma Jangspointā, Ontario.
Foto: J. Ligers

Daugavas vanagi rosās vēlēšanām

Daugavas Vanagu centrālā valde izsludinājusi organizācijas priekšnieka un vanadžu priekšnieces vēlēšanas laikā no 1. oktobŗa līdz 1. novembrim. DV priekšnieka un vanadžu priekšnieci pārvēl katru trešo gadu aizklātā balsošanā. Balss tiesības ir visiem organizācijas biedriem. Organizācijas priekšnieka ievēlēšanā piedalās vanagi un vanadzes, bet vanadžu priekšnieces ievēlēšanā tikai vanadzes.

Šogad vēlēšanas noritēs visās 12 zemēs, kur kopskaitā darbojas 133 DV apvienības, nodaļas vai kopas. Par kandidātiem DV priekšnieka amatam delegātu sapulcēs izraudzīti divi kandidāti — līdzšinējais DV priekšnieks Jānis Frišvalds no Anglijas un DV Rietumvācijā valdes priekšsēdis Jēkabs Leitītis. Līdzšinējai vanadžu priekšniecei Marijai Ķeņģei vairs nekandidējot, vanadzes savās delegātu sapulcēs pa kandidātēm vanadžu priekšnieces amatam izraudzīja tagadējo DV centrālās valdes ārējās informācijas daļas vadītāju Austru Liepiņu no Anglijas un Kanadas vanadžu priekšnieci Ilgu Breikšu. Visas izraudzītās personas ir ar lielu pieredzi sabiedriski politiskā darbā un ilgus gadus veikušas vadības amatus DV organizācijā.

Jānis Frišvalds DV organizācijā aktīvi darbojas kopš 1949. g., kad pēc iecelošanas Anglijā piedalījās Notinghamas DV nodaļas dibināšanā un tika ievēlēts nodaļas valdē, pēc tam Anglijas DV valdē un izraudzīts par DV centrālās valdes informācijas nozares vadītāju. No 1967. g. līdz 1973. g. Jānis Frišvalds bija Anglijas DVF valdes priekšsēdis un DV centrālās valdes priekšsēža vietnieks. 1973. gadā viņu ievēlēja par DV organizācijas priekšnieku; šo amatu viņš sekmīgi veic vēl tagad.

Jēkabs Leitītis ir labi pazīstams DV darbinieks Rietumvācijā jau kopš 1945. gada. Ir bijis vairāku Rietumvācijas DV nodaļu valdes priekšsēdis vai loceklis. 1973. gadā viņu ievēlēja par DV Rietumvācijā valdes priekšsēdi un DV centrālās valdes priekšsēža otro vietnieku. Šos amatus J. Leitītis pašaizliedzīgi veic vēl tagad. Abi kandidāti līdzšinējā darbā sevi parādījuši par spējīgiem vadītājiem, ar nelokāmu nacionālu stāju un bijuši bezkompromisa cīnītāji pret komūnismu un Latvijas okupantiem, lai tuvotos organizācijas augstākajam mērķim — brīvai, neatkarīgai Latvijai. Visu zemju DV organizācijas darbinieki, izraugot viņus par kandidātiem organizācijas augstākajam amatam, ar to vien jau apliecinājuši un izteikuši savu turpmāko nostāju — bezkompromisa cīņu par brīvu, neatkarīgu Latviju. Abi kandidāti izraudzīti no Eiropas. Ar to ir pateikts, ka DV vēlas, lai centrālās valdes mājoklis arī turpmāk būtu Eiropā, jo statūti nosaka, ka mājoklim jābūt tajā zemā, no kuŗas ievēl DV organizācijas priekšnieku. Tās zemes vanagi, no kuŗas ievēlēts priekšnieks, izrauga arī sekretāru un kasieri, kas kopā ar priekšnieku veido DV centrālās valdes prezidiju, kas īsteno lēmumus un pārzina darbvedību. Pārējos DV centrālās valdes locekļus ievēl atsevišķo zemju DV delegātu sapulcēs.

Arī vanadzes par kandidātēm organizācijas vanadžu priekšnieces amatam izraudzījušas darbinieces, kas jau ar savu līdzšinējo darbu vanadžu mērķus ir aktīvizējušas saskaņojušas un cēlušas kā noteiktu idejisku misiju, kas jāveic visām vanadzēm savās ģimenēs, vispārējā jaunatnes nacionālā audzināšanā un grūtdieņu aprūpē atsevišķās zemēs un globālā mērogā.

Vanadžu priekšnieces kandidāte Austra Liepiņa jau līdz šim veic DV centrālās valdes ārējās informācijas daļas vadītājas pienākumus, ir pazīstama kā veiksmīga žurnāliste, DVF vanadžu daļas vadītāja palīdze un viena no DV Mēnešraksta redaktrisēm.

Ilga Breikša ir aktīva Kanadas vanadžu darbiniece jau kopš 1952. gada. Bija DV Hamiltonas nodaļas vanadžu kopas priekšniece bet no 1961. līdz 1965. gadam bija Kanadas vanadžu priekšniece un šinī amatā atkal atgriezās 1975. gadā un veic to vēl tagad. Viņa vanadžu darbu sāka aktīvizēt ar salidojumiem, izkopa vanadžu sadarbību ar ASV vanadzēm, līdzekļu iegūšanai rīkoja plaša mēroga vanadžu loteriju un ieveda vanadžu tērpu lietošanu DV sarīkojumos un sanāksmēs.

DV centrālās valdes prezidijs aicina visu vanagu saimi piedalīties vēlēšanās, jo kupla piedalīšanās būs apliecinājums, ka organizācijā ir dzīvs demokratiskais gars un pienākuma apziņa.

T. Sīlis DV CV referents

Jānodrošinās ar . . .

(Turpinājums no 1. lp.)

manei, Svartensg. 12, 116 20 Stokholm, Sverige.

Rīcības komitejas paplašinātā prezidija sēdē 6. augustā turpināja dziesmu dienu sarīkojumu programmas izstrādāšanu. Šo darbu iecerēts nobeigt septembrī; pēc tam programmu izsludinās latviešu laikrakstos.

Turpinās brīvdabas estrādes un svētku laukuma iekārtojuma projektēšana ,kā arī nepieciešamās sarunas ar Gotlandes pašvaldības iestādēm. Laukuma iekārtojuma pamatā diriģenta Alberta Jēruma un režisoka Osvalda Uršteina ieteiktais estrādes novietojums, kas visizdevīgāks akustikas ziņā. Klausītāju izvietojums un nepieciešamo sēdvietu skaits atkarīgs no gaidāmā viesu daudzuma. Aptuveni dati nepieciešami arī biļešu izgatavošanai un iepriekšpārdošanas organizēšanai. Arī šī iemesla dēļ rīcības komiteja lūdz nevilcināties ar pieteikšanos uz apmešanās vietām, lai oktobŗa sākumā būtu jau pārskats.

1978. gada 19. jūnijā, tieši gadu pirms Dziesmu dienu atklāšanas sarīkojumiem Visbijā, svētku vietu apmeklēja režisors Osvalds Uršteins no Vašingtonas, kas kopā ar scenografu Gunāru Pāvulu no Helsingborgas un rīcības komitejas pārstāvjiem Jāni Ritumu un Jāni Gulbīti, kā arī drāmaturgu Mārtiņu Zīvertu un aktrisi Ilzi Zīverti apmeklēja galveno sarīkojumu vietas, iepazinās ar gaismas apstākļiem, kā arī pārrunāja citas problēmas.

Režisoram Uršteinam Stokholmā bija apspriede par Daugavas inscenējumu, kuŗā piedalījās arī Andris Vītoliņš, Andrejs Šalts un Jānis Liepiņš. Inscenējums prasīs lielu darbu un piepūli, bet, visam laimīgi atrisinoties, tas kļūs par abu šķirto tautas daļu dziļi simbolisku satikšanos pie Daugavas, prasot brīvību.

Laikraksts
LATVIJA
AMERIKA
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā
491 Colleges St.,
kā arī spiestuvē.

Rīgā neprecēto viriešu skaits lielāks

KATRS CETURTAIS PĀRIS ŠĶIRAS

Okupētās Latvijas sāpīgās demografiskās problēmas atklāj Latvijas valsts universitātes ekonomijas fakultātes macībspēks Andris Lapiņš. Viņš atzīstas, ka Latvijā dabiskais iedzīvotāju pieaugums ir tikai 4000 cilvēku gadā, bet tai pašā laikā noklusē, ka Latvijā 12 mēnešos ierodas vairāk nekā 10.000 krievu u.c. tautību iecelotāji no Pad. savienības. Cik īsti iebraucēju bijis 1976. vai 1977. g., neviens nevar pateikt, taču ir zināms, ka vēl pirms dažiem gadiem šādu immigrantu skaits pārsniedza 15.000 gadā.

A. Lapiņš Rīgas radiofonā skaidro: „Pēdējos gados mūsu republikā ik gadu dzimst 34. — 35.000 jaunu pilsoņu, mirst 30. — 31.000 cilvēku. Tātad dabiskais pieaugums ir ap 4000 cilvēku gadā. Pieaugumu veido galvenokārt pilsētu iedzīvotāji. Pilsētās dabiskais pieaugums ir 6000 cilvēku gadā (pilsētās dzīvo visvairāk krievu, ref.), bet laukos iedzīvotāju skaits dabiskā pieauguma ziņā samazinas. Tas izskaidrojams ar to, ka mūsu republikā vērojama iedzīvotāju novecošanās. Tā tad paaugstināta iedzīvotāju mirstība ir dabiska.

Mūsu republikā uz katriem 1000 attiecīgā dzimuma iedzīvotājiem, kuŗu vecums pārsniedz 16 g., 1970 gadā laulībā atradās 557 sievietes — tas ir otrais zemākais rādītājs starp savienotām republikām, un 696 vīrieši. 20 — 29 g.v. sieviešu īpatsvars, kas atrodas laulībā, mūsu republikā ir par septiņiem punktiem zemāks nekā vidēji Pad. savienībā. Tā tad šis faktors būtiski ietekmē arī iedzīvotāju dzimstības rādītāju mūsu republikā.

Pēdējos gados mūsu republikā katru gadu laulību reģistrē ap 24.000 pāŗu. No tiem katrs ceturtais pāris reģistrē laulību atkārtoti. Laulībā stāšanās intensitāte Latvijā ir zemāka nekā vidēji, īpaši sievietēm. Viens no iemesliem ir iedzīvotāju vecuma un dzimuma disproporcija atsevišķās mūsu republikas territoriālās vienībās. Pilsētās uz katriem 100 neprecētiem vīriešiem vecumā starp 20 — 39 g. ir 90 neprecētas sievietes. Taču atsevišķās vietās — Olainē, Ogrē, Valmierā, Alsungā, Baldonē, Piltenē, Sabile, Talsos, Stučkā — neprecēto sieviešu skaits ievērojami pārsniedz neprecēto vīriešu skaitu. Tur sievietēm, protams, grūtāk atrast laulību partneru. Ievērojams neprecēto vīriešu pārsvars pēc 1970. g. tautas skaitīšanas ziņām bija Valkā, Varakļānos, Žīguros, Viesītē u.c. apdzīvotās vietās.

Vīrieši visumā precas biežāk nekā sievietes, un tiem arī lielākas iespējas izvēlēties sev laulības partneri."

Sidrabene un Saulaine volejbolā

Parasti aizraujošās abu nometņu sacensības volejbolā šoreiz risinājās vienmuļīgāk. Abu vienību sniegums šogad ir zem parastā līmeņa, kaut arī Saulaine šovasar ir spēcīgāka. Sidrabenei trūka spēcīgāku zēnu atbalsts. Vieglatlētikas meistarsacīkšu laikā Sidrabenē bija jāizšķir, kuŗa vienība šovasar iegūs Sidrabenes ceļojošo balvu. Pirmajā sacensībā bija uzvarējusi Saulaine, otrā — Sidrabene. Uzvarēja Saulaine ar 15—8 un 15—6, iegūstot balvu.

Ž.Z.

Kur esi Tu,

kam maŧos sarma, bet sirds vēl cerēt, mīlēt drīkst?

Atsaucies! Varbūt rudens vēsumā varam sildīties pie kopēja ugunskura. Rakstīt šai avīzei ar norādi —

„Saulespuķe".